

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POSTOPKU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o davčnem postopku (v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2¹) je kot poseben upravni postopek sistem procesnih pravil, po katerih morajo ravnati davčni organ in zavezanci za davek pri pobiranju davkov (obračunavanju, odmeri, plačevanju, vračilu, nadzoru in izvršbi davkov). Ta pravna pravila zagotavljajo pravno varstvo davčnih upravnih razmerij, v katera stopajo zavezanci za davek in drugi udeleženci pri pobiranju davkov oziroma varujejo položaj zavezancev za davek in drugih udeležencev v tem postopku, ter s tem onemogočajo nedopustne oblastne posege v položaje davčnih zavezancev. Davčni zavezanci tako po postopku, določenem v ZDavP-2, lahko uveljavljajo in zavarujejo svoje pravice in pravne koristi.

Poleg postopkovnih pravil ZDavP-2 vsebuje tudi materialnopravne določbe (način plačila, vrstni red plačila, obresti, zastaranje ipd.), ter ureja medsebojno pomoč pri pobiranju davkov in izmenjavi podatkov z državami članicami Evropske unije, tretjimi državami in ozemlji.

Državni zbor Republike Slovenije je Zakon o davčnem postopku sprejel na seji 26. oktobra 2006, objavljen pa je bil v Uradnem listu RS, št. 117/06. Prvič je bil spremenjen z Zakonom o davku na dobitke pri klasičnih igrah na srečo (Uradni list RS, št. 24/08; ZDDKIS), nato pa še z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 125/08; ZDavP-2A), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 20/09; ZDoh-2D), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 110/09 in 1/10 – popr.; ZDavP-2B), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 43/10; ZDavP-2C), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 97/10; ZDavP-2D), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 32/12; ZDavP-2E), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 94/12; ZDavP-2F), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 111/13; ZDavP-2G), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 90/14;

¹ Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 55/24 – odl. US.

ZDavP-2H), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 91/15; ZDavP-2I), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 63/16; ZDavP-2J), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 69/17; ZDavP-2K), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 36/19; ZDavP-2L), Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 66/19; ZDavP-2M) in Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 163/22; ZDavP-2N).

Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-492/20-22 z dne 5. oktobra 2023 sprejelo odločitev, da je Zakon o davčnem postopku v neskladju z Ustavo Republike Slovenije v delu, ki se nanaša na preprečevanje davčnega izogibanja. Ugotovljena pravna praznina v procesnih določbah zahteva ustrezno uresničitev v Zakonu o davčnem postopku. Glede na ugotovljeno protiustavnost je naslovljen predlog za novi 74.a člen Zakona o davčnem postopku. S predlogom se tako urejajo pravne posledice za predhodna dejanja davčnih zavezancev in upravne akte, ki so jih izdali davčni organi, kadar se naknadno, tj. ko so bili pravni posli že sklenjeni in izvršeni, na njihovi podlagi pa je že bila izvedena tudi morebitna obdavčitev, ugotovi nedovoljeno davčno izogibanje oziroma zloraba ter se vzpostavijo nove davčne obveznosti.

S predlogom zakona je pripravljena dodatna prilagoditev nacionalne zakonodaje zaradi implementacije direktiv, prenesenih v ZDavP-2.

Spremembe in dopolnitve ZDavP-2 so povezane tudi s spremembami materialnih določb v Zakonu o dohodnini.

V predlog zakona so vključene spremembe in dopolnitve ZDavP-2, ki so se ob uporabi veljavnega ZDavP-2 pokazale za potrebne. Te spremembe so predstavljene v poglavitnih rešitvah predloga zakona.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Poglavitni cilj predlaganih sprememb in dopolnitev Zakona o davčnem postopku je usklajitev Zakona o davčnem postopku z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-492/20-22 z dne 5. oktobra 2023, in pravnim redom Evropske unije, ki zahteva dodatne prilagoditve nacionalne zakonodaje zaradi implementacije direktiv, ter določitev postopkovnih pravil v zvezi s predlaganimi spremembami Zakona o dohodnini.

Potrebe po spremembi določenih rešitev narekujejo tudi spoznanja izvajanja veljavnega sistema, stališča Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in predlogi strokovne javnosti ter davčnih zavezancev.

V širšem smislu cilj predloga zakona ni le v potrebni uresnitvi odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije in dodatni prilagoditvi nacionalne zakonodaje zaradi implementacije direktiv, temveč tudi v izboljšavi določil davčnega postopka z namenom zagotovitve transparentnega, učinkovitega in pravnega izvajanja v praksi, določnosti in predvidljivosti ravnanja zavezancev za davek ter drugih udeležencev pri izpolnjevanju davčnih obveznosti in davčnega organa pri vodenju davčnih postopkov ter lažjega in hitrejšega uveljavljanja pravic in pravnih koristi zavezancev za davek.

2.2 Načela

S predlaganimi rešitvami so spoštovane pravice davčnih zavezancev in upoštevana temeljna načela davčnega postopka, ki so opredeljena v veljavnem ZDavP-2. Predlog zakona ne spreminja obstoječih temeljnih načel davčnega postopka. Predlagane spremembe in dopolnitve ZDavP-2 predstavljajo način izvedbe temeljnega načela zakonitosti, načela gotovosti, seznanjenosti in pomoči, načela varstva pravic strank in varstva javnih koristi, načela sorazmernosti, načela zaslišanja stranke, načela dolžnosti govoriti resnico in poštene uporabe pravic, načela zakonitega in pravočasnega izpolnjevanja ter plačevanja davčnih obveznosti, načela dolžnosti dajanja podatkov, načela materialne resnice, načela tajnosti podatkov, načela usklajenosti pravnega reda s pravom Evropske unije, načela pravice do pritožbe in načela ekonomičnosti postopka.

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami ZDavP-2 se še dodatno krepijo načela zakonitosti in varstva pravic strank ter varstva javnih koristi.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami ZDavP-2 se uresničuje odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije (nov 74.a člen).

Nadalje se s predlogom zakona odpravljajo nejasnosti določil postopka, kar prispeva k pravilni uporabi predpisa oziroma preglednosti in predvidljivosti postopkov pobiranja davkov in izpolnjevanja davčnih obveznosti za zavezanca za davek, zagotavlja konsistentnost davčne postopkovne zakonodaje ter s tem pravno varnost zavezancev za davek, prispeva k enakopravnejši obravnavi med zavezanci za davek in učinkovitosti pobiranja davka (javna korist). V spodaj navedenih vsebinskih sklopih, ki jih ni mogoče popolnoma ločeno obravnavati, saj se medsebojno prepletajo oziroma prekrivajo, so razvrščene poglavitne rešitve.

Določitev ukrepov, ki davčnemu zavezancu omogočajo **lažje oziroma hitrejše uveljavljanje pravic in pravnih koristi**:

- skrajšanje roka za odločitev o zavezujoči informaciji (poseg v 14. člen).
- I. Določitev novega ukrepa, ki davčnemu zavezancu omogoča **odlog plačila davčnega dolga**:
- davčni organ dovoli odlog izvršbe do vročitve akta o pritožbi tudi na zahtevo davčnega zavezanca, če ta predloži ustrezn instrument zavarovanja (poseg v 87. člen).
- II. Določitev ukrepov, ki vplivajo na preglednost, določnost in jasnost ureditve oziroma ukrepov, s katerimi se utrjujeta **pravna varnost in predvidljivost**:
- z izdajo nove odločbe se odpravljajo dvomi glede uporabe pravnih sredstev v zvezi z odpremljeno odločbo o odmeri, če je davčni zavezanec pred njeno vročitvijo vložil popravek davčne napovedi (poseg v 64. člen),
 - določitev uporabe izrednega pravnega sredstva odprave in razveljavitve oziroma spremembe odločbe po nadzorstveni pravici, če je z njo očitno prekršen materialni zakon, s čimer se upošteva stališče Vrhovnega sodišča Republike Slovenije (poseg v drugi odstavek 88. člena),
 - določitev, da zavezancu za davek, ki mu je bil dovoljen odlog ali obročno plačilo, ne pripadajo obresti, če je obveznosti poravnal pred potekom časa, za katerega je bil dovoljen odlog plačila (predlog novega tretjega odstavka 99. člena),

- določitev, da zavezancu za davek ne pripadajo obresti, če davčni organ zaradi razlogov, ki so na strani zavezanca, ni vrnil davka v predpisanem roku (predlog novega šestega odstavka 99. člena),
- opredelitev, da se davek, ki v postopku osebnega stečaja ni bil plačan in nanj učinkuje sklep sodišča o odpustu obveznosti, odpiše z dnem pravnomočnosti sklepa o končanju postopka osebnega stečaja, se usklajuje s terminologijo iz Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (poseg v tretji odstavek 106. člena),
- podaljšuje se rok za podajo pripomb na zapisnik, ki ga sestavi davčni organ po končanem davčnem inšpekcijskem nadzoru (poseg v 140. člen),
- za upoštevanje novih dejstev in dokazov v pripombah na zapisnik o davčnem inšpekcijskem nadzoru ni več pogoja, da morajo ti obstajati pred izdajo zapisnika (poseg v 140. člen),
- opredelitev pogoja, kdaj se šteje, da izvršba ni bila upravičena (predlog novega tretjega odstavka 152. člena),
- določitev možnosti prodaje zarubljenega premoženja (na katerem tretji uveljavlja lastninsko pravico) še pred koncem postopka pred sodiščem ter določitev, da se tretji osebi povrne prejeta kupnina z zamudnimi obrestmi, če je s pravnomočno sodno odločbo ugotovljeno, da je njen ugovor utemeljen (predlog za dopolnitev 158. člena),
- opredelitev izraza kršitve varstva podatkov, kot je opredeljena v Direktivi Sveta (EU) o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja (dopolnitev 243.a člena),
- ureditev pravice do pravnega sredstva zoper zahtevo za posredovanje podatkov, če je očitno nesorazmerna, za osebo, ki ni davčni zavezanec (predlog novega 247.b člena),
- opredelitev izraza sodelujoče jurisdikcije v poglavju, ki ureja pravila o dolžni skrbnosti in poročanju za informacije o finančnih računih (predlog novega tretjega odstavka 255.a člena),
- opredelitev izraza jurisdikcija za namene poglavja, ki ureja pravila za poročanje o čezmejnih aranžmajih (predlog novega tretjega odstavka 255.z člena),
- določitev pravila, ki ga mora upoštevati davčni organ v postopku odmere dohodnine v zvezi z že prej odmerjeno akontacijo dohodnine – uvedba zakonske prekluzije (predlog novega petega odstavka 272. člena).

III. Odprava administrativnih ovir:

- za delodajalce, davčnega zavezanca in davčni organ v zvezi z napoteni v tujino (predlog nove 1.a točke 58. člena),
- za delodajalce, z določitvijo postopka odmere akontacije dohodnine, prejetega v naravi v obliki delnic ali deležev v družbi in pri katerem se odstopa od brutenja (predlog novega 288.a člena), vključno z določitvijo obveznosti davčnega organa za izdajo odločbe, v kateri izračuna prispevke za socialno varnost za te dohodke (predlog novega 353.b člena).

IV. Ukrepi za povečanje učinkovitosti pobiranja davka oziroma za pravilno izvajanje v praksi:

- skrajšanje roka za poziv k vložitvi davčne napovedi (poseg v 61. člen),
- določitev vročanja dokumentov tistim davčnim zavezancem, ki so že predložili obračun davka, davčno napoved ali drugo vlogo v elektronski obliki prek informacijskega sistema finančne uprave, prek sistema eDavki (poseg v 85.a člen),

- določitev možnosti odloga plačila samo, če davčni zavezanec predloži ustrezen instrument zavarovanja (poseg v 101. in 102. člen),
- določitev izvršljivega notarskega zapisa, s katerim je bila v zavarovanje plačila davčne obveznosti ustanovljena zastavna pravica na premičnini, denarni terjatvi ali vrednostnih papirjih, za izvršilni naslov (poseg v drugi odstavek 145. člena),
- določitev pravne podlage za uvedbo davčne izvršbe tudi zoper osebo, ki v izvršilnem naslovu ni opredeljena kot dolžnik, pod določenimi zakonskimi pogoji (predlog novega 146.a člena),
- določitev pristojnega organa za avtomatično izmenjavo podatkov iz 248. člena (poseg v 253.b člen),
- dopolnitev pravila o preprečevanju zlorab, ki se nanaša na preprečevanje izogibanja finančnih institucij, drugih oseb ali posrednikov (predlog novega sedmega odstavka 255.b člena in predlog novega 266.c člena),
- ureditev pravne podlage za vzpostavitev obveznosti poročanja po OECD vzorčnih pravilih o obveznem razkritju aranžmajev za izogibanje enotnemu standardu poročanja (poseg v prvi odstavek 255.m člena),
- določitev informacij o aranžmaju za izogibanje enotnemu standardu poročanja ali nepregledni strukturi offshore, ki jih je dolžan razkriti posrednik (predlog za dopolnitev 255.p člena),
- določitev obveznosti pristojnega organa, da sporoči informacije, ki so predmet avtomatične izmenjave informacij o dohodkih, pridobljenih prek digitalnih platform, med Republiko Slovenijo in tretjimi državami (predlog novega a255.ao člena),
- določitev pristojnega organa za opravljanje nalog izmenjave podatkov po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja in po mednarodnih pogodbah o izmenjavi informacij za davčne namene, nudenje pomoči pri pobiranju davkov po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja in postopke skupnega dogovarjanja (poseg v 265. člen),
- določitev obveznosti delodajalcev za avtomatično dajanje podatkov v zvezi s posebno davčno obravnavo za delavce inovativnih zagonskih podjetij (predlog novega 337.a člena),
- določitev obveznosti organa, pristojnega za vodenje registra inovativnih zagonskih podjetij, v zvezi s posebno davčno obravnavo za delavce inovativnih zagonskih podjetij (predlog novega 337.b člena),
- jasnejša določitev sankcije (globe) za storjeni prekršek za posameznika, ki v davčni napovedi navede nepravilne podatke (dopolnitev 395. člena),
- določitev prekrška in sankcije (globe) za prekršek, storjen zaradi poročanja neresničnih, nepravilnih ali nepopolnih informacij v zvezi s finančnimi instrumenti (poseg v 3. točko prvega odstavka 400.a člena),
- določitev prekrška in sankcije (globe) za prekršek, storjen zaradi poročanja neresničnih, nepravilnih ali nepopolnih informacij glede računov, o katerih se poroča (poseg v 3. točko prvega odstavka 400.b člena).

V. Zavarovanje:

- omejitev obveznega zavarovanja samo za primere, če je pričakovana obveznost ugotovljena v davčnem nadzoru (poseg v drugi odstavek 111. člena),
- določitev smiselne uporabe določb o davčni izvršbi tudi za postopek zavarovanja (predlog novega 111.a člena),
- določitev, da se zavezancu v primeru unovčitve gotovinskega pologa, kot instrumenta zavarovanja, ne zaračunajo zamudne obresti (poseg v 123. člen).

VI. Zastaranje:

- določitev roka, v katerem zavezanec za davek lahko zahteva vračilo presežka DDV (poseg v četrti odstavek 125. člena in tretji odstavek 126. člena),
- določitev zadržanja zastaranja pravice do odmere za čas postopka skupnega dogovarjanja (predlog novega petega odstavka 126. člena).

VII. Drugo:

- v določbi, ki določa vsebino zakona, se navede, da ta procesni zakon vsebuje tudi materialne določbe (poseg v 1. člen zakona),
- določitev, da v primeru ugotovljenih nepravilnosti v davčnem nadzoru posameznega področja poslovanja, posledica česar je višja davčna obveznost, trpi stroške postopka zavezanec za davek (poseg v 79. člen),
- določitev višine zamudnih obresti, kot jo določa Zakon o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (poseg v 96. člen),
- določitev uporabe določil ZDavP-2 za prispevek za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo (poseg v 3., 21. in 110. člen),
- terminološka uskladitev denarnih prejemkov, izvzetih iz davčne izvršbe, z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o socialnem varstvu (poseg v 159. člen).

VIII. Redakcijski ali drugi manjši popravki

b) Način reševanja

Rešitve, ki izhajajo iz predloga zakona, se bodo reševale z izvajanjem ZDavP-2.

c) Normativna usklajenost predloga zakona

- z veljavnim pravnim redom:

Predlog zakona je skladen z veljavnim pravnim redom.

- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:

Predlagane spremembe in dopolnitve ZDavP-2 v predlogu zakona so usklajene z načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:

Predlog zakona je usklajen s predlaganimi spremembami Zakona o dohodnini. Oba zakona je treba obravnavati paketno, saj ZDavP-2 vključuje tudi postopkovne določbe za izvedbo materialnih določb, urejenih v predlogu novele Zakona o dohodnini.

č) Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:

Uskladitev ni predvidena.

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se nanaša predlog zakona (navedba neuskklajenih vprašanj):

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):

/

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocenjuje se, da zakon ne bo povzročil finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona v državnem proračunu ni treba zagotoviti dodatnih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Z izjemo četrtega dela Zakona o davčnem postopku, ki ureja mednarodno sodelovanje v davčnih zadevah, na ravni Evropske unije ni zavezujočih predpisov, ki bi državam članicam nalagali zahteve po določeni ureditvi na področju, ki ga obravnava Zakon o davčnem postopku.

V delu zakona, ki ureja mednarodno sodelovanje v davčnih zadevah, je predlog zakona usklajen s pravom Evropske unije in drugimi mednarodno zavezujočimi pravnimi akti za Republiko Slovenijo.

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in pravu Evropske unije

Splošna ureditev

Avstrija

Davčni postopek v Republiki Avstriji ureja zvezni dajatveni red (Bundesabgabenordnung), ki vsebuje splošne določbe, ki se nanašajo na obdavčitev, pravice ter dolžnosti zavezancev, in kazenske določbe. Zakon vsebuje tudi določbe, ki se nanašajo na stranke, vloge, pristojnost, izločitev uradnih oseb, pisanja v postopku, vpogled v spise, vročanje, obliko odločitev ipd., saj ne predvideva subsidiarne uporabe zakona o splošnem upravnem postopku. Kot zvezne dajatve so opredeljene vse javne dajatve, določene z zveznimi predpisi, in dajatve, ki izhajajo iz neposredno uporabljivih predpisov Evropske unije, uvozne in izvozne dajatve, če carinski predpisi ne določajo drugače, vse vrste subvencij in vse akcesorne terjatve, ki nastanejo v davčnem postopku (zvišanja dajatev, obresti, stroški postopka in kazni).

Način pobiranja davkov

Davčna obveznost nastane, ko so po zakonu o obdavčenju izpolnjeni pogoji za njen nastanek.

Pri obdavčitvi se uporabi materialno pravo, ki je veljalo v času obdavčljivega dogodka, za razliko od postopkovnih pravil, ki se uporabljajo za vsak obdavčljivi dogodek, pod pogojem, da so v veljavi v času, ko davčni organ odloča. V tem primeru je čas nastanka obdavčljivega dogodka nepomemben. Ob tem velja, da pravila o zastaranju veljajo kot procesna pravila. Potek roka ne vpliva na obstoj davčne obveznosti, temveč na možnost zahtevati izpolnitev davčne obveznosti.

Davčni zavezanec je opredeljen kot oseba, ki mora po davčnih predpisih plačati davek. Zakonodajalec lahko davčno obveznost naloži tudi tretji osebi, vendar v skladu z razsodbami ustavnega sodišča le v primeru opravičljivih razlogov, to je, kadar je tretja oseba v kvalificiranem razmerju z davčnim zavezancem, ki je pravne ali gospodarske narave (npr. banke ali delodajalci).

Glede teh v določenem obsegu obstaja tudi dolžnost sodelovanja in dajanja podatkov, vendar mora biti ta sorazmerna.

Ker je davčno pravo del javnega prava, veljajo tudi na tem področju vsa ustavna načela, ki veljajo za javno pravo, zlasti ko to vpliva na lastninsko pravico, in sicer vladavina prava, delitev oblasti, pravica do zasebne lastnine, svobodna gospodarska pobuda, enakopravnost, zasebnost, varovanje podatkov, postopkovna pravila in načelo učinkovitosti.

Nemčija

V Zvezni republiki Nemčiji davčni postopek ureja Nemški fiskalni zakon (Bundesabgabenordnung, AO), ki se v splošnem uporablja za vse vrste davkov, posamezna vprašanja pa so lahko urejena različno. Davčno procesno pravo je na eni strani osnovano na uresničevanju materialnega prava in zaščiti udeležencev v postopku na drugi.

Način pobiranja davkov

Davčni zavezanec je oseba, ki plača davčno obveznost.

Postopkovno pravo temelji v osnovi na enotnem postopku z enotno odločitvijo, ki obsega določitev davka, ki ga zavezanec plača za določeno davčno obdobje. Davčna osnova je pri tem le del odločbe o obdavčenju. Obstaja pa tudi izjema te enotnosti, kjer je upravni davčni postopek razdeljen tako, da so določene upravne odločitve ločene, kar ima za rezultat samostojno upravno odločbo (npr. o delu davčne osnove), na katero je davčni organ vezan.

Čeprav je upravni akt prevladujoča oblika odločanja, upravni postopek obsega tudi druge upravne aktivnosti, kot je na primer čezmejna izmenjava podatkov. Če nemški davčni organ pošlje podatke tujim davčnim organom, gre pri tem za navadno administrativno dejanje, ne pa za upravni akt, saj ni ustanovljena nobena konkretna pravna obveznost, ki bi jo bilo treba izpolniti. Ne glede na to gre za upravni postopek s posledico, da se pri tem uporabi upravni postopkovno pravni okvir.

Načela davčnega postopka, ki izvirajo iz ustavnega prava, so zakonitost in enakost obdavčenja; načelo proporcionalnosti; varstvo temeljnih pravic z oblikovanjem postopkov, ki te zagotavljajo; varstvo upravičenih pričakovanj in varovanje podatkov.

Zakon pozna institut solidarnih davčnih zavezancev, kar pomeni, da davčni organ lahko terjaa od vsakega od njih izpolnitev celotne davčne obveznosti. Ko kateri koli od dolžnikov izpolni obveznost, to velja za vse. Za univerzalne pravne naslednike velja, da prevzamejo obveznosti po osebi, ki je umrla oziroma prenehala obstajati, vendar le do višine premoženja zapustnika oziroma osebe, ki je prenehala obstajati. Davčni zavezanec mora davčnemu organu sporočiti vsako spremembo svojega statusa, ki je pomembna za obdavčenje.

Davčne obveznosti obsegajo vse obveznosti davčno aktivnih in pasivnih subjektov. Osnovna obveznost aktivnih subjektov je podrobno spoznavanje pasivnih subjektov s postopkom obdavčenja. Obveza skupnega delovanja pri obdavčenju je skupna za aktivne subjekte, ki morajo pravilno uporabljati predpise, in tudi za pasivne subjekte, ki morajo dajati točne podatke, na podlagi katerih se predpisi lahko pravilno uporabljajo.

Nizozemska

V Kraljevini Nizozemski ureja davčni postopek splošni davčni zakon (Algemene inzake Rijksbelastingen, General Tax Law – GTA), ki vsebuje splošne določbe glede obdavčitve, obveznosti sporočanja podatkov in kazenske določbe. Uporabljata se tudi Zakon o pobiranju davkov (Invorderindswet, Tax Collection Act) in splošni upravni zakon (Algemene Wet Bestuursrecht, General Administrative Law Act – GALA). Prva dva sta specialna zakona, zadnji je lex generalis. Glede zastaranja se uporabljata GALA in GTA, odvisno od vrste odločitve. Pravila o obrnjenem dokaznem bremenu so urejena v GTA. Posebne določbe za posamezne davke določajo posebni zakoni. Državne davke zakon opredeljuje kot davke, ki jih pobira davčna uprava po pooblastilu vlade, ter vse uvozne in izvozne dajatve, ki jih določa carinski zakon.

Način pobiranja davkov

Odločba, s katero inšpektor določi davek, mora biti vedno izdana v pisni obliki. Inšpektor izda odločbo na podlagi davčne napovedi, ki jo mora vložiti vsak, od katerega inšpektor tako zahteva. Rok za vložitev davčne napovedi ne sme biti krajši od enega meseca. Ob vložitvi davčnega obračuna mora vsak priložiti tudi vse dokumente oziroma druge dokaze, katerih vsebina vpliva na odmero davka.

Pri odmeri davka inšpektor ni vezan na davčni obračun in lahko odmeri davek tudi na podlagi ocene davčne osnove. Inšpektor lahko na prošnjo zavezancu tudi podaljša rok, ki ga je postavil za vložitev davčne napovedi.

Na Nizozemskem je sistem odmere davka ločen od sistema pobiranja davka. Pristojnost davčnega inšpektorja je tako ločena od pobiranja davka. Odmerna odločba se preda v nadaljnjo pristojno obravnavo, organ za pobiranje davkov pa to pošlje davčnemu dolžniku. Zakon o pobiranju davkov (Tax Collection Act – TCA) vsebuje obsežne določbe glede pristojnosti organa za pobiranje davkov; daje mu številne možnosti prisilnih ukrepov za pobiranje davkov, med njimi tudi zapor za največ eno leto, ne glede na višino dolga.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Naloge države v zvezi s pobiranjem davka in nadzor na tem področju bo opravljala Finančna uprava Republike Slovenije.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Z zakonom o davčnem postopku se določajo procesna pravila, po katerih postopa davčni organ, kadar odloča o materialnih in procesnih pravicah, pravnih koristih in obveznostih zavezancev za davek in drugih udeležencev davčnega postopka.

Predlagane spremembe ne prinašajo dodatnih administrativnih obremenitev za zavezance za davek, razen

- v delu, ki se nanaša na avtomatično dajanje podatkov v zvezi s posebno davčno obravnavo za delavce inovativnih zagonskih podjetij; za te primere se določi obveznost posredovanja podatkov, ki jih potrebuje davčni organ za pobiranja davka, v glavnini delodajalcem, v manjšem delu pa delavcu;
- za posrednike, ki se jim nalaga obveznost poročanja o aranžmaju za izogibanje enotnemu standardu poročanja ali nepregledni strukturi offshore.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Procesne pravice in procesne obveznosti v zvezi z izpolnjevanjem davčnih obveznosti veljajo za fizične in pravne osebe.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojna Finančna uprava Republike Slovenije, ki bo na običajen način zagotovila tudi obveščanje zavezancev o novostih oziroma spremembah sprejetega zakona.

- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance Republike Slovenije v skladu s svojimi pristojnostmi.

Nadzor nad izvajanjem opravlja Inšpektorat za javno upravo, v okviru, ki ga določa 307. člen Zakona o splošnem upravnem postopku.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni drugih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Predlog zakona je bil objavljen na spletnem portalu eDemokracija, predlogi predpisov: [eUprava - Predlogi predpisov \(gov.si\)](https://euprava.gov.si)

Čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je potekal od 3. junija 2024 do 3. julija 2024.

Prejeta mnenja, predlogi in pripombe na predlog zakona so predstavljeni v nadaljevanju, hkrati z opredelitvijo predlagatelja zakona.

1. GZS – Zbornica računovodskih servisov:

- pripombi k spremembi 72. člena v zvezi z obveznim vlaganjem vlog (davčne napovedi, pojasnila, pošiljanje podatkov...) Finančni upravi Republike Slovenije v elektronski obliki in k prehodni določbi k temu členu. V zvezi s tem predlogom so bile podane številne pripombe, zato je bil črtan.

- pripombe k novim 288., 337.a, 337.b in 353.b členu, ki so povezani s predlaganimi spremembami v noveli ZDoh-2 glede nagrajevanja delavcev in posebne davčne obravnave za zagonska podjetja. Predlagatelj meni, da je rešitev zapletena. Pripomba je pavšalna, zato se do nje ni mogoče opredeliti. V zvezi z njo je pojasniti, da je pripravljavec pri pripravi predloga zasledoval, da bodo postopki za davčne zavezance čimbolj poenostavljeni in minimalno administrativno obremenjujoči.

- pobuda za spremembo 301., 307.c in 370. člena, ki urejajo rok za plačilo razlike med plačano akontacijo in izračunanim davkom (30 dni od predložitve davčnega obračuna), tako, da mora davčni zavezanec:

a) razliko med plačano akontacijo in izračunanim davkom plačati najpozneje v štirih mesecih po poteku koledarskega leta za preteklo koledarsko leto, če davčni zavezanec sestavlja davčni obračun za davčno obdobje, ki se ne razlikuje od koledarskega leta.

b) razliko med plačano akontacijo in izračunanim davkom plačati najpozneje v štirih mesecih po poteku poslovnega leta za preteklo poslovno leto, če davčni zavezanec sestavlja davčni obračun za davčno obdobje, ki se razlikuje od koledarskega leta.

Predlog se po vsebini ne razlikuje od predloga, ki ga je GZS, Zbornica računovodskih servisov, podala v letu 2023. Ministrstvo za finance je GZS-ZRS v letu 2023 na pobudo za spremembo roka za plačilo po davčnem obračunu DDPO in DohDej (določitev fiksnega datuma plačila, to je 30. 4.) 21. 4. 2023 že odgovorilo. Po mnenju Ministrstva za finance in FURS ni mogoče zatrditi, da bi davčni zavezanci samo zaradi zamika plačila pričeli oddajati davčne obračune že pred iztekom roka. Upoštevati je treba, da mora večina davčnih zavezancev v rokih, ki veljajo za oddajo obračunov davka, sestaviti in oddati AJPES računovodske izkaze za namene javne objave in za statistične, raziskovalne in davčne namene. FURS pri predlaganju davčnih obračunov DDPO in DohDej pretekla leta v zadnjih dneh ali na zadnji dan izteka roka za predložitev obračuna ne zaznava težav z obremenjenostjo serverja FURS. Predlagan način, za katerega ni najti utemeljenih razlogov, odstopa od tega cilja, saj bi veljal samo za določene primere in v sistem vnesel še več izjem. Pomembno je upoštevati, da se z izjemami odstopa od splošnih pravil, s takšnim pristopom pa se onemogoča preglednost pravnega reda in s tem ogroža pravno varnost davčnih zavezancev. Po mnenju predlagatelja zakona niso izkazane nobene prednosti, ki bi jih doprinesla predlagana ureditev za davčne zavezance ali za davčni organ, zato predloga ni mogoče upoštevati. Predlagatelj zakona ugotavlja, da ni nobenih novih razlogov za upoštevanje tega predloga, ki ga je GZS, Zbornica računovodskih servisov, ponovno podala preden in ko je bil predlog novele v javni obravnavi, o razlogih za neupoštevanje pa je bila že seznanjena.

2. Združenje bank Slovenije:

- predlog za spremembo 58. člena ZDavP-2, ki ureja plačnika davka. Vsebina predloga ni predmet te novele. Predlog bo preučen in upoštevan v okviru implementacije FASTER direktive, ko bo treba spremeniti sistem plačevanja davčnih odtegljajev.

3. Davčno svetovalna zbornica Slovenije:

- predlog za preštevilčenje členov tako, da bi številke členov potekale zaporedoma – posledično je treba prilagoditi tudi sklicevanje na posamezne člene, odstavke ali točke. Predlog ni primeren, ker ni skladen z nomotehničnimi smernicami. Ta določajo, da če je bil posamezen člen črtan, njegovega mesta ni dopustno napolniti z novim členom oziroma novo vsebino.

4. Odvetniška družba Gregorovič, Dobrajc, Mlinarič o.p. – d. o. o.:

- pripomba k novemu 74.a členu. Predlagatelj meni, da bi bilo treba stranki, ki ji je davčni organ prvotno odmeril davek na podlagi njene napovedi in je bil ta davek plačan, kasneje pa je bila izdana nova odločba, ki je v nasprotju s prvotno, priznati pravico do obresti. Predlaga, da se za predlaganim četrtem odstavkom doda besedilo: »Pri tem se na račun plačila davčne obveznosti upoštevajo tudi obresti za obdobje od plačila do izdaje nove odločbe, v kolikor pa plačani znesek in obresti presegajo novo odmerjeno davčno obveznost, pa se morebitni presežek strankam vrne.«. Predlagatelj zakona v zvezi s podano pripombo pojasnjuje, da bo opravljeno plačilo upoštevano na podoben način, kot to sicer velja za ponovne postopke. V primeru ugotovljenega preplačila bo davčni organ morebitni presežek skupaj z obrestmi zavezancu vrnil v skladu z veljavnimi določbami ZDavP-2.

5. Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije:

- pripomba k spremembi 58. člena, ki ureja plačnika davka. Predlagatelj v zvezi s predlagano določbo izpostavlja, da bo delavčevega delodajalca zavezala k obračunu dohodnine vselej, kadar bo delavec (slovenski davčni rezident) prejel kakršenkoli dohodek iz zaposlitve – pod pogojem, da dohodnine ni odtegnil plačnik davka po 1. točki prvega odstavka 58. člena ZDavP-2. Meni, da bodo nastale dileme v situacijah, kadar bo tuja oseba (slovenski nerezident), ki z delavčevim delodajalcem ni povezana, izplačala delavcu dohodek iz zaposlitve. Glede na predlog bo delavčev (slovenski) delodajalec dolžan obračunati dohodnino, kar pomeni, da bo moral vedeti natančne podatke o viru, vrsti in višini dohodka, da bo lahko pravilno obračunal dohodek iz zaposlitve. Slednje je po mnenju predlagatelja problematično, saj bi se s tem lahko poseglo v delavčevo pravico do zasebnosti in možnost, da pridobiva druge dohodke brez vednosti

delodajalca. Predlagatelj zato predlaga dopolnitev predloga, tako da zaobjema zgolj tiste situacije, kadar sta delavčev delodajalec in tuja oseba, ki izplačuje dohodke, povezana oz. da je bilo pridobivanje dohodkov s strani tuje osebe omogočeno s strani slovenskega delodajalca (npr. »posoda« delovne sile). Pripomba je bila ustrezno upoštevana.

- pripomba k 72. členu, ki bi uvedel obvezno vlaganje vlog v elektronski obliki: predlog se črta.

- pripomba k petemu odstavku novega 74.a člena. Predlagatelj se ne strinja s predlagano ureditvijo, ki davčnemu zavezancu za davčno obveznost, ugotovljeno na podlagi tretjega ali četrtega odstavka 74. člena tega zakona, ne omogoča predložitve davčnega obračuna na podlagi 140.a člena tega zakona. V skladu s tem členom lahko davčni zavezanec, ki se strinja z ugotovitvami iz zapisnika, ki ga je izdal davčni organ v davčnem inšpekcijskem nadzoru, predloži davčni obračun ter hkrati plača davek, ugotovljen v predloženem obračunu. V tem primeru plača obresti od poteka roka za plačilo do predložitve davčnega obračuna oziroma popravljenega davčnega obračuna, po 5% letni obrestni meri, za te primere (torej če je predložen obračun na podlagi 140.a člena) pa ZDavP-2 določa izjemo od prekrška. Davčni zavezanec ima na podlagi 140.a člena ZDavP-2 posebne pravne možnosti, primerljive s samoprijavo, urejeno v 55. členu ZDavP-2. Ti instituti v teh členih predstavljajo odstop od splošnih pravil glede pravočasnosti in pravilnosti vlog, v tem primeru davčnega obračuna. Predlagatelj zakona poudarja, da je pri ureditvi novega 74.a člena upoštevana teža kršitve, tj. nedovoljenega davčnega izogibanja. Z novim 74.a členom se ureja postopek zvezi z zlorabami davčnega zavezanca. Ta pa ima tudi možnost svoje davčne obveznosti poravnati s pomočjo instituta samoprijave vse do začetka davčnega inšpekcijskega nadzora (55. člen ZDavP-2). Upoštevajoč naravo dejanja ali ravnanja, ki ima namen izogniti se uporabi predpisov o obdavčenju oziroma namen zlorabe teh predpisov, ob tem, da davčni zavezanec možnosti samoprijave po 55.členu ZDavP-2 ne izkoristi in čaka, ali bo davčni organ ugotovil zlorabo v davčnem nadzoru, ni primerno, da mu pripadajo ugodnosti ureditve iz četrtega odstavka 140.a člena ZDavP-2 (nižje obresti in celo izjema od odgovornosti oziroma prekrška).

- pripomba k spremembi 126. člena, ki določa zadržanje zastaranja v času postopka skupnega dogovarjanja. Predlagatelj meni, da se s predlogom posega v učinkovitost tega postopka, predvsem da se odvzame kakršnokoli nujo slovenskemu davčnemu organu, da si prizadeva k izvedbi in zaključku tega postopka. Nadalje meni, da argument predlagatelja zakona, da se s predlagano ureditvijo zasleduje javno korist in enakopravnejšo obravnavo zavezancev, ne prepriča. Javni interes je dosežen takrat, ko upravni organi v celoti opravljajo svojo obveznost in jim je preprečeno neupravičeno odlašanje – tega ni mogoče storiti zgolj z instrukcijskimi roki, temveč z roki, ki imajo za upravne organe resne posledice. Predlagatelj zakona se ne strinja z navedbo, da si bi davčni organ zaradi predlagane rešitve ne prizadeval k izvedbi in zaključku postopka skupnega dogovora niti da je v nasprotju z namenom Direktive o mehanizmi za reševanje davčnih sporov v Evropski uniji. Treba je upoštevati, da je postopek skupnega dogovarjanja začel na zahtevo davčnega zavezanca, kar pomeni, da se v njegovem interesu tudi konča. Ta postopek sproži davčni zavezanec tudi v primeru, če meni, da ni bil obdavčen v skladu z mednarodno pogodbo. Če je bil postopek skupnega dogovarjanja začel, se davčni in sodni postopki, ki so začeti zaradi vloženi pravnih sredstev zoper prvotno odločbo, s katero se davčni zavezanec ne strinja, prekinejo. V tem primeru pa po veljavni ureditvi še vedno tečejo zastaralni roki, ki veljajo za prvotno odločbo. Če ne bi bilo zadržanja zastaranja, pa zaradi zastaranja ne bi prišlo do nobene odmere davka (tudi ne do odmere davka po prvotni odločbi) v primeru, ko davčni zavezanec ne želi uveljaviti doseženega dogovora.

6. Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije:

- pripomba k prvemu odstavku novega 74.a člena v zvezi z določitvijo solidarne odgovornosti tretjih oseb, za katere iz objektivnih okoliščin izhaja, da so vedele ali bi morale vedeti, da sodelujejo pri spornih transakcijah. Predlagatelj meni, da je predlagana določba v tem delu presplošna, saj pojem objektivnih okoliščin ni jasno opredeljen. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da so objektivne okoliščine vsa pomembna dejstva in okoliščine v zvezi z načinom izpeljave pravnega posla ali transakcije (na primer sklenitev pogodb, odprtje bančnega računa, način financiranja posla, časovno sosledje dogodkov) in vloge posamezne osebe v nedovoljenem davčnem izogibanju, bodisi z udeležbo v celotnem dogajanju bodisi v ključnem delu. To vedenje bo moral davčni organ v zvezi s tretjo osebo, ki je sodelovala pri izogibanju, utemeljiti, izhajajoč

iz ugotovljenega dejanskega stanja. V zvezi z ugotavljanjem vedenja tretje osebe je relevantna tudi opredelitev kategorije posrednika iz 21. točke 3. člena Direktive Sveta (EU) 2018/822 z dne 25. maja 2018 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave informacij na področju obdavčenja v zvezi s čezmejnimi aranžmaji, o katerih se poroča, (enaka definicija pa je tudi v drugem odstavku 255.o člena ZDavP-2 v zvezi s čezmejnimi aranžmaji agresivnega davčnega načrtovanja), ki določa, da je posrednik tudi oseba, ki se ob upoštevanju ustreznih dejstev in okoliščin ter na podlagi razpoložljivih informacij in ustreznega strokovnega znanja in razumevanja, potrebnega za zagotavljanje takih storitev, zaveda, ali bi bilo zanj upravičeno pričakovati, da se zaveda, da bo neposredno ali prek drugih oseb nudila pomoč oziroma svetovanje pri oblikovanju, trženju, organizaciji, dajanju na voljo za uporabo ali upravljanju izvajanja čezmejnega aranžmaja, o katerem se poroča, pri tem pa izpolnjuje vsaj enega od dodatnih pogojev iz tretjega odstavka tega člena. Vsakdo lahko dokazuje, da ni vedel, niti ne bi bilo upravičeno pričakovati, da bi vedel, da je sodeloval pri čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča. V ta namen se lahko sklicuje na vsa ustrezna dejstva in okoliščine, pa tudi na razpoložljive informacije, svoje ustrezno strokovno znanje in razumevanje. Glede na prejeto pripombo je z namenom pravne varnosti dopolnjena obrazložitev k temu členu in s tem odpravljena nejasnost v zvezi z odgovornostjo tretjih oseb.

- pripomba k petemu odstavku novega 74.a člena v zvezi s prepovedjo samoprijave v davčnem inšpekcijskem nadzoru. Predlagatelj zakona meni, da pripomba ni utemeljena, razlogi za to so pojasnjeni v odzivu na vsebinsko enako pripombo, ki jo je k temu členu podala Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije.

- predlogi v zvezi z davčnim nadzorom (začetkom davčnega inšpekcijskega nadzora, zapisnikom o inšpekcijskem nadzoru, obveznostjo izdaje odločbe v primerih ugotovljenih nepravilnosti). Predlagatelj zakona pojasnjuje, da se bo vsebina davčnega nadzora urejala predvidoma v naslednji noveli.

- predlog za dopolnitev 260. člena ZDavP-2 (znižanje ali oprostitev plačila davčnega odtegljaja) in 262. člena ZDavP-2 (vračilo davčnega odtegljaja). Vsebina tega predloga ni predmet novele, zato bo preučen pri pripravi naslednje novele.

7. Obrtna zbornica Slovenije:

- pripomba k dopolnitvi 61. člena ZDavP-2. Predlagatelj se ne strinja z dopolnitvijo, ki določa, da morajo biti podatki v davčni napovedi pravilni in da je za nepravilne in nepopolne podatke po novem določena globa. Navaja, da se pogosto zgodi, da podatki niso pravilni iz naslova zmote, matematičnih napak, zato plačniki ne bi smeli trpeti nesorazmernih posledic. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da ima davčni zavezanec na voljo številne institute, ki mu omogočajo, da popravlja svoje napake. Če jih odpravlja pravočasno, ne trpi posledic (obresti, globe). V zvezi s predlaganim členom je treba poudariti, da mora davčni zavezanec že po splošnih pravilih dajati resnične, pravilne in popolne podatke. K temu ga zavezuje načelo dolžnosti dajanja podatkov, določeno že v veljavnem 10. členu ZDavP-2. Po veljavni ureditvi je tudi že določena globa za prekršek, ki ga stori davčni zavezanec, če v davčni napovedi navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (1. točka 395. člena ZDavP-2). Prekršek za obravnavano ravnanje je tako v veljavni ureditvi že določen, s tem predlogom bo davčni zavezanec bolj seznanjen s svojimi obveznostmi (večja pravna varnost).

- pripomba k 72. členu (obvezno vlaganje vlog v elektronski obliki). Predlog je črtan.

- pripomba k prvemu odstavku novega 74.a člena: Predlagatelj meni, da je prvi odstavek presplošen, dejstvo, da za odgovornost za davčno obveznost zadostujejo objektivne okoliščine, pa je v nasprotju s pravno varnostjo in zahtevo po sorazmernosti posega v osebnostno varovane ustavne pravice in posledicami takega posega za posameznika. Predlaga, da se tretjega, ki bi vedel ali moral vedeti, črta iz določbe, saj je njegova odgovornost lahko podana le, če se v postopku ugotovi namen zlorabe. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da je dopolnil obrazložitev k temu členu in s tem odpravil nejasnosti v zvezi z odgovornostjo tretje osebe. Vsebina dopolnitve obrazložitve je podana pri odzivu na vsebinsko enako pripombo Zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

- pripomba k spremembi 101. in 102. člena ZDavP-2, ki odpravlja možnost odloga plačila davčnega dolga. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da ima davčni zavezanec po veljavni ureditvi možnost odloga plačila, če k svoji zahtevi za odlog da ustrezno zavarovanje, ki zagotavlja plačilo dolga (veljavni prvi odstavek 103. člena ZDavP-2).

- predlog za spremembo drugega odstavka 140. člena ZDavP-2. Predlagatelj navaja, da je problem pri nadzorih v slabi komunikaciji inšpektorja z zavezancem, zato zavezanci do izdaje zapisnika pogosto ne vedo, kaj inšpektor pregleduje in do kakšnih ugotovitev je prišel. Posledično predlaga možnost navajanja novih dejstev in dokazov v pripombah k zapisniku brez kakršnihkoli omejitev. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da se ne strinja s predlogom za spremembo tega člena. Predlog zakona sledi stališču Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, ki je ureditev tega člena že presojalo.

8. Gospodarska zbornica Slovenije:

- predlog, da se odloži plačilo davčne obveznosti ob pritožbi, vsaj nad določenim zneskom in za določene vrste postopkov. Predlagatelj ni upošteval predloga, saj lahko davčni organ že po veljavni ureditvi po uradni dolžnosti odloži plačilo davka v zvezi s pritožbo, če oceni, da bi bilo mogoče pritožbi ugoditi. Po predlagani ureditvi pa lahko zahtevo za odložitev davčne izvršbe poda tudi davčni zavezanec, če ob vložitvi pritožbe predloži ustrezen instrument zavarovanja (predlagana sprememba 87. člena ZDavP-2).

- predlog, da se zakonsko določi maksimalno dolžino davčnih postopkov pri majhnih davčnih zavezancih, ki so za relativno majhne prerekanе vrednosti vseeno zelo dolgotrajni. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da ta vsebina ni predmet novele, zato bo predlog obravnavan ob pripravi naslednje novele.

- predlog glede pisnega obveščanja s strani davčnega organa o njegovih odločitvah. Predlog ni razumljiv, zato se do njega ni mogoče opredeliti. Z vročitvijo sklepa ali odločbe, ki ga izda davčni organ, je davčni zavezanec dejansko seznanjen z odločitvijo organa. Če upravni akt, s katerim davčni organ odloča o pravici, obveznosti ali pravni koristi, ni vročen, odločba ali sklep ne učinkuje.

- pripomba glede sprememb absolutnega zastaranja, saj se z njim poslabšuje pravni položaj davčnih poslovnih zavezancev. Predlagatelj zakona se ne strinja s pripombo. Namen sprememb instituta zastaranja je v predlogu zakona jasno obrazložen.

- pripomba k dopolnitvi 72. člena, ki ureja obvezno vlaganje vlog v elektronski obliki. Predlog je črtan.

9. Deloitte d. o. o.:

- pripomba k predlogu za spremembo petega odstavka 14. člena. Predlaga, da se jasno opredeli datum prejema popolne vloge oziroma datum, do katerega bo davčni organ najkasneje izdal zavezujočo informacijo. Predlagatelj zakona meni, da predlog ni primeren. Splošna pravila ZUP, po katerih mora davčni organ postopati, in katera veljajo tudi za davčnega zavezanca v davčnem postopku, določajo, kdaj se vloga šteje za popolno.

- pripomba k predlogu prvega odstavka novega 74.a člena, ki opredeljuje druge osebe, ki so odgovorne za davčno obveznost. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da je dopolnil obrazložitev k temu členu in s tem odpravil nejasnosti v zvezi z odgovornostjo tretje osebe. Vsebinska dopolnitve obrazložitve je podana pri odzivu na vsebinsko enako pripombo Zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

- pripomba k dopolnitvi 58. člena ZDavP-2: Predlagatelj navaja, da sprememba v noveli ni administrativna poenostavitev, temveč vzpostavlja novo obveznost za delodajalce v Sloveniji. S predlagano dopolnitvijo 58. člena ZDavP-2 se kot plačnika davka opredeli tudi delodajalca prejemnika dohodka iz zaposlitve po zakonu, ki ureja delovna razmerja, tudi v primeru, če delodajalca dohodek iz zaposlitve ne bremeni, in sicer pod pogojem, da oseba, ki jo dohodek bremeni, ni plačnik davka in se dohodek v skladu z zakonom obdavči z davčnim odtegljajem. V

skladu z zakonodajo v primerih, ko ni osebe, ki bi veljala za plačnika davka po 58. členu ZDavP-2, obveznost poročanja in plačila akontacije dohodnine od prejemkov iz tujine zavezuje neposredno posameznega prejemnika dohodka. Prejemnik odda napoved, na podlagi katere davčni organ izda odločbo o odmeri akontacije dohodnine. Dohodki, ki jih izplača tuja oseba, ki ni plačnik davka, pri čemer dohodek ne bremeni delodajalca v Sloveniji, do zdaj v skladu z veljavno zakonodajo niso imeli predpisane obveznosti za obračun in plačilo prispevkov v Sloveniji. Davčni organ v praksi izvaja stališče, po katerem naj bi slovenski delodajalec za ta izplačila kot zavezanec za prispevke po četrtem odstavku 352. člena ZDavP-2 oddal ločen obračun prispevkov za socialno varnost. V strokovnih krogih obstaja dvom v pravilnost stališča davčnega organa, saj ZDavP-2 določno ne predvideva obveznosti za delodajalca, ki je plačnik davka. Za delodajalca, ki je plačnik davka, določba 352. člena ZDavP-2, ki predpisuje postopek za izplačevalce, ki niso plačniki davka, ni relevantna. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da pripomba presega vsebino dopolnitve 58. člena ZDavP-2, z dopolnitvijo se ne uvaja novih davčnih obveznosti oziroma obveznosti iz naslova prispevkov za socialno varnost, temveč se zgolj združuje postopek pobiranja obeh vrst obveznosti na obračun davčnega odtegljaja. V zvezi z izraženim dvomom glede izvajanja davčnega organa je pojasniti, da morajo delodajalci v skladu s 352. člena ZDavP-2 obračunati prispevke za socialno varnost tudi od prejemkov, ki jih njihovi zaposleni prejmejo od tujih povezanih družb neposredno oziroma kadar delodajalec pri tem (po veljavni določbi 58. člena ZDavP-2) ne šteje za plačnika davka (to pa v praksi pomeni, da morajo zaposleni, sami vložiti napoved za odmero akontacije dohodnine od tega dohodka...). Ob tem je še dodati, da je v skladu s predlogom dopolnitve 58. člena ZDavp-2 predvideno, da bo delodajalec, ki je po zakonodaji o prispevkih nesporno že zavezanec za obračun in plačilo prispevkov, ob obračunu prispevkov za socialno varnost izračunal in plačal tudi akontacijo dohodnine od tega dohodka, kar pomeni, da njegovim zaposlenim – prejemnikom dohodka, ne bo več treba vsakemu posebej vlagati napovedi za odmero akontacije dohodnine.

10. Odvetniška zbornica Slovenije:

- predlog za nov četrti odstavek 36. člena ZDavP-2, ki bi uzakonil kontrahirno dolžnost bank za odprte transakcijskih računov. Predlagatelj zakona pojasnjuje, da ta člen ni predmet te novele, zato bo predlog preučen ob pripravi naslednje novele.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki ali pravne osebe niso sodelovali.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Klemen Boštjančič, minister
- mag. Katja Božič, državna sekretarka
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka
- Nikolina Prah, državna sekretarka
- Gordana Pipan, državna sekretarka
- mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov,
- mag. Martina Verbančič, vodja Sektorja za sistem pobiranja davkov
- mag. Milena Krnec Horvat, sekretarka, Sektor za sistem pobiranja davkov
- Irma Medle, podsekretarka, Sektor za sistem pobiranja davkov
- Katja Dvanajščak, podsekretarka, Sektor za sistem pobiranja davkov
- mag. Marjetka Štemberger, sekretarka, Sektor za sistem pobiranja davkov

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 55/24 – odl. US) se v 1. členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Ta zakon ureja:

- pravice in obveznosti zavezancev ali zavezank za davek (v nadaljnjem besedilu: zavezanci za davek) ter drugih oseb v postopku pobiranja davkov,
- pristojnosti državnih in drugih organov za pobiranje davkov,
- obračunavanje, odmero, plačevanje, vračilo, nadzor in izvršbo davkov (v nadaljnjem besedilu: pobiranje davkov),
- način plačila, dan plačila, vrstni red plačila davka in pripadajočih dajatev, obresti, zastaranje in druge materialnopravne določbe,
- varovanje podatkov, ki se štejejo za davčno tajnost, ter
- medsebojno pomoč pri pobiranju davkov in izmenjavo podatkov z drugimi državami članicami Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice EU), s tretjimi državami in ozemlji.«.

2. člen

V 3. členu se v tretjem odstavku v drugi alineji besedilo »prispevke za zaposlovanje in prispevke za starševsko varstvo« nadomesti z besedilom »prispevke za zaposlovanje, prispevke za starševsko varstvo in prispevke za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo«.

V petem odstavku se črta besedilo »uvajajo in«.

3. člen

V 14. členu se v petem odstavku besedilo »v šestih mesecih od vročitve obvestila iz tretjega odstavka tega člena, s katerim je zavezanca za davek obvestil, da bo izdal zavezujočo informacijo« nadomesti z besedilom »v treh mesecih od prejema popolne vloge«.

4. člen

V 21. členu se za besedilom »zdravstveno zavarovanje,« doda besedilo »prispevkov za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo,«.

5. člen

28. člen se spremeni tako, da se glasi:

»28. člen

(razkritje podatkov zaradi zavarovanja izpolnitve in plačila davčne obveznosti ter davčne izvršbe)

Davčni organ sme subjektom, ki izvršujejo sklep za zavarovanje oziroma sklep o davčni izvršbi, razkriti podatke o posameznem zavezancu za davek iz sklepa za zavarovanje oziroma sklepa o davčni izvršbi, ki so davčna tajnost. Razkriti se smejo samo podatki, potrebni za izvajanje zavarovanja izpolnitve in plačila davčne obveznosti ter davčne izvršbe.«.

6. člen

V 58. členu se v prvem odstavku za 1. točko doda nova, 1.a točka, ki se glasi:

»1.a delodajalec prejemnika dohodka iz zaposlitve po zakonu, ki ureja delovno razmerje, pri čemer se za delodajalca šteje tudi nerezident Republike Slovenije, ki ima v skladu z zakonom o obdavčenju poslovno enoto nerezidenta v Republiki Sloveniji ali ima v skladu s predpisi, ki urejajo ustanovitev in poslovanje v Republiki Sloveniji, podružnico v Republiki Sloveniji, pod pogojem, da se od teh dohodkov v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj, in če gre za dohodek v zvezi z delovnim razmerjem pri tem delodajalcu in če oseba, ki jo dohodek bremeni, ni plačnik davka v skladu s 1. točko tega odstavka;«.

V 6. točki se za besedilom »če oseba, ki jo dohodek bremeni,« doda besedilo »ali oseba iz 1.a točke tega odstavka«.

7. člen

V 61. členu se v prvem odstavku za besedo »navesti« doda beseda »pravilne«.

V tretjem odstavku se besedilo »60 dni« nadomesti z besedilom »30 dni«.

8. člen

V 64. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, dodata nova, drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Če davčni zavezanec po odpremi odločbe o odmeri davka, vendar pred njeno vročitvijo, vložil popravek davčne napovedi, davčni organ izda odločbo, s katero nadomesti prvotno odločbo o odmeri davka.

(3) Davčni organ s sklepom zavrže pritožbo zoper prvotno odločbo o odmeri davka, če je davčni zavezanec pred vročitvijo te odločbe vložil popravek davčne napovedi.«.

9. člen

V 70. členu se tretji odstavek črta.

10. člen

Za 74. členom se doda nov, 74.a člen, ki se glasi:

»74.a člen

(pravne posledice ugotovljenih navideznih poslov oziroma ugotovljenega izogibanja ali zlorabe predpisov)

(1) Za davčno obveznost, ugotovljeno v odmerni odločbi na podlagi tretjega ali četrtega odstavka 74. člena tega zakona, solidarno odgovarjajo plačnik davka, oseba, ki je prejela neupravičeno korist s sklenitvijo navideznega pravnega posla oziroma zaradi nedovoljenega davčnega izogibanja ali zlorabe predpisa, ter vsaka druga oseba, za katero iz objektivnih okoliščin izhaja, da je vedela oziroma bi morala vedeti, da sodeluje pri transakcijah, katerih namen je izogibanje plačilu davčnih obveznosti.

(2) Oseba, ki je prejela neupravičeno korist s sklenitvijo navideznega pravnega posla oziroma zaradi nedovoljenega davčnega izogibanja ali zlorabe predpisa, odgovarja za davčno obveznost iz prvega odstavka tega člena v delu, ki se nanaša na pravni posel, v zvezi s katerim je prejela neupravičeno korist.

(3) Če je bila v zvezi z istim upoštevним gospodarskim (ekonomskim) dogodkom že izdana odločba, s katero je bila odmerjena drugačna davčna obveznost od tiste, ki je bila ugotovljena na podlagi tretjega ali četrtega odstavka 74. člena tega zakona, obveznost za plačilo te obveznosti preneha z vročitvijo odločbe iz prvega odstavka tega člena.

(4) Če je bila obveznost na podlagi odločbe iz prejšnjega odstavka že plačana, se plačani znesek šteje kot delno plačilo davčne obveznosti, ki jo davčni organ ugotovi v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(5) Za davčno obveznost, ugotovljeno na podlagi tretjega ali četrtega odstavka 74. člena tega zakona, zavezanec za davek ne more predložiti davčnega obračuna na podlagi 140.a člena tega zakona.«.

11. člen

V 79. členu se v petem odstavku za besedilom »so bile v postopku« doda besedilo »davčnega nadzora posameznega področja poslovanja ali«.

12. člen

V 80. členu se v prvem odstavku v 9. točki beseda »in« nadomesti s podpičjem, v 10. točki pa se pika nadomesti z besedo »in« ter se doda nova, 11. točka, ki se glasi:

»11. znesek davka, ki se vrne, in rok ter način vračila davka«.

Četrty in peti odstavek se črtata.

13. člen

81. člen se spremeni tako, da se glasi:

»81. člen
(odmerna odločba v enostavnih zadevah)

(1) Davčni organ lahko v zadevah, v katerih pri odločanju v celoti upošteva podatke iz davčne napovedi, obračuna davka, carinske deklaracije, drugega dokumenta v davčnih zadevah ali uradne podatke, izda odmerno odločbo v enostavnih zadevah.

(2) Izrek odločbe v enostavnih zadevah vsebuje davčno osnovo, stopnjo davka in znesek odmerjenega oziroma vrnjenega davka, obrazložitev odločbe pa kratko obrazložitev strankine vloge in predpise, na podlagi katerih je bilo o zadevi odločeno.

(3) V enostavnih zadevah lahko vloga oziroma dokument predstavlja odločbo, kar davčni organ ugotovi ali odmeri z odtisom žiga na tej vlogi oziroma dokumentu in navede predpise, na podlagi katerih je bilo v zadevi odločeno. Poleg žiga mora biti podpis pooblaščenega osebe.

(4) V carinskih zadevah se za odločbo v enostavnih zadevah šteje vloga oziroma dokument, na katerem sta žig in podpis pooblaščenega osebe.«.

14. člen

82. člen se črta.

15. člen

V 85. členu se v drugem odstavku za besedilom »267.« doda besedilo »in sedmega odstavka 288.a člena tega zakona ter informativni izračun akontacije dohodnine iz tretjega odstavka 288.a«.

16. člen

V naslovu 85.a člena se beseda »portala« nadomesti z besedo »sistema«.

V prvem odstavku se besedilo »informatijskega sistema Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: portal eDavki)« nadomesti z besedilom »sistema eDavki«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Davčni organ vroča dokumente prek sistema eDavki tudi drugim davčnim zavezancem, če se prijavijo v ta sistem ali predložijo davčno napoved ali drugo vlogo v elektronski obliki prek sistema eDavki in se v postopku vložitve vloge prijavijo v sistem elektronskega vročanja prek omenjenega sistema. Davčni organ v primerih iz prejšnjega stavka vroča vse dokumente prek sistema eDavki do odjave iz sistema elektronskega vročanja, ki se opravi prek sistema eDavki, o čemer mora biti davčni zavezanec ob prijavi v ta sistem tudi seznanjen. Vročitev dokumenta velja za opravljeno, če je bila odjava dana, ko je bil dokument že odložen in je davčni zavezanec že prejel obvestilo iz tretjega odstavka tega člena o prejemu dokumenta.«.

V tretjem, četrtem, petem in šestem odstavku se beseda »portal« v vseh sklonih nadomesti z besedo »sistem« v ustreznem sklonu.

17. člen

V 86. členu se v prvem, drugem in tretjem odstavku črta beseda »lahko«.

18. člen

V 87. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Davčni organ do vročitve odločitve o pritožbi odloži davčno izvršbo po uradni dolžnosti, če oceni, da bi bilo pritožbi mogoče ugoditi, lahko pa tudi na zahtevo davčnega zavezanca, če ta hkrati s pritožbo predloži ustrezn instrument zavarovanja iz 117. člena tega zakona ali dovoli vknjižbo zastavne pravice v ustrezn register.«.

Doda se nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Drugi odstavek tega člena se ne uporablja za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in prispevke za zdravstveno zavarovanje.«.

19. člen

V 88. členu se v drugem odstavku za besedilom »če je z njo« doda beseda »očitno«.

20. člen

V 96. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Od davkov, ki jih zavezanec za davek ni plačal v prepisanem roku, se plačajo zamudne obresti po obrestni meri, kot jo določa zakon, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.«.

Drugi odstavek se črta.

Dosedanji tretji odstavek postane drugi odstavek.

Dosedanji četrti odstavek, ki postane tretji odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Od obresti, zaračunanih na podlagi devetega odstavka 62. člena, drugega odstavka 63. člena, tretjega in četrtega odstavka 87. člena, 95. člena ter 104. člena tega zakona, se od zapadlosti dolga naprej obračunajo obresti po obrestni meri iz prvega odstavka tega člena.«.

Dosedanji peti odstavek postane četrti odstavek.

21. člen

V 99. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Zavezancu za davek, ki mu je davčni organ dovolil odlog plačila davka na njegovo zahtevo ali mu je v skladu z drugim odstavkom 87. člena tega zakona odložil davčno izvršbo do odločitve o pritožbi zoper odmerno odločbo, ne pripadajo obresti po prvem odstavku tega člena, če davek poravna pred potekom časa, za katerega mu je bil dovoljen odlog plačila oziroma pred odločitvijo o pritožbi.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

Za dosedanjim četrtim odstavkom, ki postane peti odstavek, se doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Ne glede na četrti in peti odstavek tega člena zavezancu za davek ne pripadajo obresti, ki se obračunajo v skladu s 96. členom tega zakona, če davčni organ zaradi razlogov, ki so na strani zavezanca, ni vrnil davka v predpisanem roku.«.

22. člen

Naslov 101. člena se spremeni tako, da se glasi: »(odpis, delni odpis in obročno plačevanje davka za fizične osebe)«.

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Davčni organ lahko dovoli odpis, delni odpis ali plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.«.

V drugem odstavku se spremeni prvi stavek tako, da se glasi: »Vlogo za odpis oziroma delni odpis ali obročno plačilo davka mora davčni zavezanec vložiti pri davčnem organu.«.

V tretjem odstavku se besedilo »odpisu, odlogu« nadomesti z besedilom »odpisu, delnemu odpisu«.

V četrtem odstavku se besedilo »delni odpis, obročno plačilo in odlog plačila« nadomesti z besedilom »delni odpis in obročno plačilo«.

V petem odstavku se besedilo »delnega odpisa, odloga in obročnega plačevanja« nadomesti z besedilom »delnega odpisa in obročnega plačevanja«.

23. člen

Naslov 102. člena se spremeni tako, da se glasi: »(obročno plačevanje davka v primerih hujše gospodarske škode)«.

V prvem odstavku se črtata besedilo »dovoli odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma« in besedilo »odlog in«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »odlog plačila oziroma«.

V četrtem odstavku se črta besedilo »odlogu oziroma«.

V petem odstavku se črta besedilo »odloga in«.

Za osmim odstavkom se doda nov, deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Ta člen se ne uporablja za skupino DDV.«.

24. člen

V 106. členu se naslov spremeni tako, da se glasi: »(odpis davka pri postopkih zaradi insolventnosti in pri postopkih zaradi grozeče insolventnosti)«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Davek iz prvega odstavka tega člena se odpiše z dnem pravnomočnosti sklepa o končanju stečajnega postopka, davek iz drugega odstavka tega člena pa z dnem pravnomočnosti sklepa o končanju postopka osebnega stečaja.«.

Za četrtrim odstavkom se doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Davčni organ odpiše davek, glede katerega v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ni bilo potrjeno nižano poplačilo, in sicer z dnem pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

Dosedanji šesti odstavek, ki postane sedmi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Če se razveljavi potrjena prisilna poravnava, potrjena prisilna poravnava v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ali odpust obveznosti oziroma najde premoženje zavezanca, ki je s stečajem prenehal, se znova vzpostavi tudi obveznost za plačilo odpisanega davka, ki je bil odpisan v skladu s tretjim, četrtrim ali petim odstavkom tega člena.«.

25. člen

V 110. členu se v prvem odstavku za besedilom »zdravstveno zavarovanje,« doda besedilo »za obvezni zdravstveni prispevek, za prispevke za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo,«.

26. člen

V 111. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Davčni organ zavaruje izpolnitev davčne obveznosti pred izdajo odločbe ali po poteku roka za predložitev obračuna davka, če obračun davka ni predložen, kadar pričakovana davčna obveznost, ugotovljena v davčnem nadzoru, presega 50.000 euro.«.

27. člen

Za 111. členom se doda nov, 111.a člen, ki se glasi:

»111.a člen
(uporaba določb o davčni izvršbi)

Določbe tretjega dela tega zakona, ki urejajo davčno izvršbo, se smiselno uporabljajo tudi za postopek zavarovanja, če ni v tem podglavju določeno drugače.«.

28. člen

Besedilo 123. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Če zavezanec za davek ne izpolni oziroma ne plača davčne obveznosti v predpisanem roku, davčni organ unovči predloženi instrument zavarovanja. Zavezancu za davek se v primeru unovčitve gotovinskega pologa kot instrumenta zavarovanja ne zaračunajo obresti po 96. členu tega zakona (zamudne obresti).«.

29. člen

V 125. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Pravica do odmere davka zastara v petih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, obračunati, odtegniti in odmeriti. V primeru odmere na podlagi napovedi pravica do odmere zastara glede na dan, ko bi bilo treba davek napovedati.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Pravica do odmere davka na dediščine zastara v petih letih od pravnomočnosti sklepa o dedovanju.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Pravica zavezanca za davek do vračila plačanega davka, ki ga ni bil dolžan plačati, zastara v petih letih od dneva, ko ga je plačal, oziroma od pridobitve pravnega naslova, s katerim je bilo ugotovljeno, da ga ni bil dolžan plačati. Pravica do vračila presežka DDV zastara v petih letih od predložitve obračuna DDV, v katerem je bil ugotovljen presežek DDV.«.

30. člen

V 126. členu se v tretjem odstavku za besedilom »do vračila plačanega davka« doda besedilo »ali do vračila presežka DDV«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Zastaranje pravice do odmere davka se zadrži za čas postopka skupnega dogovarjanja. Čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok, ki ga določa ta zakon.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedilom »deset let od dneva, ko je« doda besedilo »zastaranje pravice do odmere ali zastaranje pravice do izterjave«, za besedilom »pravice do« pa se doda besedilo »odmere in«.

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.

31. člen

V 126.a členu se v prvem odstavku beseda »šestega« nadomesti z besedo »sedmega«.

32. člen

V 140. členu se v prvem odstavku število »20« nadomesti s številom »30«.

V drugem odstavku se črta besedilo »so obstajali pred izdajo zapisnika in«.

33. člen

V 145. členu se v drugem odstavku 11. točka spremeni tako, da se glasi:

»11. izvršljiv notarski zapis, s katerim je bila v zavarovanje plačila davčne obveznosti ustanovljena zastavna pravica na premičnini, denarni terjatvi ali vrednostnih papirjih.«.

34. člen

Za 146. členom se doda nov, 146.a člen, ki se glasi:

»146.a člen

(izvršba zoper univerzalnega pravnega naslednika oziroma drugo osebo, ki odgovarja za obveznosti dolžnika neposredno na podlagi zakona)

(1) Davčna izvršba se na podlagi izvršilnega naslova iz 145. oziroma 146. člena tega zakona lahko opravi tudi zoper osebo, ki v izvršilnem naslovu ni opredeljena kot dolžnik, če gre za univerzalnega pravnega naslednika dolžnika oziroma za drugo osebo, ki odgovarja za obveznosti dolžnika neposredno na podlagi zakona.

(2) Davčni organ izkaže odgovornost osebe iz prejšnjega odstavka s pravnomočnim sklepom o dedovanju, z izpisom iz sodnega registra oziroma z drugo javno ali po zakonu overjeno listino, ki dokazuje, da je obveznost prešla z dolžnika na to osebo.«.

35. člen

V 152. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Šteje se, da izvršba ni bila upravičena, če v času izdaje sklepa o davčni izvršbi niso bili izpolnjeni pogoji za začetek davčne izvršbe po tem zakonu.«.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

36. člen

V 157. členu se črtata peti in šesti odstavek.

Dosedanji sedmi odstavek postane peti odstavek.

37. člen

V 158. členu se za tretjim odstavkom dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Ne glede na prejšnji odstavek davčni organ lahko proda sporne zarubljene stvari pred zaključkom postopka pred sodiščem, če:

- gre za hitro pokvarljivo blago;
- je hramba povezana z nesorazmernimi stroški ali
- se vrednost premičnine zmanjšuje.

(5) Davčni organ mora pred prodajo od osebe iz prvega odstavka tega člena pridobiti izjavo glede prodaje. Če se ta s prodajo ne strinja, ji lahko dovoli položitev varščine ter določi pogoje zanjo.«.

Za dosedanjim četrtim odstavkom, ki postane šesti odstavek, se doda nov, sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Davčni organ tretji osebi povrne prejeto kupnino z zamudnimi obrestmi po določbah zakona, ki ureja obligacijska razmerja, o neupravičeni pridobitvi, če je s pravnomočno sodno odločbo ugotovljena lastninska pravica tretje osebe na premičnini, prodani po četrtem odstavku tega člena.«.

38. člen

V 159. členu se 2. točka spremeni tako, da se glasi:

»2. invalidnina za telesno okvaro po predpisih o invalidskem zavarovanju;«.

6. točka se spremeni tako, da se glasi:

»6. nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja socialno vključevanje invalidov;«.

11. točka se spremeni tako, da se glasi:

»11. sredstva, pridobljena za odpravo posledic naravnih nesreč ali škode na podlagi predpisov, ki urejajo odpravo naravnih nesreč;«.

17. točka se spremeni tako, da se glasi:

»17. denarna sredstva, prejeta iz naslova vključenosti osebe v ukrepe na področju socialnega varstva, po zakonu, ki ureja socialno varstvo.«.

39. člen

V 243.a členu se na koncu 15. točke pika nadomesti s podpičjem in doda nova, 16. točka, ki se glasi:

»16. kršitev varstva podatkov pomeni kršitev varstva, ki povzroči uničenje, izgubo, spremembo ali kakršen koli neprimeren ali nepooblaščen dostop, razkritje ali uporabo informacij, med drugim osebnih podatkov, ki so poslani, shranjeni ali kako drugače obdelani, kot posledico namernih nezakonitih dejanj, malomarnosti ali nesreč. Kršitev varstva podatkov lahko zadeva zaupnost, razpoložljivost in celovitost podatkov.«.

40. člen

Za 247.a členom se doda nov, 247.b člen, ki se glasi:

»247.b. člen
(pravica do ugovora na zahtevo za posredovanje podatkov)

(1) Osebe iz prvega odstavka 39. člena tega zakona, pri katerih so podatki, lahko zahtevi davčnega organa za posredovanje podatkov iz 247. člena tega zakona, ki se nanašajo na določenega davčnega zavezanca, ugovarjajo v osmih dneh po prejemu zahteve, če je ta očitno nesorazmerna, ker davčni organ zahteva podatke, ki predvidoma niso pomembni.

(2) Če davčni organ ugotovi, da je ugovor utemeljen, zahtevo za posredovanje podatkov spremeni ali umakne. Če davčni organ ugotovi, da ugovor ni utemeljen, o tem izda odločbo.«.

41. člen

V 253.b členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pristojni organ na način, kot ga določi Evropska komisija, to obvešča o podatkih iz prvega odstavka 248. člena tega zakona, s katerimi razpolaga in jih lahko s pristojnimi organi drugih držav članic EU izmenjuje avtomatično v skladu s tem zakonom, ter ji najmanj enkrat letno sporoča statistične podatke o obsegu avtomatične izmenjave podatkov iz 248., 248.a, 248.b, 248.c in 248.č člena tega zakona ter informacije o upravnih in drugih stroških in koristih, povezanih z opravljenimi izmenjavami, ter vse morebitne spremembe, tako za davčni organ kot tudi za tretje osebe.«.

V drugem odstavku se besedilo »Ministrstvo, pristojno za finance« nadomesti z besedilom »Pristojni organ«.

V tretjem odstavku se črta beseda »tudi«.

42. člen

V 255.a členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za namene izvajanja tega poglavja se za sodelujočo jurisdikcijo šteje jurisdikcija, če se med pristojnima organoma te jurisdikcije in Republike Slovenije uporablja sporazum o avtomatični izmenjavi informacij o finančnih računih, v skladu s katerim pristojni organ Republike Slovenije zagotavlja informacije iz 255.č člena tega zakona in je ta jurisdikcija navedena na seznamu jurisdikcij, ki jim Republika Slovenija zagotavlja informacije o finančnih računih, objavljenem na spletni strani Ministrstva za finance Republike Slovenije.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

43. člen

V 255.b členu se za šestim odstavkom doda nov, sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Za poročevalske finančne institucije, druge osebe ali posrednike, ki izvajajo dejanja, da bi se izognili izvajanju pravil poročanja in dolžne skrbnosti, veljajo določbe tega poglavja, kot da obveznosti poročanja in skrbnega pregleda niso bile izpolnjene.«.

44. člen

V 255.m členu se v prvem odstavku za besedilom »tega zakona« doda besedilo »in večstranskem sporazumu med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij v zvezi z aranžmaji za izogibanje enotnemu standardu poročanja in nepreglednimi strukturami offshore«.

Za šestim odstavkom se doda nov, sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Za namene izvajanja tega poglavja se za sodelujočo jurisdikcijo šteje jurisdikcija, če se med pristojnima organoma te jurisdikcije in Republike Slovenije uporablja sporazum o avtomatični izmenjavi informacij v zvezi z aranžmaji za izogibanje enotnemu standardu poročanja in nepreglednimi strukturami offshore, v skladu s katerim pristojni organ Republike Slovenije zagotavlja informacije iz 255.p člena tega zakona in je ta jurisdikcija navedena na seznamu jurisdikcij, ki jim Republika Slovenija zagotavlja informacije v zvezi z aranžmaji za izogibanje enotnemu standardu poročanja in nepreglednimi strukturami offshore, objavljenem na spletni strani Ministrstva za finance.«.

45. člen

V 255.p členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Posredniki so dolžni razkriti naslednje podatke o aranžmaju za izogibanje enotnemu standardu poročanja ali nepregledni strukturi offshore, kot sta opredeljena v sporazumu o avtomatični izmenjavi informacij v zvezi z aranžmaji za izogibanje enotnemu standardu poročanja in nepreglednimi strukturami offshore, in sicer v obsegu, v katerem poznajo, posedujejo ali nadzorujejo takšne informacije:

1. ime, naslov, jurisdikcijo rezidentstva in davčno številko za naslednje osebe:

- osebo, ki opravi razkritje;
- katerega koli naročnika te osebe v zvezi s tem aranžmajem ali strukturo, vključno z datumom rojstva takih oseb;
- vsakega dejanskega uporabnika aranžmaja za izogibanje enotnemu standardu poročanja ali vsakega dejanskega lastnika nepregledne strukture offshore;
- vsako osebo, ki je posrednik v povezavi s tem aranžmajem ali strukturo (razen osebe, ki opravi razkritje).

2. podrobnosti aranžmaja za izogibanje enotnemu standardu poročanja ali nepregledne strukture offshore, še zlasti naslednje informacije:

- v zvezi z aranžmajem o izogibanju enotnega standarda poročanja dejanski opis značilnosti dogovora, ki so bile zasnovane tako, da se izognejo zakonodaji enotnega standarda poročanja ali so bile tržene s tem namenom oziroma imajo tak učinek;
- v zvezi z nepregledno strukturo offshore dejanski opis značilnosti, ki delujejo tako, da ne dopuščajo natančne določitve dejanskega lastništva davčnega zavezanca, o katerem se poroča, ali dajejo vtis, da davčni zavezanec, o katerem se poroča, ni dejanski lastnik;
- jurisdikcijo, kjer je bil aranžma o izogibanju enotnega standarda poročanja ali nepregledna struktura offshore na voljo za izvedbo.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega in drugega odstavka tega člena«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se za besedo »prvega« doda besedilo »in drugega«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

46. člen

V 255.z členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za namene izvajanja tega poglavja se za sodelujočo jurisdikcijo šteje jurisdikcija, če se med pristojnima organoma te jurisdikcije in Republike Slovenije uporablja sporazum o avtomatični izmenjavi informacij o dohodkih, pridobljenih prek digitalnih platform, v skladu s katerim pristojni organ Republike Slovenije zagotavlja informacije iz 255.aa člena tega zakona in je ta jurisdikcija navedena na seznamu jurisdikcij, ki jim Republika Slovenija zagotavlja informacije o dohodkih, pridobljenih prek digitalnih platform, objavljenem na spletni strani Ministrstva za finance.«.

Dosedanji tretji, četrti, peti in šesti odstavek postanejo četrti, peti, šesti in sedmi odstavek.

47. člen

Za 255.ao členom se doda nov, a255.ao člen, ki se glasi:

»a255.ao člen
(sporočanje podatkov sodelujočim jurisdikcijam)

»Pristojni organ informacije iz 255.aa člena tega zakona poleg državam članicam v skladu z 248.č členom tega zakona sporoča tudi sodelujočim jurisdikcijam iz tretjega odstavka 255.z člena tega zakona, za katere se uporablja sporazum med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij o dohodkih, pridobljenih prek digitalnih platform, in katerih rezident je prodajalec, o katerem se poroča, oziroma – če prodajalec, o katerem se poroča, opravlja storitve dajanja nepremičnin v najem – pristojnemu organu jurisdikcije, v kateri je nepremičnina.«.

48. člen

V 260. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Davčni organ o zahtevku, ki ga predloži plačnik davka davčnemu organu, odloči najpozneje v 15 dneh od prejema zahtevka.«.

49. člen

Besedilo 265. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pristojni organ za izvajanje:

- mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja,
- mednarodnih pogodb o izmenjavi informacij za davčne namene,
- Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah in Protokola o spremembi Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah (Uradni list RS, št. 109/10 – MP, št. 22/10) ter
- Konvencije o odpravi dvojnega obdavčevanja v zvezi s preračunom dobička povezanih podjetij s Protokolom (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 12/07)

je v Republiki Sloveniji ministrstvo, pristojno za finance.

(2) Pristojni organ za:

- izmenjavo informacij po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja in mednarodnih pogodbah o izmenjavi informacij za davčne namene,
- nudenje pomoči pri pobiranju davkov po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja,
- nudenje pomoči pri davčnih zadevah po Konvenciji o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah in Protokola o spremembi Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 22/10) in
- postopke skupnega dogovarjanja iz 256. člena tega zakona, ki se vodijo na podlagi zahteve davčnega zavezanca v zvezi s Konvencijo o odpravi dvojnega obdavčevanja v zvezi s preračunom dobička povezanih podjetij s Protokolom (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 12/07) in mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki obvezuje Republiko Slovenijo, kadar se zahteva nanaša na njene določbe, ki določajo pripis dobička stalni poslovni enoti podjetja države pogodbenice ter ugotavljanje in prilagoditev dobička med povezanimi podjetji držav pogodbenic (vključno z upoštevanjem transfernih cen),

je Generalni finančni urad Finančne uprave Republike Slovenije.

50. člen

V 266.c členu se za sedmim odstavkom doda nov, osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Za poročevalske finančne institucije, druge osebe ali posrednike, ki izvajajo dejanja, da bi se izognili izvajanju poročanja in dolžne skrbnosti, veljajo določbe tega poglavja, kot da obveznosti poročanja in skrbnega pregleda niso bile izpolnjene.«.

51. člen

V 272. členu se za četrtim odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Davčni organ je v postopku odmere dohodnine vezan na višino akontacije, odmerjene z dokončno odločbo o odmeri akontacije dohodnine, ter na višino in vrsto dohodka, ki sta bili ugotovljeni v postopku odmere akontacije dohodnine.«.

52. člen

Za 288. členom se doda nov, 288.a člen, ki se glasi:

»288.a člen

(akontacija dohodnine od dohodka v naravi v primeru iz dvanajstega odstavka 16. člena ZDoh-2)

(1) Ne glede na 278. in 281. člen tega zakona akontacijo dohodnine v primeru iz dvanajstega odstavka 16. člena ZDoh-2 izračuna davčni organ z odločbo.

(2) Odmera akontacije dohodnine se opravi na podlagi podatkov iz obvestila plačnika davka, podanega v obračunu davčnega odtegljaja, in podatkov davčnega zavezanca.

(3) Na podlagi podatkov iz prejšnjega odstavka davčni organ najpozneje v 30 dneh od prejema obvestila plačnika davka iz prejšnjega odstavka za davčnega zavezanca sestavi informativni izračun akontacije dohodnine, ki velja za njegovo napoved, če davčni zavezanec nanj v 15 dneh od vročitve ne vloži ugovora. Po poteku roka za vložitev ugovora in če davčni zavezanec nanj ne ugovarja, velja informativni izračun akontacije dohodnine za odločbo o odmeri akontacije dohodnine. V tem primeru velja, da se je odpovedal pritožbi.

(4) Če davčni zavezanec ugotovi, da so podatki v informativnem izračunu nepravilni ali nepopolni, v 15 dneh od vročitve informativnega izračuna vloži ugovor.

(5) Če davčni zavezanec ugovarja zoper informativni izračun, v roku za ugovor vloži dopolnjen informativni izračun, ki se šteje za njegovo napoved za akontacijo dohodnine.

(6) V primerih iz četrtega in petega odstavka tega člena davčni organ preveri navedbe davčnega zavezanca in na podlagi svojih podatkov in podatkov davčnega zavezanca izda odločbo.

(7) Davčni organ lahko davčnemu zavezancu odobri obročno plačilo po 101. členu, odlog in obročno plačilo po prvem odstavku 103. člena in obročno plačilo po drugem odstavku 103. člena tega zakona tudi za akontacijo dohodnine in prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke za zdravstveno zavarovanje in prispevke za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo.«.

53. člen

Za 337. členom se dodata nova, 337.a in 337.b člen, ki se glasita:

»337.a člen

(avtomatično dajanje podatkov v zvezi s posebno davčno obravnavo za delavce inovativnih zagonskih podjetij iz 45.b člena ZDoh-2)

(1) Delodajalci morajo davčnemu organu za delavce, ki so od tega delodajalca prejeli opcije za nakup delnic ali deležev tega delodajalca ali dohodek v obliki delnic ali deležev tega delodajalca, v zvezi s katerimi se po 45.b členu ZDoh-2 uveljavlja posebna davčna obravnava tega dohodka, najkasneje do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto posredovati podatke, potrebne za pobiranje davka iz tega dohodka, in sicer:

1. Podatki o podelitvi opcij ter odsvojitvi opcij vsebujejo podatke o:
 - delavcu, potrebne za identifikacijo (osebno ime in davčna številka),
 - času podelitve opcij in
 - času odsvojitve opcije.
2. Podatki o pridobitvi in odsvojitvi delnic ali deležev vsebujejo podatke o:
 - delavcu, potrebne za identifikacijo (osebno ime in davčna številka),
 - količini in vrednosti delnic ali deležev ob pridobitvi,
 - času pridobitve delnic ali deležev,

- plačilu za pridobitev delnic ali deležev ter o tem, ali so pridobljeni na podlagi opcijske pogodbe,
 - količini in vrednosti delnic ali deležev ob odsvojitvi in
 - času odsvojitve delnic ali deležev.
3. Podatki o prenehanju delovnega razmerja vsebujejo podatke o:
- delavcu, potrebne za identifikacijo (osebno ime in davčna številka) in
 - datumu sklenitve pogodbe o zaposlitvi in prenehanja delovnega razmerja.
4. Podatki o prenehanju ali preoblikovanju delodajalca ali prenehanju štetja delodajalca za plačnika davka vsebujejo podatke o:
- delavcu, potrebne za identifikacijo (osebno ime in davčna številka) in
 - datumu prenehanja ali preoblikovanja delodajalca za plačnika davka.
5. Podatki o poteku obdobja desetih let od leta, ko je delavec pridobil delnico ali delež, vsebujejo podatke o:
- delavcu, potrebne za identifikacijo (osebno ime in davčna številka) in
 - datumu poteka obdobja desetih let.

(2) Delodajalci morajo podatke iz prvega odstavka tega člena posredovati v elektronski obliki.

(3) Delodajalci morajo v roku iz prvega odstavka tega člena delavcu pisno posredovati podatke iz prvega odstavka tega člena.

(4) Delavec mora delodajalcu poročati podatke iz tretje alineje 1. točke ter pete in šeste alineje 2. točke prvega odstavka tega člena v 15 dneh. Navedena obveznost ne velja v primeru, ko delavec odsvoji delnico ali delež v okviru pridobivanja lastnih delnic ali deležev družbe, razen ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu.

337.b člen

(avtomatično dajanje podatkov organa, pristojnega za vodenje registra inovativnih zagonskih podjetij)

Organ, pristojen za vodenje registra inovativnih zagonskih podjetij, pošlje davčnemu organu enkrat letno, in sicer do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto, naslednje podatke o vpisu in izbrisu podjetij, vpisanih v register inovativnih zagonskih podjetij:

- podatke o podjetju, potrebne za identifikacijo,
- podatke o datumu vpisa in
- datumu izbrisa.«.

54. člen

V 353.a členu se v četrtem, petem in šestem odstavku beseda »portal« v vseh sklonih nadomesti z besedo »sistem« v ustreznem sklonu.

55. člen

Za 353.a členom se doda nov, 353.b člen, ki se glasi:

»353.b člen

(prispevki za socialno varnost od dohodka v naravi v primeru iz dvanajstega odstavka 16. člena ZDoh-2)

Ne glede na drugi odstavek 352. člena tega zakona prispevke za socialno varnost, za katere je zavezanec zavarovanec, v primeru iz dvanajstega odstavka 16. člena ZDoh-2 izračuna davčni organ v odločbi, izdani na podlagi napovedi zavezanca. Prispevki za socialno varnost, za katere je zavezanec zavarovanec, se v tem primeru izračunajo po postopku, določenem v 288.a členu tega zakona.«.

56. člen

V 395. členu se v 1. točki za besedilom »10. člena« doda besedilo »in prvi odstavek 61. člena«.

57. člen

V 397. členu se v prvem odstavku na koncu 48. točke pika nadomesti s podpičjem in doda nova, 49. točka, ki se glasi:

»49. davčnemu organu ali delavcu v nasprotju z zakonom ne posreduje podatkov v zvezi s posebno davčno obravnavo za delavce inovativnih zagonskih podjetij ali ne dostavi teh podatkov v predpisanem roku ali na predpisani način ali posreduje neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi, drugi in tretji odstavek 337.a člena).«.

58. člen

V 400.a členu se v prvem odstavku v 3. točki za besedilom »ne sporoča pravočasno« doda besedilo »ali pri sporočanju navede neresnične, nepravilne ali nepopolne informacije«.

59. člen

V 400.b členu se v prvem odstavku v 3. točki za besedilom »ne sporoča pravočasno« doda besedilo »ali pri sporočanju navede neresnične, nepravilne ali nepopolne informacije«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

60. člen

(prehodna določba glede zastaranja pravice do vračila presežka DDV)

Dopolnjeni četrti odstavek 125. člena zakona, ki se nanaša na pravico do vračila presežka DDV, se uporablja za obračune DDV, v katerih je bil ugotovljen presežek DDV in ki so predloženi po uveljavitvi tega zakona.

61. člen

(prehodna določba glede pretrganja zastaranja pravice do vračila presežka DDV in zastaranja pravice do odmere davka za čas postopka skupnega dogovarjanja)

(1) Spremenjeni tretji odstavek 126. člena zakona, ki se nanaša na pretrganje zastaranja pravice do vračila presežka DDV, se uporablja za obračune DDV, v katerih je bil ugotovljen presežek DDV in ki so predloženi po uveljavitvi tega zakona.

(2) Novi peti odstavek 126. člena zakona, ki se nanaša na zastaranje pravice do odmere davka, se uporablja za vse zadeve, glede katerih je postopek skupnega dogovarjanja ob uveljavitvi tega zakona v teku.

62. člen

(prehodna določba v zvezi z obveznostmi organa, pristojnega za vodenje registra inovativnih zagonskih podjetij)

Organ, pristojen za vodenje registra inovativnih zagonskih podjetij, pošlje davčnemu organu podatke o podjetjih, vpisanih v register inovativnih zagonskih podjetij na dan 1. januarja 2025, do 31. marca 2025.

63. člen

(prenehanje veljavnosti prvega in tretjega odstavka 86. člena Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati prvi in tretji odstavek 86. člena Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 141/06, 46/07, 102/07, 28/09, 101/11, 24/12, 32/12 – ZDavP-2E, 19/13, 45/14, 97/14, 39/15, 40/16, 85/16, 30/17, 37/18, 43/19, 80/19, 106/20, 200/20, 135/21, 43/22, 166/22 in 74/23).

64. člen

(začetek uporabe spremenjene določbe glede elektronskega vročanja prek portala eDavki)

(1) Spremenjeni drugi odstavek 85.a člena zakona se začne uporabljati 1. januarja 2026.

(2) Do začetka uporabe spremenjenega drugega odstavka 85.a člena zakona se uporablja drugi odstavek 85.a člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 55/24 – odl. US).

65. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S predlogom se določi, da se v 1. členu, ki določa vsebino ZDavP-2, navede, da ta procesni zakon poleg procesnih določb vsebuje tudi materialnopravne določbe, ki so naštetе za primer (način plačila, dan plačila, vrstni red plačila davka in pripadajočih dajatev, obresti, zastaranje).

K 2. členu

Zakon o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1) v osmem odstavku 56. člena določa, da se prispevek za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo (v nadaljnjem besedilu: DO) pobira v istem postopku ter na isti način, kot je določen za pobiranje prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje za zavarovane osebe na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). Če se prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje ne pobira, se prispevek za obvezno zavarovanje za DO pobira po postopku in na način, kot se pobira prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje za zavarovance iz 20. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ. V postopku pobiranja prispevka za obvezno zavarovanje za DO se smiselno uporabljajo tudi določbe o razkritju podatkov, ki se štejejo za davčno tajnost, in materialne določbe posebnega zakona, ki ureja plačevanje obveznih zdravstvenih prispevkov. Prispevka za obvezno zavarovanje za DO v postopkih, ki se začnejo na zahtevo stranke, ni mogoče odpisati, delno odpisati ali dovoliti odloga plačila oziroma plačila v obrokih.

Glede na navedeno določilo Zakona o dolgotrajni oskrbi se v predlog zakona v tretji odstavku 3. člena, ki določa uporabo določil ZDavP-2, ki se nanašajo na davek, doda uporaba teh določil tudi za prispevek za obvezno zavarovanje za DO.

Veljavni peti odstavek določa, da se za zakone o obdavčenju štejejo zakoni, ki uvajajo in urejajo davčno obveznost, vključno s predpisi Evropske unije, ki se štejejo za del pravnega reda Slovenije. Predlaga se črtanje besede »uvajajo«, saj je ta vsebina vključena že v besedi »urejajo«.

K 3. členu

Postopek izdaje zavezujoče informacije, kot načina informiranja zavezanca za davek o davčni obravnavi nameravanih transakcij oziroma poslovnih dogodkov, ni upravni postopek, saj davčni organ ne odloča o obveznostih in pravicah zavezancev za davek. Davčni organ (Generalni finančni urad) izda zavezujočo informacijo, ki ni upravni akt. Kljub temu pa ima učinke, saj zavezuje davčni organ, in sicer pod pogojem, da temelji na točnih in popolnih podatkih, ki jih je zavezanec navedel v vlogi, in ima aktivnost zavezanca za davek ekonomsko vsebino, ki jo je zavezanec navedel v vlogi. Davčni organ o vlogi zavezanca za davek ne odloča, temveč zavezanca v 15 delovnih dneh od prejema popolne vloge obvesti o tem, ali bo izdal zavezujočo informacijo (tretji odstavek 14. člena ZDavP-2). V zakonu so določeni razlogi, zaradi katerih davčni organ zavezujoče informacije ne izda.

S predlogom se skrajšuje rok, v katerem mora davčni organ izdati zavezujočo informacijo, in sicer s šestih mesecev od vročitve obvestila iz tretjega odstavka tega člena, s katerim je zavezanca za davek obvestil, da bo izdal zavezujočo informacijo, na največ tri mesece od prejema popolne vloge.

K 4. členu

V skladu z veljavno določbo davčni organ vsaki fizični osebi na njeno zahtevo razkrije podatke o prispevkih za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevkih za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevkih za zaposlovanje oziroma prispevkih za starševsko varstvo, ki jih je zanj plačal oziroma jih je dolžan plačati njegov delodajalec ali druga oseba. S predlagano dopolnitvijo se zagotavlja pravna podlaga tudi za razkritje podatkov o prispevkih za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. Zakon o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1) v osmem odstavku 56. člena določa, da se prispevek za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo (DO) pobira v istem postopku ter na isti način, kot je določen za pobiranje prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje za zavarovane osebe na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ).

K 5. členu

Veljavna ureditev z namenom opravljanja davčne izvršbe davčnemu organu dopušča razkritje podatkov o posameznem zavezancu za davek, ki so davčna tajnost. Davčni organ v postopkih davčne izvršbe razkrije podatke o posameznem zavezancu za davek izvajalcem oziroma ponudnikom plačilnih storitev (bankam, hranilnicam idr.), delodajalcem, izplačevalcem prejemkov, dolžnikovim dolžnikom, sodiščem in vsem drugim, ki izvršujejo sklep o davčni izvršbi (npr. sklep na denarna sredstva, denarne prejemke, denarne terjatve, premičnine, nepremičnine). V sklepih o davčni izvršbi so vsebovani podatki, ki so davčna tajnost, na primer o dolžnikih, dolgovanih obveznostih in davčni številki dolžnikov.

S predlagano spremembo se zagotavlja pravna podlaga za razkritje podatkov, ki so davčna tajnost, tudi v postopkih zavarovanja izpolnitve in plačila davčne obveznosti, ki jih davčni organ vodi na podlagi 111. člena ZDavP-2. V teh postopkih davčni organ izdaja sklepe o prepovedi razpolaganja z določenim premoženjem (denarnimi sredstvi, denarnimi terjatvami, premičninami, nepremičninami, vrednostnimi papirji), ki se vročijo zavezancem za davek, izvrševalcem sklepa (npr. bankam, zavezančevim dolžnikom) ter organom, ki vodijo uradne evidence za potrebe vpisa v sklepu odrejene prepovedi ali omejitve v ustrezni register (npr. AJPES, KDD, sodišču). Enako, kot velja za razkritje podatkov v postopkih davčne izvršbe, velja tudi za primere vodenja postopkov zavarovanja izpolnitve oziroma plačila davčne obveznosti po 111. členu ZDavP-2. Sklep za zavarovanje vsebuje podatke, na podlagi katerih davčni organ vzpostavi potrebno zavarovanje. V vsakem primeru je treba izkazati verjetno prihodnjo davčno obveznost, v primerih po prvem odstavku tega člena pa tudi utemeljeno pričakovanje onemogočenega ali oteženega plačila prihodnje davčne obveznosti. Ti podatki so davčna tajnost, se pa razkrijejo v postopkih po 117.a in 119. členu ZDavP-2.

S predlogom spremembe se določa tudi, kateri podatki se lahko razkrijejo, in sicer so to podatki iz sklepa o davčni izvršbi in sklepa za zavarovanje. Podatki, ki jih vsebuje posamezni sklep o davčni izvršbi, so določeni v 151. členu ZDavP-2, ki predpisuje obvezne sestavine izreka sklepa o izvršbi. Tako mora izrek sklepa o izvršbi vsebovati: 1. osebno ime in naslov oziroma firmo in sedež dolžnika; 2. davčno številko dolžnika; 3. izvršilni naslov z navedbo, kdaj je nastopila izvršljivost; 4. znesek davka in pripadajoče obresti; 5. sredstvo in predmet davčne izvršbe; 6. stroške izvršbe (ti se štejejo za davek v skladu z ZDavP-2); 7. osebno ime oziroma firmo in naslov oziroma sedež delodajalca oziroma izplačevalca dohodkov, ponudnika plačilnih storitev, če so sredstva davčne izvršbe denarna sredstva dolžnika in dolžnikovega dolžnika v primeru drugih terjatev dolžnika, ter 8. državo rezidentstva, njegovo identifikacijsko številko ali rojstne podatke, če je dolžnik tujec.

S tem se natančno opredeljujejo podatki iz sklepa, ki so lahko tudi del davčne tajnosti in bodo razkriti, saj gre za osebne podatke, ki jih je v skladu z drugim odstavkom 38. člena Ustave Republike Slovenije treba natančno določiti v zakonu.

Prav tako tudi sklep za zavarovanje, ki ga davčni organ izda za zavarovanje izpolnitve ali plačila davčne obveznosti v skladu s 111. členom ZDavP-2, vsebuje podatke o davčnem zavezancu, ki so davčna tajnost (osebno ime in naslov ter davčno številko zavezanca), podatke o višini (pričakovane) davčne obveznosti in druge podatke o premoženjskem stanju zavezanca oziroma poslih, ki utemeljujejo oceno oziroma pričakovanje davčnega organa, da bo izpolnitev ali plačilo davčne obveznosti onemogočeno ali precej oteženo.

K 6. členu

S predlagano dopolnitvijo 58. člena ZDavP-2 se kot plačnik davka opredeli tudi delodajalec prejemnika dohodka iz zaposlitve po zakonu, ki ureja delovna razmerja, tudi v primeru, če delodajalca dohodek iz zaposlitve ne bremeni, in sicer pod pogojem, da oseba, ki jo dohodek bremeni, ni plačnik davka in se v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, ali zakonom o obdavčenju davek od dohodka izračunava z davčnim odtegljajem. Za delodajalca po tej točki se šteje delodajalec, kot je opredeljen po zakonu, ki ureja delovna razmerja, in ne delodajalec, kot je opredeljen po zakonu, ki ureja dohodnino. Opredelitev delodajalca po zakonu, ki ureja delovna razmerja, je namreč ožja. Izrecno pa se določa, da se za delodajalca po tej točki pod enakimi pogoji šteje tudi nerezident Republike Slovenije, ki ima v skladu z zakonom o obdavčenju poslovno enoto nerezidenta v Republiki Sloveniji ali ima v skladu s predpisi, ki urejajo ustanovitev in poslovanje v Republiki Sloveniji, podružnico v Republiki Sloveniji. Zakon o gospodarskih družbah določa temeljna statusna

korporacijska pravila ustanovitve in poslovanja gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in samostojnih podjetnic posameznic, povezanih oseb, gospodarskih interesnih združenj, podružnic tujih podjetij in njihovega statusnega preoblikovanja. Navedena točka se za določitev plačnika ne uporabi, kadar je oseba, ki jo dohodek bremeni, plačnik davka v skladu s 1. točko prvega odstavka 59. člena ZDavP-2.

Predlagana določba v splošnem pomeni administrativno poenostavitev tako za delodajalca in davčnega zavezanca kot tudi za davčni organ. Davčnemu zavezancu ne bo treba več napovedovati teh dohodkov pri davčnem organu. Njegov delodajalec pa bo tako dohodnino kot tudi prispevke za socialno varnost obračunal v obračunu davčnega odtegljaja in kot zavezanec za prispevke davčnemu organu ne bo več ločeno predlagal obračuna prispevkov za socialno varnost. Davčni organ tako dohodnine in prispevkov od istega dohodka ne bo pobiral po dveh različnih, ločenih postopkih. Z uvedbo predlagane rešitve se bo torej dosegla administrativna poenostavitev v zvezi z obračunavanjem dohodnine in prispevkov za socialno varnost od dohodkov v zvezi z delovnim razmerjem, ki jih zaposleni prejema od tujih, z delodajalcem povezanih podjetij, ali od podjetij v tujini, h katerim so bili zaposleni napoteni na delo s strani svojega formalnega delodajalca v Sloveniji.

Opis problematike plačnika davka v zvezi z napoteni v tujino ter nagradami, bonitetami, izplačanimi od tujih povezanih družb, in predlog naslovitve problematike

Davčni organ ugotavlja, da v praksi nekateri delodajalci, ki svoje delavce napotujejo na delo v tujino, tem delavcem izplačujejo le del dohodka (npr. v višini plače za enaka dela v Sloveniji) ter jim obračunavajo in plačujejo obvezne prispevke za socialno varnost. Določeni del dohodka, bodisi v denarju (npr. povračila stroškov) ali naravi (npr. zagotavljanje nastanitve, službenega vozila itd.), pa ti delavci prejema od tujega delodajalca, h kateremu so bili napoteni na delo s strani svojega formalnega delodajalca v Sloveniji. Slovenski delodajalci torej teh dohodkov ne izplačajo, prav tako jih ti dohodki praviloma ne bremenijo, posledično jih ne vključujejo v mesečne obračune davčnega odtegljaja in prispevkov za socialno varnost. Napoteni delavec, ki v teh primerih praviloma ostane rezident Slovenije, pa mora te dohodke sam napovedati pri davčnem organu z vložitvijo napovedi dohodka iz delovnega razmerja, prejetega od izplačevalca, ki ni plačnik davka.

Takšna ureditev je v praksi problematična, saj se napoteni delavci pogosto ne zavedajo obveznosti vložitve napovedi za del dohodka, ki ga prejmejo pri tujem delodajalcu. Poleg tega je ureditev administrativno obremenjujoča tudi za delodajalce, saj mora slovenski delodajalec ločeno obračunavati prispevke ter obračun predlagati davčnemu organu v obračun prispevkov za socialno varnost od teh prejemkov napotene delavca (kadar gre za prejemke, ki se vštevajo v osnovo za prispevke, v skladu s 144. členom ZPIZ-2). Za navedene primere je smiselno, da se jasno opredeli delodajalec kot plačnik davka, kar pomeni, da mora o vseh prejemkih, ki jih napoteni delavec prejema na podlagi napotitve na delo v tujino, davčnemu organu poročati njegov formalni delodajalec, in sicer v obračunu davčnega odtegljaja, v katerem izračuna, odtegne in plača poleg akontacije dohodnine tudi prispevke delojemalca ter obračuna in plača prispevke delodajalca.

Delavec v primeru začasne napotitve na delo v tujino v tujini opravlja delo za delodajalca in zato ostaja v delovnem razmerju z delodajalcem, ki ga napotuje na delo v tujino. Delavec in delodajalec se ob začasni napotitvi na delo v tujino dogovorita o načinu zagotavljanja in uresničevanja pravic v zvezi s plačilom za delo in v zvezi z drugimi prejemki, ki so v skladu s predpisi države, v kateri se delo opravlja, zagotovljeni drugače, vendar najmanj v obsegu, kot ga zagotavlja Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) oziroma ugodneje (209. člen ZDR-1). Ob tem je treba pripomniti, da se drugačen način zagotavljanja pravic lahko nanaša na prejemke in izplačila, ki ne predstavljajo plače po drugem odstavku 126. člena in 127. člena ZDR-1, namreč plačo je delodajalec napotenemu delavcu dolžan izplačati v skladu z navedenimi zakonskimi določbami. V primeru začasne napotitve delavca na delo v tujino je torej plačo dolžan izplačevati le delodajalec, ki je delavca začasno napotil na delo v tujino, ne pa tuje podjetje, kamor je delavec napoten, da opravlja storitve za svojega delodajalca.

V praksi se zaznava tudi problematika v zvezi s primeri zaposlenih v Sloveniji, ki opravljajo delo v Sloveniji in prejema določene nagrade v denarju ali naravi (npr. delniško nagrajevanje) od tujih podjetij, ki so povezana s podjetjem delodajalca v Sloveniji. Pogosto gre pri tem za položaj, ko ti prejemki zaposlenih slovenskega

delodajalca ne bremenijo in ta posledično po zdaj veljavni določbi ni plačnik davka. Zaposleni mora te prejemke sam napovedati pri davčnem organu. Slovenski delodajalec pa mora za te prejemke kot zavezanec za prispevke davčnemu organu ločeno predložiti obračun prispevkov za socialno varnost. Z uvedbo predlagane rešitve se bo dosegla administrativna poenostavitev v zvezi z obračunavanjem akontacije dohodnine in prispevkov od prejemkov iz delovnega razmerja, ki jih zaposleni prejemajo od tujih povezanih podjetij, saj se bosta zdaj dva ločena postopka – odmera akontacije z odmerno odločbo na podlagi napovedi, ki jo mora vložiti zaposleni pri davčnem organu, ter obračun prispevkov za socialno varnost, ki ga mora predložiti delodajalec – združila v en postopek, ki ga bo opravil delodajalec s predložitvijo obračuna davčnih odtegljajev (REK obrazec).

K 7. členu

Veljavni tretji odstavek 61. člena ZDavP-2 ureja obveznost davčnega organa, da javno pozove davčne zavezanca k vložitvi davčne napovedi. Davčni organ mora poziv k vložitvi napovedi objaviti najpozneje 60 dni pred iztekom roka za vložitev davčne napovedi. Predlaga se sprememba za skrajšanje roka za javno objavo na 30 dni pred iztekom roka za vložitev davčne napovedi, saj prezgodnje obveščanje ne doseže namena in je zato neučinkovito, poleg tega pa zapade v čas, ko obveščanje pri davčnih zavezancih povzroči zmedo (npr. med obveščanjem o ugovorih).

K 8. členu

Vložitev davčne napovedi je dolžnost davčnega zavezanca, njegova dolžnost pa je tudi, da davčnemu organu da resnične, pravilne in popolne podatke, ki jih davčni organ potrebuje za odmero davka. Davčna zakonodaja daje davčnemu zavezancu z vložitvijo popravka davčne napovedi dodatno možnost za popravo napak vložene davčne napovedi. S spremembo 64. člena ZDavP-2, ki je bila sprejeta z novelo ZDavP-2L (Uradni list RS, št. 36/19), se je s tem, ko se je določilo, da lahko davčni zavezanec popravi davčno napoved do vročitve odmerne odločbe in ne do izdaje odmerne odločbe, jasneje določil oziroma opredelil rok, v katerem lahko davčni zavezanec popravlja davčno napoved (vloži popravek davčne napovedi). S to spremembo se zasleduje večja pravna varnost davčnega zavezanca.

Taka jasnejša opredelitev naj tako ne bi spreminjala prej veljavne ureditve oziroma postopanja davčnega organa (izhajajoč iz tega, da pravne posledice odločbe lahko nastopijo šele z njeno vročitvijo). V sodni praksi glede razlage pojma »do izdaje odločbe« prevladujejo stališča, ki se pri ugotavljanju dejstva, kdaj je odločba izdana, vežejo na okoliščino, da je bila odločba že vročena, saj šele z vročitvijo nastanejo pravne in dejanske posledice. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je s tem, ko je zavzelo stališče, da se odločba šteje za izdana z dnem vročitve stranki, opredelilo časovni trenutek, ko je odločba izdana.

Glede vprašanja izdaje odločbe je v pravni teoriji mogoče zaslediti stališče, da »... izdaja odločbe pomeni, da upravni organ izrazi svojo voljo o priznanju določene pravice ali pravne koristi oziroma naložitvi določene obveznosti in da je ta volja izražena v ustrezni obliki, kar praviloma pomeni, da je potrjena s podpisom«. »Izdati odločbo pomeni določiti njeno vsebino, vendar s samo določitvijo vsebine odločba pravno še ne učinkuje, ker je treba njeno vsebino, ki se kaže v dispozitivu odločbe, poslati stranki. To se praviloma opravi z vročitvijo odločbe v izvorniku.« V zvezi s tem je treba izpostaviti še stališče, zavzeto v pravni teoriji, da »dokler odločba stranki ni vročena, lahko organ vsebino odločbe še vedno spremeni, ker odločba pravno še ne obstaja in zato ne veže nikogar. Po vročitvi odločbe stranki lahko to organ stori samo v primerih in na način, kakor je določen v ZUP.«.

Da bi se odpravili dvomi, kako naj ravna davčni organ oziroma s katerimi pravnimi sredstvi lahko davčni organ poseže v odločbo o odmeri, ko je bila ta že odpremljena, davčni zavezanec pa je pred njeno vročitvijo vložil popravek davčne napovedi, se predlaga, da davčni organ z nadomestno odločbo nadomesti prvotno odločbo o odmeri davka, v kateri je davčni organ upošteval davčno napoved, zoper katero je davčni zavezanec vložil popravek. Zato ima davčni zavezanec samo zoper nadomestno odločbo, s katero je prvotna odločba o odmeri davka nadomeščena oziroma odpravljena, pravico do pritožbe. Šele v novi odločbi bo tako v celoti upoštevana davčna napoved davčnega zavezanca, ki jo je do vročitve odmerne odločbe popravil.

Popravka napovedi, vloženega pred vročitvijo odločbe, ni mogoče šteti za pritožbo, ker se v skladu z 235. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE; v nadaljnjem besedilu: ZUP) vložijo pritožbe v roku, ki teče od dneva vročitve odločbe. Ker odločba učinkuje z vročitvijo, tudi izpodbijanje odločbe s pritožbo pred njeno vročitvijo ni mogoče. Pravne podlage glede uporabe izrednega pravnega sredstva obnove postopka pa tudi ni. Davčni zavezanec lahko vložijo popravek napovedi do vročitve odločbe. Tudi če davčni organ popravek, ki je bil pravočasno oddan, prejme po vročitvi odločbe, odločba še ni postala dokončna, zato uporaba izrednega pravnega sredstva obnove postopka ni mogoča.

Davčni zavezanec ima pravico do pritožbe zoper odločbo, izdano na prvi stopnji, razen če je zakon ne izključuje (13. člen ZUP). Navedeno pravilo vključuje tudi nadomestno odločbo o odmeri davka.

Predlagani tretji odstavek ureja položaj, če davčni zavezanec kljub vloženemu popravku davčne napovedi nato vložijo še pritožbo zoper prvotno odločbo o odmeri davka. Davčni organ s sklepom zavrne pritožbo zoper prvotno odločbo o odmeri davka, če je davčni zavezanec pred vročitvijo te odločbe že vložil popravek davčne napovedi.

K 9. členu

Veljavni tretji odstavek določa, da je stvarna pristojnost tujih davčnih organov določena z mednarodno pogodbo, ki jo je Republika Slovenija uveljavila z zakonom. Mednarodne pogodbe se uporabljajo neposredno. Določba ni potrebna, zato se črta.

K 10. členu

Z novim 74.a členom se ureja zakonska izvršitev odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-492/20-22 z dne 5. oktobra 2023, s katero je bilo odločeno, da je Zakon o davčnem postopku v neskladju z Ustavo Republike Slovenije, državni zbor pa mora ugotovljeno neskladje odpraviti v enem letu po objavi odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

Na podlagi zahteve Vrhovnega sodišča Republike Slovenije² je Ustavno sodišče Republike Slovenije presojalo ustavnost Zakona o davčnem postopku (v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2), in sicer ureditev nedovoljenega davčnega izogibanja. Vrhovno sodišče je menilo, da zakonodajalec ni jasno, določno in celovito uredil pravnih posledic nedovoljenega davčnega izogibanja, ki je sicer opredeljeno v četrtem odstavku 74. člena ZDavP-2. V skladu s to določbo se z izogibanjem ali zlorabo drugih predpisov ni mogoče izogniti uporabi predpisov o obdavčenju. Če se tako izogibanje ali zloraba ugotovi, se šteje, da je nastala davčna obveznost, kakršna bi sicer nastala ob upoštevanju razmerij, nastalih na podlagi upoštevanih gospodarskih (ekonomskih) dogodkov.³

Vrhovno sodišče je v zahtevi za oceno ustavnosti izpostavilo, da niti ZDavP-2 niti kateri drugi davčni predpis ne določa, kakšne so pravne posledice za predhodna dejanja davčnih zavezancev in upravne akte, ki so jih izdali davčni organi, kadar se naknadno (torej po tem, ko so bili pravni posli že sklenjeni in izvršeni, na njihovi podlagi pa je že bila izvedena tudi morebitna obdavčitev) ugotovi nedovoljeno davčno izogibanje oziroma zloraba ter vzpostavijo nove davčne obveznosti. Zakon tako ne ureja posledic, ki bi nastopile v naslednjih primerih (17. točka zahteve):

- če je bil davek, odmerjen od istih sredstev, že plačan s strani drugega zavezanca,
- če je davčno korist drugi subjekt že prejel od davčnega zavezanca, ki bi moral izvršiti določeno dejanje (npr. odbiti davek pred izplačilom dohodka),

² V konkretni zadevi, ki jo je obravnavalo Vrhovno sodišče Republike Slovenije, je davčni organ izvedel davčni inšpekcijski nadzor nad pravno osebo (gospodarsko družbo) kot plačnico davka (tj. oseba, ki je zavezana za izračunavanje in plačevanje oziroma odtegotvanje davka od davčnih zavezancev ter prenos davka do prejemnika, na primer državnega proračuna), pri čemer je ugotovil, da je pri določenem pravnem poslu prišlo do nedovoljenega davčnega izogibanja, zato je pravni osebi naložil plačilo davka. Ker pa je bil v zvezi s tem poslom že plačan davek na podlagi davčne napovedi davčnih zavezancev (tj. oseb, katerih dohodek, premoženje ali pravni posli so neposredno predmet obdavčitve), se je postavilo vprašanje razmerja med navedenima inšpekcijskim nadzorom in postopkom na podlagi davčne napovedi kot sicer formalno ločenima davčnima postopkoma.

³ ZDavP-2 v četrtem odstavku 74. člena opredeljuje splošno pravilo o preprečevanju davčnega izogibanja (t. i. General Anti Avoidance Rule – GAAR), katerega vsebina je v tem, da se ob ugotovitvi, da so bile določene transakcije izvedene, vendar le z namenom pridobiti davčno korist, ugotavlja davčna obveznost, ki bi nastala na podlagi ekonomskih razlogov.

- če je bila izdana pravnomočna odločba, ki je naložila drugačno obdavčenje, kot bi nastalo brez davčne zlorabe.

Po mnenju Vrhovnega sodišča Republike Slovenije bi bilo logično in v skladu s 14. členom Ustave Republike Slovenije, da bi oseba, ki je sodelovala pri nedovoljenem davčnem izogibanju, nosila finančno breme, saj nihče ne more imeti koristi od zlorabe prepisov. Vendar ZDavP-2 takšnih posledic ne določa, in to niti, če je tako nedovoljeno korist po izvršenih transakcijah že prejela druga oseba (običajno gre za fizične osebe, ki družbo le izkoristijo za doseganje lastnih finančnih koristi). Cilj nedovoljenega davčnega izogibanja tako ostane uresničen, ker ZDavP-2 davčnim organom ne daje pooblastila, da lahko učinkovito posežejo v tak položaj. Prav tako pa glede na zakonsko ureditev tudi ni podlage, da bi se plačilo davka od istih sredstev s strani osebe, ki je prejemnica davčne koristi od nedovoljenega davčnega izogibanja, štelo kot izpolnitev obveznosti, ugotovljene na podlagi četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v zgoraj navedeni odločbi z dne 5. oktobra 2023 pritrdilo razlogom Vrhovnega sodišča Republike Slovenije ter sledilo njegovemu (splošnemu) stališču, da je treba v zvezi z davčnim inšpekcijskim nadzorom, ki se nanaša na plačnika davka, upoštevati morebitno predhodno odločitev davčnega organa, ki se nanaša na davčnega zavezanca glede istega gospodarskega (ekonomskega) dogodka, ob upoštevanju, kdo je od ugotovljenega nedovoljenega davčnega izogibanja pridobil davčno korist v ekonomskem smislu. Pri tem Ustavno sodišče Republike Slovenije izpostavlja načelo davčne pravičnosti, ki po ustaljeni ustavnosodni presoji izhaja iz načela enakosti pred zakonom (drugi odstavek 14. člena Ustave Republike Slovenije), ter da nihče ne bi smel imeti koristi od zlorabe predpisov. Hkrati pa tudi pove, da je treba upoštevati, da je Vrhovno sodišče Republike Slovenije glede na njegov ustavnopravni položaj najvišjega sodišča v državi (prvi odstavek 127. člena Ustave Republike Slovenije) pristojno razlagati zakonsko pravo (točka 16. obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije).

Po presoji Ustavnega sodišča Republike Slovenije v ZDavP-2 ni jasno določeno, kako naj se v okviru davčnega inšpekcijskega nadzora pri plačniku davka upošteva morebitna predhodna odločitev davčnega organa, ki se v zvezi z istim gospodarskim (ekonomskim) dogodkom nanaša na davčnega zavezanca in ki je bila že plačana. Ustavno sodišče je zato presodilo, da odsotnost zakonskih določb, ki bi bile ustrezno prilagojene reševanju konkretnega položaja v obravnavani zadevi, pomeni neskladnost ZDavP-2 z zahtevo po jasnosti in pomenski določljivosti davčnih predpisov iz 147. člena Ustave Republike Slovenije.

Glede na zgoraj navedeno je Ustavno sodišče Republike Slovenije odločilo, da je Zakon o davčnem postopku v neskladju z Ustavo Republike Slovenije (1. točka izreka odločbe) ter da mora Državni zbor Republike Slovenije ugotovljeno neskladje odpraviti v enem letu po objavi odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije (2. točka izreka odločbe). Hkrati je Ustavno sodišče Republike Slovenije sprejelo tudi način izvršitve svoje odločbe (3. točka izreka odločbe), in sicer je določilo, da mora do odprave ugotovljene protiustavnosti davčni organ v davčni inšpekcijski nadzor pri plačniku davka kot zavezanca za davek vključiti tudi davčnega zavezanca, ki je v zvezi z istim upoštevnim gospodarskim (ekonomskim) dogodkom že plačal davek, če odločitev davčnega organa na podlagi četrtega odstavka 74. člena Zakona o davčnem postopku pomeni, da bi moral biti plačan drugi davek. Plačilo davka v davčnem inšpekcijskem nadzoru se v tem primeru solidarno naloži plačniku davka in davčnemu zavezancu. Znesek, ki ga je že plačal davčni zavezanec in mu ni bil vrnjen, se šteje kot delno plačilo tega davka.

Vrhovno sodišče je v zadevi, v zvezi s katero je zahtevalo oceno ustavnosti četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2, odločilo s sodbo in sklepom X Ips 24/2020 z dne 14. februarja 2024. Pri tem je izhajalo iz (začasnega) načina izvršitve odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, iz katerega izhaja zahteva, da se pri odmeri davčne obveznosti upošteva omejitev, da celotna davčna obveznost od istega vira sredstev, ugotovljena na podlagi četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2, ne sme biti večja od tiste, ki bi nastala ob upoštevanju razmerij, nastalih na podlagi gospodarskih (ekonomskih) dogodkov. Izhajajoč iz navedenega je Vrhovno sodišče Republike Slovenije poudarilo, da je treba z namenom, da se ugotovi pravilna davčna obveznost, ugotoviti naslednje (točke od 25 do 28 obrazložitve navedene sodbe in sklepa):

- kateri davek je treba odmeriti od določenega vira sredstev, kar je povezano s presojo, kateri davčni obveznosti se je želel zavezanec za davek (ali več njih skupaj) izogniti z nedovoljenim davčnim izogibanjem;
- kateri subjekt je kot zavezanec za davek dolžan plačati navedeno davčno obveznost, pri čemer je treba upoštevati, da je ta lahko naložena hkrati tudi več zavezancem za davek solidarno, vendar le, če so skupaj sodelovali pri nedovoljenem davčnem izogibanju;
- ali je bilo s strani katere od oseb, ki so za davčno obveznost solidarno odgovorne, že vplačano kakšno plačilo (druge, nepravilne) davčne obveznosti, ki je bila vzpostavljena zaradi nedovoljenega davčnega izogibanja, od istega vira sredstev, ki ga je treba obremeniti z drugo davčno obveznostjo (v tem primeru se to plačilo upošteva kot delno plačilo na novo, pravilno odmerjenega davka, če je tej osebi (solidarno) naložena izpolnitev tako ugotovljene davčne obveznosti).

Pravne posledice nedovoljenega davčnega izogibanja so različne. Davčni organ mora zato izvesti določeno oceno ekonomskih in predvsem pravnih posledic sklenjenega pravnega posla in ugotoviti, kateri pravni posel, ki bi v konkretnih okoliščinah pomenil poslovnim dogodkom primeren način poslovanja, bi sklenile razumne osebe in kakšna bi bila davčna obveznost v takem primeru (A. Dolinšek: Problematika nedovoljenega izogibanja in zlorab na področju davčnega prava, v Davčno pravo med teorijo in prakso s komentarjem 70.–90. člena ZDavP-2, Uradni list RS, Ljubljana, 2021, str. 172). Pri tem je mogoče pritrditi tudi tveganju iz 25. točke zahteve za oceno ustavnosti, da oseba, ki se ji na podlagi 74. člena v plačilo naloži davčna obveznost, le-te sploh ne plača, oseba, ki je z namenom davčnega izogibanja (neustrezno) napovedala določen dohodek, pa v okviru pravnih sredstev doseže vračilo plačanega zneska – z razlogom drugačne interpretacije transakcije s strani davčnega organa in posledične naložitve davčne obveznosti drugemu subjektu.

Predlagani 74.a člen tako uvaja novo ureditev glede upoštevanja predhodno zaključenega davčnega postopka pri davčnem zavezancu, kadar davčni organ (naknadno) ugotovi, da je šlo za izogibanje ali zlorabo predpisov. Predlagana ureditev sledi odločitvi Ustavnega sodišča Republike Slovenije o načinu izvršitve njegove odločbe, kot tudi zahtevam, ki izhajajo iz odločitve Vrhovnega sodišča Republike Slovenije. Odločitev Ustavnega sodišča Republike Slovenije se sicer nanaša na zadevo, v kateri je bilo ugotovljeno nedovoljeno davčno izogibanje na podlagi četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2. Ker pa lahko pride do enakih pravnih posledic tudi v primerih, ki jih ureja tretji odstavek istega člena (navidezni pravni posel, ki prikriva drugi pravni posel), se predlagana ureditev nanaša tudi na te primere. V teh primerih gre za obliko nedovoljenega ravnanja, ki ima prav tako za posledico nižjo davčno obveznost.

Glede na vse navedeno se v prvem odstavku predlaganega 74.a člena ZDavP-2 na novo uvaja odgovornost plačnika davka, osebe, ki je prejela neupravičeno korist s sklenitvijo navideznega pravnega posla oziroma zaradi nedovoljenega davčnega izogibanja ali zlorabe predpisa, ter vsake druge osebe, za katero iz objektivnih okoliščin izhaja, da je vedela oziroma bi morala vedeti, da sodeluje pri transakcijah, katerih namen je izogibanje plačilu davčnih obveznosti. Objektivne okoliščine so vsa pomembna dejstva in okoliščine v zvezi z načinom izpeljave pravnega posla ali transakcije (npr. sklenitev pogodb, odprtje bančnega računa, način financiranja posla, časovno sosledje dogodkov) in vloge posamezne osebe v nedovoljenem davčnem izogibanju, bodisi z udeležbo v celotnem dogajanju bodisi v ključnem delu.⁴ To vedenje bo moral davčni organ v zvezi s tretjo osebo, ki je sodelovala pri izogibanju, utemeljiti, izhajajoč iz ugotovljenega dejanskega stanja. V zvezi z

⁴ Objektivna dejstva in okoliščine izpostavlja tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije v sodbi, opr. št. X Ips 26/2018, ko izpelje razlikovanje med dovoljeno davčno optimizacijo in nedovoljenim davčnim izogibanjem: »Nedovoljeno davčno izogibanje po četrtem odstavku 74. člena ZDavP-2 je podano tudi tedaj, če je ob celoviti presoji vseh pomembnih dejstev in okoliščin posameznega primera mogoče zaključiti, da je bila neupravičena pridobitev davčne ugodnosti oziroma preprečitev dosege davčnega predpisa in izogibanje izpolnitvi davčnih obveznosti, glavni (bistven) cilj strank pravnega posla oziroma več povezanih pravnih poslov, ki služijo istemu cilju. Taka ugotovitev pa je mogoča, če so drugi, nedavčni cilji pri tem bili povsem nepomembni oziroma zanemarljivi.« V nadaljevanju v zvezi s konkretnim revizijskim primerom izpostavi: »Res je sicer, da nedovoljenega davčnega izogibanja in posledične davčne obveznosti revidenta ni mogoče utemeljiti le na tem, da je bila med C. C. in z njim povezano pravno osebo A. B., d. o. o., sklenjena kupoprodajna pogodba, ki je bila realizirana s prenosom deleža v revidentu na A. B., d. o. o. Vendar iz vseh okoliščin ugotovljenega dejanskega stanja v zvezi z učinki in financiranjem prodaje poslovnega deleža izhaja, da je bila navedena kupoprodajna pogodba del sheme pravnih poslov, ki je vključevala tudi ustanovitev A. B., d. o. o., in katere glavni cilj je bil v zagotovitvi neupravičene davčne ugodnosti, torej izognitvi plačilu davka od dohodka iz kapitala – torej dobička, ki ga je ustvaril revident. Iz objektivnih dejstev, navedenih zgoraj, torej izhaja, da za oblikovanje take sheme ni bil dokazan drug pomemben in razumen poslovni cilj izven davčnega prava, ki bi po pomenu lahko prepričal v sklep o tem, da ni šlo za nedovoljeno davčno izogibanje.«

ugotavljanjem vedenja tretje osebe je ustrezna tudi opredelitev kategorije posrednika iz 21. točke 3. člena Direktive Sveta (EU) 2018/822 z dne 25. maja 2018 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave informacij na področju obdavčenja v zvezi s čezmejnimi aranžmaji, o katerih se poroča (enaka opredelitev pa je tudi v drugem odstavku 255.o člena ZDavP-2 v zvezi s čezmejnimi aranžmaji agresivnega davčnega načrtovanja). Direktiva določa, da je posrednik tudi oseba, ki se ob upoštevanju ustreznih dejstev in okoliščin ter na podlagi razpoložljivih informacij in ustreznega strokovnega znanja in razumevanja, potrebnega za zagotavljanje takih storitev, zaveda, ali bi bilo zanjo upravičeno pričakovati, da se zaveda, da bo neposredno ali prek drugih oseb nudila pomoč oziroma svetovanje pri oblikovanju, trženju, organizaciji, dajanju na voljo za uporabo ali upravljanju izvajanja čezmejnega aranžmaja, o katerem se poroča, pri tem pa izpolnjuje vsaj enega od dodatnih pogojev iz tretjega odstavka tega člena. Vsakdo lahko dokazuje, da ni vedel, niti ne bi bilo upravičeno pričakovati, da bi vedel, da je sodeloval pri čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča. V ta namen se lahko sklicuje na vsa ustrezna dejstva in okoliščine ter tudi na razpoložljive informacije, svoje ustrezno strokovno znanje in razumevanje.

Za neupravičeno korist se šteje davčna korist, torej davčni prihranek, ki je bil dosežen zaradi sklenitve navideznega pravnega posla oziroma ki je bil pridobljen kot posledica nedovoljenega davčnega izogibanja oziroma zlorabe predpisa. Korist bo praviloma enaka razliki med zneskom davčne obveznosti, ki bi nastala ob upoštevanju razmerij, nastalih na podlagi gospodarskih dogodkov, in zneskom davka, ki je bil plačan na podlagi dejansko sklenjenih pravnih poslov.

Oseba, ki je prejela neupravičeno korist, bo v skladu s predlaganim drugim odstavkom odgovarjala za davčno obveznost, ugotovljeno na podlagi tretjega ali četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2, in sicer le v delu, ki se nanaša na pravni posel, v zvezi s katerim je sama prejela neupravičeno korist. S takšno ureditvijo se omejuje odgovornost za primere, ko je v postopku udeleženih več oseb, ki so prejele neupravičeno korist na podlagi različnih pravnih poslov.

Predlagani tretji odstavek določa, da v primeru, če je bila v zvezi z istim upoštevnim gospodarskim (ekonomskim) dogodkom že izdana (pravnomočna) odločba, s katero je bila odmerjena drugačna (nižja) davčna obveznost od tiste, ki je bila ugotovljena na podlagi tretjega ali četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2, obveznost za plačilo te obveznosti (če seveda še ni bila plačana) preneha z vročitvijo (nove) odločbe iz prvega odstavka 74.a člena. S tem se prepreči, da bi davčni organ zavezanca v zvezi z istim upoštevnim gospodarskim dogodkom terjal za davčne obveznosti na podlagi dveh različnih izvršilnih naslovov in tako prejel plačilo terjatve, ki presega višino davčne obveznosti, ki bi nastala ob odsotnosti davčne zlorabe. Če je bila obveznost na podlagi predhodno izdane odločbe že plačana, se plačani znesek davka v skladu s predlaganim četrtrim odstavkom šteje kot delno plačilo novo odmerjene davčne obveznosti, torej obveznosti, ki jo davčni organ ugotovi ob upoštevanju tretjega oziroma četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2. To pomeni, da se bo z novo odločbo zavezancu v plačilo naložil znesek na novo odmerjene davčne obveznosti, zmanjšan za znesek že plačanega davka po prvotni odločbi. Že opravljeno plačilo bo torej upoštevano na podoben način, kot to sicer velja za ponovne postopke. V primeru ugotovljenega preplačila pa bo davčni organ morebitni presežek skupaj z obrestmi zavezancu vrnil v skladu z veljavnimi določbami ZDavP-2 (glej 97. in 99. člen ZDavP-2).

S predlaganim načinom vštevanja že plačanega davka se upošteva načelo davčne pravičnosti, saj vsakdo plača le toliko davka, kolikor ga je dolžan plačati. Hkrati pa se prepreči, da bi davčni organ prejel plačilo v višini, ki presega znesek davčne obveznosti, nastale ob upoštevanju razmerij, nastalih na podlagi gospodarskih (ekonomskih) dogodkov. Predlagani način vštevanja plačanega davka upošteva tudi javno korist, ki je v preprečevanju davčnih zlorab in zagotovitvi plačila naložene davčne obveznosti (da bi se torej izognili tveganju neizpolnitve).⁵ Tako se doseže učinkovito preprečevanje davčnih utaj ter zagotovi plačilo naložene davčne obveznosti.

⁵ Vrhovno sodišče je v zahtevi za oceno ustavnosti četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2 poudarilo, da bi bilo v nasprotju z ustavno zahtevo po učinkovitem preprečevanju davčnih zlorab pa tudi sicer z vsako davčno in ekonomsko logiko, če bi sodelujoči pri nedovoljenem davčnem izogibanju – še posebej tisti, ki je imel od tega korist – lahko na podlagi (izrednih) pravnih sredstev prejel iz proračuna že vplačana sredstva, ki so temeljila na navedeni (nižji) obdavčitvi. Vrhovno sodišče izpostavi, da se nelogičnost še posebej očitno izkaže v primeru, če bi davčni organ ob vračilu sredstev enemu od udeleženih pri nedovoljenem davčnem

Davčni organ bo torej v odmerni odločbi odločil o odgovornosti vseh oseb iz prvega odstavka predlaganega člena, hkrati pa tudi o morebitnem vštevanju že plačanega davka. Pri tem bo moral vsem odgovornim osebam zagotoviti sodelovanje oziroma udeležbo v ugotovljenem in dokaznem postopku (postopku davčnega inšpekcijskega nadzora). V tem postopku imajo vsi udeleženci v skladu z veljavnimi določbami ZDavP-2 in ZUP pravico dajati izjave, predlagati dokaze ter sodelovati pri izvedbi dokazov, imajo tudi pravico do seznanitve z uspehom dokazovanja itd.

Predlog petega odstavka določa, da za davčne obveznosti, ugotovljene na podlagi tretjega ali četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2, zavezanec za davek ne more predložiti davčnega obračuna na podlagi 140.a člena tega zakona. Slednji določa, da davčni zavezanec, ki se strinja z ugotovitvami iz zapisnika po prvem odstavku 140. člena tega zakona, lahko v 20 dneh po vročitvi zapisnika iz prvega odstavka 140. člena tega zakona predloži davčni obračun oziroma popravljen davčni obračun ter hkrati plača davek, ugotovljen v predloženem davčnem obračunu oziroma popravljenem davčnem obračunu, skupaj z obrestmi od poteka roka za plačilo do predložitve davčnega obračuna oziroma popravljenega davčnega obračuna. Obrestna mera znaša 5 odstotkov letno. V primeru predložitve obračuna po tej določbi davčni zavezanec ne odgovarja za prekršek (399. člen ZDavP-2).

74. člen ZDavP-2 določa, da se v primeru izogibanja ali zlorabe drugih predpisov šteje, da je nastala davčna obveznost, kot bi nastala ob upoštevanju razmerij, nastalih na podlagi gospodarskih (ekonomskih) dogodkov. Vsebina te določbe je v načinu ugotavljanja materialne resnice, namen pa v preprečevanju izogibanja ali zlorab predpisov z namenom izogniti se davčnim obveznostim oziroma uporabi predpisov o obdavčenju. Upoštevajoč navedeno ni primerno, da bi imel zavezanec za davek v primeru, ko gre za prikrivanje dejanskih pravnih poslov v smislu tretjega odstavka 74. člena ZDavP-2 oziroma za izogibanje ali zlorabo predpisov iz četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2, pravno možnost, ki jo ZDavP-2 sicer daje davčnemu zavezancu, ki ni pravilno izpolnil davčne obveznosti v zvezi s predlaganjem davčnega obračuna. Zato za davčne obveznosti, ugotovljene na podlagi tretjega in četrtega odstavka 74. člena ZDavP-2, zavezanec ne more biti razbremenjen odgovornosti za prekršek niti upravičen do ugodnosti nižjih obresti za zamudo (140.a člen ZDavP-2).

K 11. členu

Veljavni peti odstavek določa, da zavezanec za davek, če so bile v postopku davčnega inšpekcijskega nadzora ugotovljene nepravilnosti, ki imajo za posledico višjo davčno obveznost, trpi stroške postopka iz tretjega odstavka. Predlog določa, da ta ureditev velja tudi za primere davčnega nadzora posameznega področja poslovanja. V skladu s tretjim odstavkom tega člena gredo stroški davčnega postopka, kot so izdatki za upravne takse, pravno zastopanje in strokovno pomoč, izdatki za priče, izvedence, tolmače in ogled, v breme davčnega organa, če se je postopek končal ugodno za zavezanca za davek, če pa se je postopek zanj zaključil neugodno, gredo ti stroški davčnega postopka v breme zavezanca za davek.

K 12. členu

Zaradi preglednosti se v prvem odstavku določi, da mora izrek odmerne odločbe vsebovati znesek davka, ki se vrne, če davčni organ v odmerni odločbi ugotovi, da je treba vrniti določen znesek davka, in rok ter način vračila davka. To je vsebina dosedanjega četrtega odstavka, zato se ta odstavek črta. Vsebina dosedanjega petega odstavka je po predlogu tega zakona prenesena v 81. člen, v katerem bo odločba v enostavnih zadevah urejena v celoti.

K 13. členu

Predlog določa vsebino oziroma sestavine odločbe v enostavnih zadevah. Vsebina predloga sledi veljavni ureditvi iz 81. in 82. člena ZDavP-2, ki se zaradi preglednosti ureja v enem členu.

K 14. členu

izogibanju neuspešno terjal izpolnitev zakonite davčne obveznosti od drugega, pri tem udeleženega davčnega zavezanca. Za dosego navedenih ustavnih ciljev bi moral ZDavP-2 torej izrecno zakonsko urediti posledice za prej izvršeno obdavčenje (davčne odločbe, obračune itd.) in v zvezi s tem omejiti siceršnjo uporabo (zlorabo) pravnih sredstev.

Glej obrazložitev k prejšnjemu členu.

K 15. členu

Predlaga se, da se odločba, izdana na podlagi sedmega odstavka 288.a člena tega zakona, ter informativni izračun akontacije dohodnine iz tretjega odstavka 288.a člena tega zakona vročata z osebno vročitvijo.

K 16. členu

Predlaga se sprememba besedila »informatijskega sistema Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: portal eDavki)« tako, da se nadomesti z besedilom »sistema eDavki«.

Veljavni 85.a člen ZDavP-2 ureja elektronsko vročanje dokumentov prek sistema eDavki. Elektronsko vročanje prek tega sistema velja za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost. Poleg tega pa se v ta sistem vročanja lahko tako kot že doslej vključijo tudi drugi davčni zavezanci, če se prijavijo v sistem elektronskega vročanja prek tega sistema. Poleg tega se predlaga dopolnitev pravila glede vročanja dokumentov prek sistema eDavki še za druge primere. Davčni organ bo po predlagani ureditvi prek sistema eDavki do odjave vročal vse dokumente v vseh davčnih zadevah tudi tistim davčnim zavezancem, ki bodo predložili davčno napoved ali drugo vlogo v elektronski obliki prek tega sistema, če se bodo hkrati oziroma ob vložitvi vloge prijavili v sistem eDavki, o čemer bodo seznanjeni ob prvi prijavi v ta sistem. S seznanitvijo o načinu vročanja dokumentov prek sistema eDavki v vseh davčnih zadevah do odjave iz tega sistema se zagotavljajo temeljna jamstva poštenega postopka, katerih namen je učinkovito izvrševanje pravice do izjave, pravice do udeležbe v postopku ter pravice do pravnih sredstev.

Če fizična oseba vloži dokument elektronsko prek informacijskega sistema finančne uprave, je do odjave vključena v sistem eVročanja za vse dokumente, ki jih finančna uprava vroča na podlagi drugega odstavka. Lahko pa se iz tega sistema kadar koli odjavi. Pri tem vročitev dokumenta velja za opravljeno, če je bila odjava dana, ko je bil dokument že odložen in je davčni zavezanec že prejel obvestilo iz tretjega odstavka tega člena o prejemu dokumenta.

K 17. členu

V prvem, drugem in tretjem odstavku, ki določa rok za vložitev pritožbe, se črta odvečna beseda »lahko«.

K 18. členu

Po veljavni ureditvi drugega odstavka 87. člena ZDavP-2 davčni organ po uradni dolžnosti do odločitve o pritožbi zoper odmerno odločbo odloži davčno izvršbo, če oceni, da bi bilo pritožbi mogoče ugoditi. Predlaga se dopolnitev navedene določbe, na podlagi katere bo lahko davčni organ do vročitve odločitve o pritožbi zoper odmerno odločbo odložil davčno izvršbo tudi na zahtevo davčnega zavezanca pod pogojem, če bo ta hkrati s pritožbo zoper odmerno odločbo predložil ustrezen instrument zavarovanja iz 117. člena ZDavP-2 ali dovolil vknjižbo zastavne pravice v ustrezni register. V tem primeru davčni organ ne bo ugotavljal, ali bi bilo mogoče pritožbi ugoditi, kar je pogoj za odlog davčne izvršbe po uradni dolžnosti. Ta določba daje davčnemu zavezancu posebno ugodnost in je korektiv nesuspendivnosti pritožbe zoper odmerno odločbo.

Pravna podlaga, ki ne dovoljuje odloga oziroma obročnega plačila, je tretji odstavek 159. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2), ki določa, da v postopkih, ki jih davčni organ začne na zahtevo stranke, prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ni mogoče odpisati, delno odpisati ali dovoliti odloga plačila oziroma plačila v obrokih, in ne 110. člen ZDavP-2, ki je pojasnjevalna določba.

Z odločbo št. U-I-281/09 je Ustavno sodišče Republike Slovenije ugotovilo protiustavnost prvega odstavka 228. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1) v delu, ki je bil podlaga za sprejetje izpodbijanega sklepa o določitvi meril za odpis, delni odpis, odlog ter obročno odplačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ustavno sodišče je v tej odločbi presodilo, da ureditev (prvi odstavek 228. člena ZPIZ-1), po kateri lahko Davčna uprava Republike Slovenije odpisuje in delno odpisuje prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter dovoljuje odlog oziroma obročno odplačevanje prispevkov, posega v pravico zavarovancev (delavcev) do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave Republike

Slovenije. Ker izpodbijana ureditev nedopustno posega v pravico delavcev iz 33. člena Ustave Republike Slovenije, jo je Ustavno sodišče Republike Slovenije, kolikor se nanaša na zavarovance iz 13. in 14. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, razveljavilo.

Takšna razlaga sledi tudi iz obrazložitve dopolnitve prvega odstavka 11. člena novele ZDavP-2D, kjer je bilo navedeno: »Ker sta določitev pristojnosti DURS in uporaba meril določeni v ZPIZ-1, se za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaradi jasnosti določi omejitev uporabe določb o odpisu, odlogu in obročnem plačilu, določenih v 101., 102. in 103. členu ZDavP-2. Določbe ZDavP-2, ki se nanašajo na davek (opredeljen v 3. členu ZDavP-2), se namreč uporabljajo tudi za prispevke, če ZDavP-2 ne določa drugače.«

Glede odpisa, odloga ali obročnega plačila prispevkov za zdravstveno zavarovanje je treba upoštevati Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF), ki je odpravil pravno podlago za odlog in obročno plačilo prispevkov za zdravstveno zavarovanje. 10. člen ZUJF je razveljavil prvi odstavek 60. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ), ki je do uveljavitve ZUJF določal, da zdravstveni zavod določi merila in pogoje, pod katerimi se določenim zavezancem za plačilo prispevka za zdravstveno zavarovanje prispevek lahko zmanjša ali odpiše. ZUJF je v 203. členu določil tudi prenehanje Pravilnika o odpisu, obročnem plačilu in odlogu plačila dolga iz naslova prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje. Odpis, delni odpis, odlog ali obročno plačilo prispevkov za zdravstveno zavarovanje tako ni možen ne glede na fazo oziroma vrsto davčnega postopka.

K 19. členu

Na podlagi veljavnega 88. člena ZDavP-2 lahko davčni organ odpravi, razveljavi ali spremeni odmerno odločbo v petih letih od dneva, ko je bila odločba vročena zavezancu za davek, če je z njo prekršen materialni zakon.

Predlog upošteva stališče Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, sprejetega v sklepu X Ips 189/2014 (enako tudi sklep X Ips 29/2016), na podlagi katerega mora biti vedno podana očitna kršitev materialnega prava, da je izpolnjen pogoj za uporabo nadzorstvene pravice po drugem odstavku 88. člena ZDavP-2. Z namenom pravnega izvajanja in pravne varnosti se dopolnjuje veljavna ureditev. Predlog določa, da lahko davčni organ odmerno odločbo po nadzorstveni pravici odpravi, razveljavi ali spremeni v petih letih od dneva, ko je bila odločba vročena zavezancu za davek, če je z njo očitno prekršen materialni zakon.

V zgoraj navedenem sklepu Vrhovno sodišče Republike Slovenije navaja, »da je že v več svojih odločbah sprejelo stališče, da široka interpretacija uporabe izrednih pravnih sredstev ni skladna s 158. členom Ustave Republike Slovenije. Ta zahteva restriktivno razlago določb procesnih predpisov, ki urejajo izredna pravna sredstva, torej tudi 88. člena ZDavP-2. Spreminjanje dokončnih in pravnomočnih odločb namreč zmanjšuje zaupanje v pravo, zato se izredna pravna sredstva umeščajo v sistem za zagotovitev sanacije le najhujših napak pri urejanju upravnopravnih razmerij. Poseg v s posamičnim aktom naloženo davčno obveznost pomeni spremembo pravnega položaja davčnega zavezanca, na katerega nespremenljivost se je lahko na podlagi pravnomočne odločbe upravičeno zanašal (vsaj do določene stopnje). Poseg v tak položaj je lahko dovoljen le v primeru tako hudih pravnih napak ali neenotne uporabe prava, da bi nadaljnje varovanje pravnomočnosti predstavljalo tako nesorazmeren poseg v načelo zakonitosti, da bi presegel meje pravne sprejemljivosti. Takšnega posega ne more predstavljati vsakršna kršitev materialnega prava, ampak zgolj kršitev, ki je očitna. To pomeni, da je kršitev mogoče ugotoviti neposredno na podlagi dejanskega stanja, ki izhaja iz odločbe in ne šele posredno po preverjanju njegove pravilnosti. Tudi ne gre za očitno kršitev materialnega zakona, kadar se zaradi nezadostne jasnosti besedila predpis lahko tolmači oziroma razume na več načinov, organ pa svojo odločitev opre na eno do možnih razlag.«

K 20. členu

96. člen ZDavP-2 v prvem odstavku določa dnevno obrestno mero zamudnih obresti, ki na letni ravni znaša 9 odstotkov. S predlogom spremembe se določi višina zamudnih obresti, kot jo določa Zakon o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (Uradni list RS, št. 11/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZPOMZO-1). V skladu z 2. členom ZPOMZO-1 je predpisana obrestna mera zamudnih obresti vodilna obrestna mera, povečana za 8 odstotnih točk. Predpisana obrestna mera velja za šestmesečno obdobje, ki se začne s

1. januarjem oziroma 1. julijem. Vodilna obrestna mera je obrestna mera, ki jo uporablja Evropska centralna banka za operacije glavnega refinanciranja, ki jih je opravila pred prvim koledarskim dnevom zadevnega šestmesečnega obdobja. Minister, pristojen za finance, dvakrat letno objavi višino tako določene predpisane obrestne mere zamudnih obresti in vse spremembe v Uradnem listu Republike Slovenije.

Višina predpisane obrestne mere zamudnih obresti je sicer pogosto objavljena po začetku veljavnosti obrestne mere, vendar pa sama objava nima konstitutivnega značaja. Višino predpisane obrestne mere zamudnih obresti namreč določa sam zakon, objava ima le informativni značaj. Vsi podatki, potrebni za izračun predpisane obrestne mere zamudnih obresti, so tudi javno dostopni. Višino predpisane obrestne mere zamudnih obresti si zainteresirani uporabniki lahko izračunajo sami. Višina referenčne obrestne mere Evropske centralne banke, ki se prišteje zakonsko določenim osmim odstotkom, je objavljena na naslovu: www.ecb.int/stats/monetary/rates/html/index.en.html.

V zvezi s predlagano ureditvijo velja dodati, da davčni organ v primeru, če se nad zavezancem za davek začne stečajni postopek, za čas stečajnega postopka zamudne obresti že zdaj obračunava po obrestni meri, kot jo določa ZPOMZO-1. K temu ga namreč zavezuje določba 256. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP), ki določa, da se obrestna mera pogodbenih ali zamudnih obresti, po kateri so se obrestovale terjatve upnikov do stečajnega dolžnika, z začetkom stečajnega postopka spremeni tako, da od terjatev upnikov, ki so se obrestovale do začetka stečajnega postopka, od začetka stečajnega postopka dalje tečejo obresti po predpisani obrestni meri, torej po obrestni meri, kot jo določa ZPOMZO-1. V skladu z navedenim davčni organ od izvršljivosti posamezne obveznosti do začetka stečajnega postopka obračuna zamudne obresti po obrestni meri, kot jo določa zdaj veljavni 96. člen ZDavP-2, medtem ko za čas stečajnega postopka (od njegovega začetka do pravnomočnega zaključka) obračuna zamudne obresti po obrestni meri, kot jo določa ZPOMZO-1.

S predlagano ureditvijo se tako tudi poenoti stopnja zamudnih obresti od neplačanih obveznosti ne glede na to, ali se te uveljavljajo v davčnem postopku ali stečajnem postopku. Prav tako se davčne obveznosti z vidika obrestovanja poenotijo z drugimi denarnimi obveznostmi, ki se od dneva nastanka dolžnikove zamude do dneva plačila že zdaj obrestujejo po obrestni meri, ki jo predpisuje ZPOMZO-1.

Veljavni drugi odstavek, ki daje pooblastilo vladi, da lahko spremeni višino obrestne mere iz zdaj veljavnega prvega odstavka, če se spremenijo gospodarske razmere, se črta, upoštevajoč predlagano spremembo prvega odstavka.

V času odloga in obročnega plačila, v postopku nadzora, zaradi prepozne vložitve davčne napovedi in obračuna davka se zaračunajo obresti, ki niso zamudne obresti. Veljavni četrti odstavek določa, da se od teh obresti od zapadlosti dolga naprej obračunajo zamudne obresti. Po veljavni ureditvi se ti primeri obresti nanašajo na obresti iz 95., 104., 87. in 157. člena ZDavP-2. Z novelo ZDavP-2J (Uradni list RS, št. 63/16) je bil:

- dodan novi deveti odstavek 62. člena ZDavP-2, s katerim se je določila stopnja obresti za čas od poteka roka za vložitev davčne napovedi do vložitve davčne napovedi, če davčni organ ne dovoli predložitve davčne napovedi po izteku predpisanega roka,
- spremenjen 87. člen ZDavP-2 tako, da je stopnja obresti v primerih, če pritožbi ni ugodeno, določena v tretjem in četrtem odstavku 87. člena,
- spremenjen 157. člen ZDavP-2 tako, da je stopnja obresti v primerih, če pritožbi ni ugodeno, določena v petem in šestem odstavku 157. člena.

Z novelo ZDavP-2L (Uradni list RS, št. 36/19) pa je bil spremenjen tudi 63. člen ZDavP-2 tako, da se v primeru, če davčni zavezanec davka, izračunanega v odmerni odločbi, ne plača v roku za plačilo davka, predložena davčna napoved obravnava kot davčna napoved, predložena po izteku predpisanega roka.

Glede na navedene spremembe ZDavP-2 se s predlogom ustrezno dopolni oziroma spremeni tudi zdaj veljavni četrti odstavek 96. člena ZDavP-2.

K 21. členu

Veljavni ZDavP-2 omogoča odlog ali obročno plačilo davka na podlagi zahteve zavezanca za davek (101., 102. ali 103. člen). 153. člen ZDavP-2 določa, da se v primeru, če je davčni organ pred začetkom davčne izvršbe dolžniku dovolil odlog oziroma obročno plačilo davka, šteje, da je za čas odloga oziroma obročnega plačila odložen tudi začetek davčne izvršbe. 104. člen ZDavP-2 predpisuje obresti, ki se obračunajo davčnemu zavezancu za čas, ko mu je odloženo plačilo davka oziroma dovoljeno obročno plačilo v skladu s 101., 102. in 103. členom ZDavP-2.

V primeru vložene pritožbe zoper odmerno odločbo veljavni drugi odstavek 87. člena ZDavP-2 predpisuje, da lahko davčni organ brez zahteve zavezanca za davek, po uradni dolžnosti, do odločitve o pritožbi odloži davčno izvršbo, če oceni, da bi bilo pritožbi mogoče ugoditi, po predlagani spremembi drugega odstavka 87. člena pa lahko odloži davčno izvršbo tudi na zahtevo davčnega zavezanca, če ta hkrati s pritožbo predloži ustrezní instrument zavarovanja iz 117. člena tega zakona ali dovoli vknjižbo zastavne pravice v ustrezní register. Če se pritožbi ne ugoti, je davčni zavezanec v času odloga dolžan plačati 2 odstotka letne obresti, ki so za pravno osebo višje, če so referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči, ki jo objavi Evropska komisija, na dan izdaje odločbe višje od 2 odstotkov.

Predlog določa, da zavezancu za davek, ki mu je davčni organ dovolil odlog plačila davka (npr. po 103. členu ZDavP-2), ne pripadajo obresti po prvem odstavku 99. člena tega zakona, če je davčni zavezanec obveznosti po odobrenem odlogu plačila, ki ga je zahteval v vlogi za odlog ali obročno plačilo davka, poravnal pred potekom časa, za katerega mu je bil dovoljen odlog plačila. Gre za obresti, ki zavezancu za davek pripadajo na podlagi prvega odstavka 99. člena ZDavP-2 od neupravičeno odmerjenega ali preveč odmerjenega davka.

Zavezancu za davek prav tako ne pripadajo obresti po prvem odstavku 99. člena ZDavP-2 v primeru, če je obveznost poravnal pred odločitvijo o pritožbi zoper odmerno odločbo, čeprav je bila davčna izvršba na njegovo zahtevo ali po uradni dolžnosti odložena do odločitve o pritožbi zoper odmerno odločbo v skladu z drugim odstavkom 87. člena ZDavP-2.

Z odlogom davčne izvršbe se varuje interes zavezanca. Davčni organ odloži davčno izvršbo, če oceni, da obstajajo možnosti, da bo pritožbi zavezanca zoper odmerno odločbo ugodeno. Po stališču sodne prakse je odložitev izvršitve odločbe v nasprotju z javno koristjo, ki se kaže v hitrem in učinkovitem pobiranju naloženih davčnih obveznosti. To potrjuje tudi nesuspensivnost pritožbe v davčnih zadevah (tako Vrhovno sodišče Republike Slovenije v sklepu I Up 23/2022).⁶ Iz primerov nadomestila oziroma zaračunavanja (vračanja) obresti zaradi neupravičeno odmerjenega ali plačanega, preveč odmerjenega in plačanega ali neupravičeno nevrnjenega davka je zato treba izključiti tiste primere, v katerih je zavezanec kljub odloženi davčni izvršbi poravnal obveznost, ki jo izpodbija s pritožbo.

Predlagani šesti odstavek določa, da zavezancu za davek ne pripadajo obresti, določene v 96. členu tega zakona (zamudne obresti), če davčni organ ni mogel izvršiti vračila v roku zaradi razlogov, ki so na strani zavezanca za davek.

V praksi je razlog za zamudo izvajanja vračil zavezancem za davek po izteku roka pogosto na strani zavezanca za davek, zato se predlaga, da v takšnih primerih zavezanec za davek ni upravičen do plačila obresti.

Razlogi, ki so na strani zavezanca in ki davčnemu organu onemogočajo vračilo davka v predpisanem roku, so na primer: če zavezanec za davek nima odprtega plačilnega računa ali če se zoper zavezanca vodi postopek

⁶ Upravno sodišče Republike Slovenije pa v sklepu št. I U 1303/2022-19 izpostavlja, da je v primeru davčnih obveznosti tehtanje javnega interesa in interesa davčnih zavezancev opravil že zakonodajalec s tem, ko je predpisal, da pritožba zoper odločbo organa prve stopnje ne zadrži izvršitve (prvi odstavek 87. člena ZDavP-2), kar po ustaljeni upravnosodni praksi pomeni, da je odložitev izvršitve v teh zadevah načeloma v nasprotju z javnim interesom. Glede na prevladujoči javni interes v davčnih postopkih, da se davek čim prej izterja, sodišče izvršitev odločbe v davčnih zadevah odloži le izjemoma, tj. če tožnik izkaže okoliščine, ki so močnejše od javne koristi in jih z drugimi ukrepi ni mogoče preprečiti. To sicer ne pomeni, da ZUS-1 določa drugačne (strožje) pogoje za izdajo začasne odredbe v davčnih zadevah, temveč je lahko le posledica ugotovitve, da je odložitev izvršitve v nasprotju z javnim interesom mogoča le na podlagi vsakokratnega tehtanja enakopravnih interesov obeh strank postopka.

osebnega stečaja in stečajni upravitelj ni pravočasno sporočil podatka o fiduciarnem računu, na katerega naj se izvrši vračilo.

K 22. členu

Predlaga se črtanje odloga plačila za čas do dveh let, saj davčni organ ugotavlja, da takšna ureditev ne dosega namena, ki se kaže v lažjem plačilu davčnih obveznosti oziroma reševanju finančnih težav davčnih zavezancev. Večina, tj. 80 odstotkov odloženih obveznosti po 101. in 102. členu ZDavP-2, ob zapadlosti ni plačanih, temveč se tem dolgovom pridružijo še dolgovi iz tekočih obveznosti. S kopičenjem dolga se finančna stiska davčnega zavezanca le pogloblja, s potekom časa pa se poslabšujejo tudi možnosti za uspešno izterjavo dolga (odtujevanje premoženja s strani zavezanca, prisilne poravnave, stečaji itd.). Davčni zavezanci imajo v skladu s prvim odstavkom 103. člena ZDavP-2 možnosti za odlog plačila za čas do dveh let pod pogojem, da predložijo ustrezen instrument zavarovanja.

K 23. členu

Predlaga se črtanje odloga plačila za čas do dveh let, ker davčni organ ugotavlja, da takšna ureditev ne dosega namena, ki se kaže v lažjem plačilu davčnih obveznosti oziroma reševanju finančnih težav davčnih zavezancev. Večina, tj. 80 odstotkov odloženih obveznosti po 101. in 102. členu ZDavP-2, ob zapadlosti ni plačanih, temveč se tem dolgovom pridružijo še dolgovi iz tekočih obveznosti. S kopičenjem dolga se finančna stiska davčnega zavezanca le pogloblja, s potekom časa pa se poslabšujejo tudi možnosti za uspešno izterjavo dolga (odtujevanje premoženja s strani zavezanca, prisilne poravnave, stečaji itd.). Davčni zavezanci imajo v skladu s prvim odstavkom 103. člena ZDavP-2 možnosti za odlog plačila za čas do dveh let pod pogojem, da predložijo ustrezen instrument zavarovanja.

S predlaganim devetim odstavkom se določa, da se za skupino DDV 102. člen ne uporablja. Kriteriji za odobritev obročnega plačila davka, to je trajnejša nelikvidnost oziroma izguba sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni imel vpliva, se lahko preverjajo le za posameznega davčnega zavezanca in ne za skupino davčnih zavezancev. Ker izvrševanje prvega odstavka 102. člena zakona, ki ureja davčni postopek, za skupino za DDV ni mogoče, hkrati pa je namen skupine za DDV izboljšanje likvidnostnega položaja članov skupine, se 102. člen ZDavP-2 za skupino DDV ne uporablja. Skupini DDV pa davčni organ na podlagi prvega odstavka 103. člena veljavnega ZDavP-2 lahko dovoli plačilo davka v največ 24 mesečni obrokih ali dovoli odlog za največ 24 mesecev, če predloži kateri koli instrument zavarovanja iz 117. člena ZDavP-2 ali dovoli vknjižbo zastavne pravice v ustrezen register.

K 24. členu

Popravek tretjega odstavka 106. člena ZDavP-2 glede odpisa davka pri stečajih je potreben zaradi uskladitve tako terminologije kot tudi vsebine ZDavP-2 z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).

Ob zaključku stečajnega postopka nad pravno osebo izda sodišče sklep o končanju stečajnega postopka (in ne sklepa o zaključku stečajnega postopka; tako 376. člen ZFPPIPP). Pravni učinki sklepa o končanju stečajnega postopka pa nastanejo šele z njegovo pravnomočnostjo (in ne z dnem vpisa sklepa v ustrezni register). Okoliščina pravnomočnosti sklepa o končanju stečajnega postopka je torej bistven pogoj za izvedbo odpisa davka, ki ga v stečaju ni bilo mogoče izterjati, zato se s predlagano spremembo jasno opredeli, da se lahko davek odpiše z dnem pravnomočnosti sklepa o končanju stečajnega postopka.

V postopku osebnega stečaja s pravnomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti preneha upnikova pravica sodno uveljavljati plačilo terjatve, za katero po ZFPPIPP učinkuje odpust obveznosti. Kljub pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti pa se lahko postopek osebnega stečaja nadaljuje ter se v stečaj prijavitelne terjatve upnika (tudi tiste, na katere odpust obveznosti učinkuje) še vedno lahko poplačajo iz razdelitvene mase v postopku osebnega stečaja (smiselno 410. člen ZFPPIPP).

Ker so torej v času po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti in vse do pravnomočnosti sklepa o končanju postopka osebnega stečaja v skladu z določbami ZFPPIPP še možna poplačila terjatev upnikov (tudi

davkov), je treba z izvedbo odpisa davka na podlagi pravnomočnega sklepa o odpustu obveznosti počakati vse do pravnomočnosti sklepa o končanju postopka osebnega stečaja. S predlagano spremembo se zato jasno opredeli, da se lahko davek iz drugega odstavka 106. člena ZDavP-2 (torej davek, ki v postopku osebnega stečaja ni bil plačan in nanj učinkuje pravnomočen sklep sodišča o odpustu obveznosti) odpiše z dnem pravnomočnosti sklepa o končanju postopka osebnega stečaja.

Zaradi uvedbe novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti in njegovega učinkovanja na davčne obveznosti se predlaga sprememba (novi peti in spremenjeni sedmi odstavek). Z njo se usklajuje ZDavP-2 z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju⁷ (v nadaljnjem besedilu: ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-H vpeljuje novi sodni postopek, tj. postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti. Temeljna pravila postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti so opredeljena v novih členih 221.a, 221.ab, 221. ac in 221.ad ZFPPIPP in se bodo v skladu s prehodnimi določbami novele ZFPPIPP-H začela uporabljati s 1. januarjem 2025.

V skladu s prvim odstavkom 221.ab člena ZFPPIPP se za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti smiselno uporabljajo pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave, če ni določeno drugače. Določbe ZFPPIPP glede učinkovanja potrjene prisilne poravnave (214. člen) pa določajo, da s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave preneha upnikova pravica v sodnem ali drugem postopku uveljavljati plačilo terjatev v višjem deležu od deleža, določenega v potrjeni prisilni poravnavi, in pred potekom rokov za plačilo, določenih v potrjeni prisilni poravnavi.

Glede na predlagane spremembe, vezane na učinkovanje novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, se spreminja tudi naslov 106. člena ZDavP-2. Med postopke zaradi insolventnosti spadajo v skladu s 5. členom ZFPPIPP tako stečajni postopki kot tudi postopki prisilne poravnave. Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti pa v skladu s 4.a členom ZFPPIPP spada med postopke zaradi grozeče insolventnosti.

K 25. členu

Veljavni prvi odstavek 110. člena omejuje uporabo določb 101., 102. in 103. člena ZDavP-2, ki urejajo odlog in obročno plačilo, za prispevke za zdravstveno zavarovanje, za prispevke za pokojninsko zavarovanje in za obveznosti, za katere davčni organ opravlja samo izvršbo in ne vodi knjigovodskih davčnih evidenc o odmeri teh obveznosti.

Predlaga se omejitev tudi za obvezni zdravstveni prispevek in prispevek za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, upoštevajoč, da Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) v sedmem odstavku 48. člena določa, da obveznega zdravstvenega prispevka ni mogoče odpisati, delno odpisati ali dovoliti odlog plačila oziroma plačilo v obrokih in upoštevajoč, da Zakon o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1) v osmem odstavku 56. člena določa, da se prispevek za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo (DO) pobira v istem postopku in na isti način, kot je določen za pobiranje prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje za zavarovane osebe na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). Predlog ne ureja pravic in obveznosti davčnega zavezanca, niti ne ureja pristojnosti za davčni organ, temveč povzema samo vsebino, ki je urejena v ZZVZZ in ZDOsk-1. Ta dva predpisa ne dopuščata odpisa, delnega odpisa, odloga ali obročnega plačila za obvezni zdravstveni prispevek in prispevek za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. Vsebinske norme prvega odstavka 110. člena je tako samo pojasnjevalne narave.

K 26. členu

Veljavni drugi odstavek 111. člena ZDavP-2 določa obvezno zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti pred izdajo odločbe ali po poteku roka za predložitev obračuna davka, če obračun davka ni bil predložen, kadar pričakovana davčna obveznost presega 50.000 eurov. Nujni pogoj za zavarovanje po tem odstavku sta pričakovana (verjetna) davčna obveznost in njena višina.

Ta določba je bila uvedena z novelo ZDavP-2F. Predlagana je bila za obvezno zavarovanje v primeru višjega davčnega dolga, to je nad 50.000 eurov, z namenom, da davčnemu organu ni treba izkazovati pogoja za zavarovanje, da utemeljeno pričakuje, da bo izpolnitev davčne obveznosti onemogočena ali precej otežena. V tem primeru davčni organ nima diskrecijske pravice oziroma pravice prostega preudarka, da sam odloča, ali bo zahteval ali ne bo zahteval zavarovanja, temveč mora pričakovano davčno obveznosti zavarovati v vsakem primeru, če ta presega 50.000 eurov.

V tej noveli zakona se predlaga omejitev obveznega zavarovanja samo za primere, če je pričakovana obveznost ugotovljena v davčnem nadzoru (vključeni so vsi postopki davčnega nadzora na podlagi 129., 130. in 132. člena ZDavP-2). Obveznega zavarovanja izpolnitve davčne obveznosti pred izdajo odločbe v primerih, ko davčni organ odloča pred izdajo odločbe na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga (npr. pri odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča), tako ne bo več.

Predlagana ureditev davčnega organa ne odvezuje, da zahteva zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti pred izdajo odločbe tudi v drugih primerih, če na podlagi podatkov iz uradnih evidenc oziroma drugih podatkov, ki jih pridobi o zavezancu za davek, utemeljeno pričakuje, da bo izpolnitev ali plačilo davčne obveznosti onemogočeno ali precej oteženo (prvi odstavek 111. člena ZDavP-2). Davčni organ mora za zavarovanje izkazati nevarnost, da bo izpolnitev ali plačilo davčne obveznosti onemogočeno ali precej oteženo. Za zavarovanje lahko davčni organ zahteva predložitev ustreznega instrumenta zavarovanja ali zavezancu za davek omeji ali prepove razpolaganje z določenim premoženjem. Na podlagi prvega odstavka 111. člena ZDavP-2 mora davčni organ izkazati utemeljeno pričakovanje, da bo plačilo davčne obveznosti onemogočeno ali precej oteženo (objektivne okoliščine v zvezi z davčnim zavezancem, ki izkazujejo, da bo poplačilo davčne obveznosti oteženo ali onemogočeno). Davčni organ mora ugotovljene okoliščine navesti v sklepu in jih ustrezno obrazložiti. Takšen ukrep davčnemu zavezancu z vidika njegovega pravnega položaja zagotavlja večjo pravno varnost in je tudi bolj v skladu z načelom sorazmernosti.

Predlagana sprememba je v korist zavezancem za davek, saj bo moral davčni organ v drugih primerih zavarovanja, kadar pričakovana davčna obveznost presega 50.000,00 eura, pa ta ni ugotovljena v davčnem nadzoru (tj. v primerih davčne napovedi), v sklepu za zavarovanje obrazložiti okoliščine, na podlagi katerih ocenjuje, da bo izpolnitev davčne obveznosti onemogočena ali precej otežena.

K 27. členu

S predlogom novega 111.a člena ZDavP-2 se določa smiselna uporaba določb o davčni izvršbi, zlasti 158. člena ZDavP-2, ki ureja ugovor tretjega zoper sklep o izvršbi, in 182. člena ZDavP-2, ki ureja ugovor dolžnika, da so zarubljene premoženjske stvari tretje osebe. Tako se za primere izdaje začasnega sklepa za zavarovanje premoženja urejata ugovor dolžnika in ugovor tretjega. Z izdajo začasnega sklepa za zavarovanje pri premoženjskih stvarih se namreč na enak način omejuje razpolaganje lastnika s stvarjo kot v primeru izvršbe, zato se s predlogom spremembe omogoča ugovor lastnika oziroma zavezanca za davek, pri katerem je stvar, tudi za primere izdaje sklepa za zavarovanje.

Na predmetu zavarovanja obstajajo pravice, ki izključujejo tako izvršbo kot tudi vodenje postopka zavarovanja. Največkrat gre za stvarnopravne pravice (npr. lastninska pravica tretjega na stvari, ki jo je imel dolžnik le v najemu ali zakupu, skupno premoženje zakoncev (pogosti ugovori pri nepremičninah), zastavna pravica banke z boljšim vrstnim redom, neredko pa tudi za (absolutne) obligacijske pravice (npr. prodajalčev pridržek lastninske pravice do poravnave celotne kupnine). Veljavne določbe ZDavP-2 pa za (te) tretje osebe, ki so imetniki stvarnopravnih in (absolutnih) obligacijskih pravic, ne urejajo pravnega varstva pred tovrstnimi posegi davčnega organa v njihove pravice.

S predlogom se tako določa smiselna uporaba določb o davčni izvršbi tudi v postopkih zavarovanja. S tem bo v postopkih zavarovanja zagotovljena ustrezna pravna varnost tretjih oseb, saj bo možen ugovor tretjih oseb

⁷ Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US, 57/23 – odl. US in 102/23.

zoper sklep za zavarovanje, o njem pa bo davčni organ odločal na podlagi smiselne uporabe določb o davčni izvršbi.

Vzpostavitev zakonske podlage o smiselni uporabi pravil o davčni izvršbi v postopku zavarovanja omogoča tudi ureditev situacij, ko zavarovanje ni več potrebno (npr. prostovoljno plačilo davčne obveznosti) ali pa iz drugih razlogov to ni več dovoljeno (155. člen ZDavP-2).

K 28. členu

Veljavni 123. člen ZDavP-2 določa, da davčni organ, če zavezanec za davek ne izpolni oziroma ne plača davčne obveznosti v predpisanem roku, unovči predloženi instrument zavarovanja.

S predlogom se predpiše, da se v primeru, če davki niso plačani v predpisanem roku, ne zaračunajo zamudne obresti, če je bil kot instrument zavarovanja dan gotovinski polog. Po poteku roka za plačilo obveznosti se denarna sredstva iz gotovinskega pologa, vplačanega na depozitni podračun, prenesejo na ustrezen konto odprtih obveznosti, da se pokrijejo obveznosti (način unovčitve instrumenta zavarovanja – gotovinskega pologa). Davčni organ torej lahko unovči gotovinski polog takoj, ko obveznost zapade v plačilo. Če tega ne stori in z unovčitvijo zavarovanja odlašajo, zavezancu za davek ni mogoče zaračunati zamudnih obresti po 96. členu ZDavP-2. Gotovinski polog je zavarovanje, ne pa plačilo prihodnje davčne obveznosti, saj ta še ni ugotovljena oziroma še ni nastala, kar pomeni, da predloženi instrument zavarovanja, vključno z gotovinskim pologom, s katerim zavezanec za davek ne more razpolagati, ne povzroči prenehanja obrestovanja obresti, ki se obračunajo v okviru davčnega nadzora (95. člen ZDavP-2).

Navedeno pravilo, ki daje posebno ugodnost zavezancu za davek, pa ne velja za druge vrste predloženih instrumentov zavarovanja po 117. (npr. bančna garancija) in 117.a členu ZDavP-2 (npr. v primeru, če je davčna obveznost zavarovana z vpisom zastavne pravice na deležu družbenika v družbi in predznambo zastavne pravice na dolžnikovi nepremičnini ali na pravici, vknjiženi na nepremičnini). Tudi ti ne pomenijo plačila davčne obveznosti, temveč zagotovilo, da se v primeru neplačila obveznost poplača iz predmeta zavarovanja, oziroma omilitev tveganja v primeru neizpolnitve, neplačila obveznosti. Unovčitev drugih instrumentov zavarovanja je dolgotrajna in ni odvisna od davčnega organa, temveč od bank, sodišč idr. Upoštevajoč pravočasno in tekoče zagotavljanje javnih prihodkov in s tem varovanje javne koristi, je lahko takšna ugodnost predvidena samo za gotovinski polog, in sicer kot instrument zavarovanja.

K 29. členu

Veljavni prvi odstavek 125. člena ZDavP-2 določa, da pravica do odmere davka zastara v petih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, obračunati, odtegniti in odmeriti. Predlog za dopolnitev te ureditve odpravlja dvome o tem, kdaj začne teči zastaranje odmere v primeru, če se davek odmeri na podlagi napovedi. S tem namenom se doda stavek, da v primeru odmere na podlagi napovedi pravica do odmere zastara glede na dan, ko bi bilo treba davek napovedati.

Rok za vložitev napovedi poteče prej, kot je določen rok, ko bi bilo treba davek odmeriti, zato se predlaga zastaranje, ki bo upoštevalo, kdaj bi bilo treba vložiti napoved, ne pa, kdaj bi bilo treba davek odmeriti. To velja predvsem v primerih, ko davčni organ izda odločbe na podlagi svojih podatkov (nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, davek iz kmetijstva itd.).

Davčni organ izda odločbo o odmeri davka v skladu s 65. členom ZDavP-2 na podlagi davčne napovedi davčnega zavezanca ali v postopku davčnega nadzora, če ni z ZDavP-2 ali zakonom o obdavčenju določeno drugače.

V določenih primerih ZDavP-2 določa rok, v katerem mora davčni organ odmeriti davek, ki je vezan na vložitev napovedi (npr. 15 ali 30 dni od vložitve napovedi) ali pa je fiksno določen (npr. v 276., 315. in 326. členu ZDavP-2). Prav za slednje primere se s predlogom odpravljajo nejasnosti glede zastaranja. Če pa ZDavP-2 ne določa roka, velja rok, ki ga določa Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP). Ta določa, da mora organ v

skrajšanem ugotovitvenem postopku odločiti čim prej oziroma najkasneje v enem mesecu, v posebnem ugotovitvenem postopku pa v dveh mesecih od dneva, ko je prejel popolno vlogo (222. člen ZUP).

Posledica zamude tega roka za izdajo odločbe, ki nima narave prekluzivnega roka, ni izguba pravice do določenega dejanja v postopku in ne pomeni, da davčni organ po tem roku ne sme izdati odločbe. Po preteku instruktorskega roka za organ praviloma ne nastopijo škodljive posledice (razen v primeru zastaranja pravice do odmere davka). Roki, v katerih mora organ izdati odločbo, so določeni zaradi ekonomičnosti in učinkovitosti postopka (da organ postopek vodi hitro in brez zavlačevanja) ter predvsem zaradi varstva pravic strank (varovanje njenega položaja pred pasivnostjo ali neodzivnostjo organa). Če organ ne odloči v predpisanem roku in ne vroči odločbe, se molk organa šteje kot fikcija negativne odločitve, zaradi česar ima stranka pravico do pritožbe.

S predlogom se spreminja drugi odstavek. V veljavni ureditvi pravica do odmere davka na promet nepremičnin in davka na darilo zastara v desetih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, pravica do odmere davka na dediščine pa zastara v desetih letih od pravnomočnosti sklepa o dedovanju. Z vidika zagotavljanja pravne varnosti se predlaga enotni petletni zastaralni rok tudi za odmero davka na promet nepremičnin, davka na darilo in davka na dediščine. Pravica do odmere davka na promet nepremičnin in davka na darilo zastara v petih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati (kar izhaja že iz splošne določbe spremenjenega prvega odstavka, zato se ti dve vrsti davka v drugem odstavku izrecno ne omenjata več), pravica do odmere davka na dediščine pa zastara v petih letih od pravnomočnosti sklepa o dedovanju. S krajšim zastaralnim rokom se spodbudi hitrejšo odločanje v teh zadevah, predvsem pa se poenoti rok za zastaranje z rokom, ki velja za druge davke.

Zakon o davku na dodano vrednost v 73. členu ureja vračilo DDV na podlagi obračuna DDV. Davčni zavezanec ima na tej podlagi pravico, da presežek iz tega davčnega obdobja, če za dano davčno obdobje znesek odbitkov presega znesek dolgovanega DDV, lahko prenese v naslednje davčno obdobje. Lahko pa davčni zavezanec zahteva vračilo presežka DDV. Na podlagi njegove zahteve mu davčni organ vrne presežek v 21 dneh po predložitvi obračuna DDV. Ker niti ZDDV-1 niti drugi predpis ne opredelujeta končnega roka za uveljavitev vračila presežka DDV, se s tem predlogom dopolnjuje četrti odstavek 125. člena ZDavP-2. Ta ureja zastaranje pravice do vračila plačanega davka, ki ga zavezanec za davek ni bil dolžan plačati. S predlogom se določi, da pravica zavezanca za davek do vračila presežka DDV zastara v petih letih od predložitve obračuna DDV, v katerem je bil ugotovljen presežek DDV. Cilj dopolnitve je v določitvi roka, v katerem lahko zavezanec za davek zahteva vračilo presežka DDV. Znesek presežka DDV, ki je prenesen v naslednje davčno obdobje, ne postane znesek oziroma predmet naslednjega obračuna DDV. Zastaranje začne tako teči od predložitve obračuna DDV, s katerim je bil ugotovljen presežek DDV.

K 30. členu

Institut zastaranja je namenjen zagotovitvi pravne varnosti in pravne predvidljivosti za davčnega zavezanca (v primeru vračila preveč plačanega davka pa tudi za davčni organ). Z nastopom zastaranja pravice do odmere davčne obveznosti preneha davčna obveznost. Davčna obveznost pa lahko preneha tudi z nastopom zastaranja pravice do izterjave davka. Zastaranje pravice do odmere davka, zastaranje pravice do izterjave in zastaranje pravice do vračila davka tečejo vsako posebej. Tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v sodbi X Ips 340/2016 navedlo, da zastaralni roki za izterjavo ne začnejo teči isti trenutek kot roki za odmero davčne obveznosti, temveč šele po izvršljivosti odmerne odločbe.

ZDavP-2 v prvem odstavku 125. člena določa, da pravica do odmere davka zastara v petih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, obračunati, odtegniti in odmeriti. V prvem odstavku 126. člena pa ZDavP-2 določa primere, ko pride do pretrganja teka zastaranja pravice do odmere. Tek zastaranja pravice do odmere davka pretrga vsako uradno dejanje davčnega organa z namenom odmere davka in o katerem je zavezanec za davek obveščen. Pretrganje zastaranja je urejeno tudi za pravico do izterjave davka in pravico do vračila plačanega davka. ZDavP-2 v četrtem odstavku 126. člena določa, da po pretrganju začne zastaranje znova teči, zato se čas, ki je pretekel pred pretrganjem, ne šteje v zastaralni rok, ki ga določa ta zakon. S tem zakon določa pravne posledice pretrganja.

V 126. členu ZDavP-2 ureja tudi zadržanje zastaranja pravice do izterjave. Ta se zadrži za čas, ko davčni organ zaradi zakonskih razlogov ali teka sodnih postopkov ne more opraviti davčne izvršbe. Pravne posledice zadržanja se razlikujejo od posledic pretrganja, saj se čas, ki je pretekel pred zadržanjem, všteje v zastaralni rok, ki ga določa zakon. Glede pravnih posledic zadržanja je treba upoštevati še določbo iz šestega odstavka 126. člena ZDavP-2, ki določa, da se, če je pravica do izterjave zadržana, čas zadržanja ne šteje v čas zastaralnega roka. To pomeni, da se za ta čas zadržanja lahko podaljša desetletni absolutni zastaralni rok iz šestega odstavka 126. člena ZDavP-2. S pretrganjem zastaranja pa ni mogoče podaljševati zastaralnega roka.

Čas, ki je pretekel pred pretrganjem zastaranja, se ne šteje v zastaralni rok. Za pretrganje so pomembna dejanja davčnega organa, s katerimi je davčni zavezanec seznanjen. Ta dejanja vplivajo na pretrganje zastaranja oziroma tek zastaranja. Ureditev posledic pretrganja zastaranja je namenjena predvsem varstvu javne koristi s tem, da se davčnemu organu omogoči, da lahko opravi svojo nalogo (odmeri in izterja davek).

Predlog dopolnjuje tretji odstavek, ki ureja pretrganje zastaranja pravice do vračila plačanega davka. Predlaga se, da se zastaranje pretrga tudi za vračilo presežka DDV, če je davčni organ opravil uradno dejanje ali pa dejanje opravi zavezanec za davek z namenom, da doseže vračilo davka (kar vključuje tudi presežek DDV).

Davčni organ lahko vpliva na tek davčnega postopka, ko teče postopek pred davčnim organom, ne more pa vplivati na tek postopka skupnega dogovarjanja. V času, ko tečejo ti postopki, ne more odmeriti davka ali ga izterjati. Razlogi, objektivne okoliščine, ko davčni organ ne more odmeriti davka ali ga izterjati, so tako na strani pristojnih organov v postopku skupnega dogovarjanja, torej izven moči davčnega organa, zato je treba to upoštevati pri določitvi posledic zadržanja zastaranja.

V postopku skupnega dogovarjanja se v skladu z 256.d členom ZDavP-2 po prejemu obvestila, da je bil začel postopek skupnega dogovarjanja glede vprašanja obdavčitve, prekinejo davčni in sodni postopki. S prekinitvijo prenehajo teči vsi roki, določeni za procesna dejanja (četrti odstavek 256.d člena ZDavP-2). Razlog ureditve prekinitve davčnega ali sodnega postopka iz 256.d člena ZDavP-2 je bil v ugotovitvi, da bi bilo nesmotrno voditi dva postopka hkrati, upoštevajoč, da pristojni organ ne more odstopati od odločitve, ki jo sprejme sodišče. Prekinjeni postopek se nadaljuje, če davčni zavezanec umakne svojo zahtevo ali če ne uveljavlja dogovora. Treba je omogočiti, da se v primeru, če davčni zavezanec ne uveljavi zanj neugodnega dogovora, dokončajo davčni ali sodni postopki, ki tečejo v zvezi z odmero davka, in so bili prekinjeni. S tem namenom se predlaga preprečitev posledic, ki bi jih imelo zastaranje pravice do odmere (varstvo javne koristi). Torej, da dejanja, ki niso na strani davčnega organa, ne onemogočijo davčnemu organu, da odmeri davek, torej, da opravi zakonsko nalogo iz svoje pristojnosti. S tem namenom se predlaga ureditev, da se za obdobje, ko so tekli postopki skupnega dogovarjanja, zadrži zastaranje pravice do odmere davka, čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se pri tem všteje v zastaralni rok, čas zadržanja pa se ne šteje v čas zastaralnega roka. S tem se posledice zadržanja uredijo drugače kot pri pretrganju, in sicer tako, da se čas zadržanja za čas postopka skupnega dogovarjanja ne šteje v absolutno zastaranje pravice do odmere davka.

Takšna ureditev posledic zadržanja zastaranja pravice do odmere za čas postopka skupnega dogovarjanja ni v nasprotju z Direktivo Sveta 2017//1852//EU z dne 10. oktobra 2017 o mehanizmih za reševanje davčnih sporov v Evropski uniji.

Predlog glede zastaranja zasleduje javno korist in enakopravnejšo obravnavo zavezancev za davek tako pri plačilu kot vračilu davkov, pri katerem se čas sodnih postopkov ne šteje v čas zastaralnega roka (veljavni sedmi odstavek 126. člena ZDavP-2).

K 31. členu

Veljavni prvi odstavek 126.a člena ZDavP-2 določa, da ne glede na določbo šestega odstavka 126. člena, ki se nanaša na absolutno zastaranje, davčna obveznost, razen zamudnih obresti, ne preneha, če je davčni dolg zavarovan s hipoteko in če je pred potekom zastaranja pravice do izterjave vložen predlog za izvršbo na nepremičnino.

Predlog ne spreminja vsebine veljavnega člena, povezan je s spremembo 126. člena ZDavP-2, na podlagi katere dosedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek.

K 32. členu

Predlaga se podaljšanje roka za podajo pripomb na zapisnik, ki ga sestavi davčni organ po opravljenem davčnem inšpekcijskem nadzoru. Po zdaj veljavni določbi lahko zavezanec za davek na zapisnik, sestavljen v postopku davčnega inšpekcijskega nadzora, poda pripombe v 20 dneh po vročitvi zapisnika, medtem ko se ta rok v skladu s predlagano spremembo podaljšuje na 30 dni.

Nadalje se predlaga tudi sprememba drugega odstavka, po katerem se nova dejstva in dokazi, ki jih je predložil zavezanec za davek v pripombah k zapisniku, upoštevajo le, če so obstajali pred izdajo zapisnika in jih zavezanec za davek upravičeno ni mogel navesti ter predložiti pred izdajo zapisnika. Novost je tako v tem, da za upoštevanje novih dejstev in dokazov ni več pogoja, da morajo obstajati pred izdajo zapisnika.

S predlogom se sledi ugotovitvam Vrhovnega sodišča Republike Slovenije (sodba št. X Ips 74/2020 in sklep št. X Ips 51/2021) glede ustavne skladnosti drugega odstavka 140. člena ZDavP-2.⁸

Predloga izboljšujeta pravno varnost zavezancev za davek v davčnem inšpekcijskem nadzoru.

K 33. členu

145. člen ZDavP-2, ki našteva izvršilne naslove za izterjavo davkov, se dopolni v 11. točki na način, da bo za izvršilni naslov štel tudi izvršljiv notarski zapis, s katerim je bila v zavarovanje plačila davčne obveznosti ustanovljena zastavna pravica na denarne terjatve in vrednostne papirje, ne le na premičnine, kot velja po trenutni ureditvi.

V zavarovanje odloga ali obročnega plačila na podlagi prvega odstavka 103. člena ZDavP-2 davčni zavezanec lahko namreč predlaga zastavno pravico ne le na premičnem premoženju, temveč tudi na drugih oblikah premoženja, na katere lahko poseže davčni organ (vrednostni papirji, terjatve).

K 34. členu

Veljavna 145. in 146. člen ZDavP-2 določata pravno podlago za davčno izvršbo davčnih oziroma nedavčnih obveznosti, ki jih izterjuje davčni organ. Po določitih veljavnega prvega odstavka 145. člena ZDavP-2 se davčna izvršba opravi na podlagi izvršilnega naslova, ki dokazuje in utemeljuje obstoj davčnega dolga. V drugem odstavku so izvršilni naslovi naštetih taksativno. V 146. členu pa so določeni izvršilni naslovi za druge denarne nedavčne obveznosti, in sicer odločba, sklep, plačilni nalog ali druga listina, opremljena s potrdilom o izvršljivosti, ki ga izda organ, pristojen za odmero te obveznosti oziroma seznam izvršilnih naslovov.

S predlaganim novim 146.a členom se izrecno določi, da se davčna izvršba na podlagi izvršilnega naslova iz 145. oziroma 146. člena ZDavP-2 lahko opravi tudi zoper osebo, ki v izvršilnem naslovu ni opredeljena kot dolжник. Predlagana ureditev se nanaša na primere, ko gre za uveljavljanje terjatev od univerzalnega pravnega naslednika dolžnika (npr. dediča v primeru smrti dolžnika ali družbe prevzemnice v primeru združitve dveh ali več družb na podlagi 580. člena ZGD-1) oziroma od druge osebe, ki odgovarja za obveznosti dolžnika neposredno na podlagi zakona (npr. delničarja delniške družbe oziroma družbenika družbe z omejeno odgovornostjo v primeru prenehanja družbe po skrajšanem postopku na podlagi 425. oziroma 522. člena ZGD-1, osebno odgovornega družbenika družbe z neomejeno odgovornostjo oziroma komanditne družbe na podlagi

⁸ Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v zadevi X Ips 74/2020 navedlo, da določba drugega odstavka 140. člena ZDavP-2, ki bi jo bilo glede na dejansko stanje obravnavane zadeve dolžno uporabiti za razsojo in po kateri davčni zavezanec v pripombah k zapisniku očitno sploh nima pravice navajati dejstev in dokazov, ki so nastali po izdaji zapisnika (tudi če za to navede upravičene razloge), prekomerno posega v njegovo pravico do izjave ter je zato v neskladju z 22. členom Ustave Republike Slovenije. Kljub temu pa Vrhovno sodišče Republike Slovenije v obravnavani zadevi ni prekinilo postopka odločanja o reviziji in pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije sprožilo postopka za oceno ustavnosti te določbe, saj je reviziji iz drugih razlogov ugodilo, odpravilo odločbo tožene stranke ter zadevo vrnilo istemu organu v ponovni postopek.

100. oziroma 135. člena ZGD-1, odgovorne osebe društva na podlagi 6. člena Zakona o družtvih, ustanovitelja zavoda na podlagi 49. člena Zakona o zavodih itd.).

Predlagana ureditev se usklajuje z določbami Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US, 66/19 – ZDavP-2M, 23/20 – SPZ-B, 36/21, 81/22 – odl. US in 81/22 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZIZ). ZDavP-2 nima procesnih določb o možnosti začetka oziroma nadaljevanja davčne izvršbe zoper nove dolžnike, ki v izvršilnem naslovu niso navedeni kot dolžniki, kot to za postopek civilne izvršbe izrecno ureja 24. člen ZIZ. Ta v prvem odstavku določa, da sodišče dovoli izvršbo tudi na predlog nekoga, ki v izvršilnem naslovu ni označen kot upnik, če v predlogu za izvršbo določno označi javno ali po zakonu overjeno listino, s katero lahko dokaže, da je bila terjatev prenesena ali je na drug način prešla nanj. Kadar to ni mogoče, se prenos terjatve dokazuje s pravnomočno odločbo, izdano v pravnem postopku. Po določbi drugega odstavka istega člena se prvi odstavek uporablja tudi glede izvršbe proti komu, ki v izvršilnem naslovu ni označen kot dolžnik. Na podoben način sta urejena tudi primera, ko pride do spremembe upnika oziroma dolžnika po vložitvi predloga za izvršbo (tretji in četrti odstavek 24. člena ZIZ). Na podlagi prvega odstavka 25. člena ZIZ pa lahko sodišče na upnikov predlog dovoli izvršbo na podlagi izvršilnega naslova, izdanega proti družbi z neomejeno odgovornostjo ali komanditni družbi, neposredno proti družbeniku, ki je osebno odgovoren, če upnik v predlogu za izvršbo določno označi vpis v sodnem registru, s katerim lahko dokaže njegov status družbenika. V skladu z drugim odstavkom istega člena se navedena določba smiselno uporablja tudi v drugih primerih, ko upnik v predlogu za izvršbo določno označi javno ali po zakonu overjeno listino, s katero lahko dokaže, da je dolžnik kot družbenik, ustanovitelj ali član po zakonu neposredno osebno odgovoren za obveznosti družbe ali druge pravne osebe.

V skladu s citiranimi določbami ZIZ v postopku civilne izvršbe (v katerem se lahko med drugim izterjujejo tudi davčne obveznosti; glej 208. člen ZDavP-2, ki ureja davčno izvršbo na dolžnikovo nepremično premoženje in delež dolžnika v družbi) tako na primer zadošča, da upnik v primeru smrti dolžnika – fizične osebe prehod obveznosti na dediča izkaže s pravnomočnim sklepom o dedovanju, medtem ko je podlaga za izvršbo izvršilni naslov, v katerem je kot dolžnik označen zapustnik. Veljavni ZDavP-2 ne daje izrecne podlage za takšno postopanje tudi v postopku davčne izvršbe. Na odsotnost procesnih določb, ki bi bile primerljive s 24. členom ZIZ, je opozorilo tudi Upravno sodišče Republike Slovenije v sodbi, opr. št. II U 219/2017-14 z dne 13. novembra 2018, ter zvezi s tem dodalo, da to le še dodatno utrjuje stališče, da je davčna izvršba možna samo na podlagi izvršilnega naslova in le zoper osebe, ki so opredeljene v izvršilnem naslovu.

V pravni teoriji je mogoče zaslediti stališče, da v primeru odmerjenih davčnih obveznosti, ki so s smrtjo prešle na pravne naslednike, davčni organ ne spreminja upravnih aktov, ki so bili izdani umrlemu davčnemu zavezancu tako, da se glasijo na pravne naslednike. Obveznost teh je vzpostavljena že na podlagi akta sodišča, ki jih določa kot pravne naslednike. Pravno nasledstvo po izdaji davčne odločbe torej ne vpliva na dolžno postopanje davčnega organa v smislu izdaje nove odločbe, saj pravnega naslednika zavezuje obveznost iz odločbe, ki se sicer glasi na pravnega prednika (tako npr. M. Remic: Davčne zadeve in poseben upravni postopek z rabo ZUP, v Davčno pravo med teorijo in prakso s komentarjem 70.–90. člena ZDavP-2, Uradni list RS, Ljubljana, 2021, str. 106 in 107). Smiselno enako stališče je zavzelo tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije glede singularnih pravnih naslednikov. Iz sklepa št. X Ips 465/2014 tako izhaja, da se lahko postopek davčne izvršbe nadaljuje oziroma začne direktno proti singularnim pravnim naslednikom davčnega dolžnika, brez izdaje novega izvršilnega naslova, ki bi se glasil na njihovo ime. Davčni organ pa mora novega dolžnika (pravnega naslednika) pred izdajo sklepa o izvršbi na primeren način obvestiti o davčnem dolgu in o prehodu obveznosti nanj ter mu zagotoviti, da se pred izdajo sklepa o izvršbi o tem lahko izjasni, k čemur ga zavezuje načelo zaslišanja stranke iz 9. člena ZUP.

Glede na vse navedeno se s predlagano rešitvijo, po zgledu ZIZ, izrecno uredi podlaga za uvedbo davčne izvršbe tudi zoper osebo, ki v izvršilnem naslovu iz 145. oziroma 146. člena ZDavP-2 ni opredeljena kot dolžnik. Pri tem bo moral davčni organ z ustrezno listino izkazati, da gre za osebo, ki odgovarja za obveznosti dolžnika neposredno na podlagi zakona (npr. s pravnomočnim sklepom o dedovanju v primeru univerzalnega pravnega

naslednika, z izpisom iz sodnega registra, ki izkazuje status družbenika, oziroma z drugo javno ali po zakonu overjeno listino, ki dokazuje, da je obveznost prešla z dolžnika na to osebo).

K 35. členu

Veljavni 152. člen ZDavP-2 določa, da dolžnik plača vse stroške davčne izvršbe, razen če se dokaže, da izvršba ni bila upravičena. V tem primeru nosi stroške davčne izvršbe davčni organ oziroma v primeru izterjave drugih denarnih nedavčnih obveznosti predlagatelj izvršbe.

S predlagano dopolnitvijo se, da bi se izognili morebitnim nejasnostim, določi, da se izvršba šteje za neupravičeno, če v času izdaje sklepa o davčni izvršbi niso bili izpolnjeni pogoji za začetek davčne izvršbe, kot jih določa ZDavP-2 (npr. če tedaj veljavni izvršilni naslov sploh ni obstajal ali ni bil izvršljiv, če je bila terjana obveznost že poravnana, če je pravica do izterjave še pred začetkom izvršbe zastarala itd.). Le v tem primeru je davčni organ oziroma predlagatelj izvršbe tisti, ki nosi stroške davčne izvršbe. Če ni nikakršnega dvoma o tem, da so bile za začetek davčne izvršbe izpolnjeni vsi zakonsko določeni pogoji in je prišlo do spremenjenih okoliščin šele po izdaji sklepa o davčni izvršbi (npr. če je bil izvršilni naslov naknadno odpravljen v postopku s pravnimi sredstvi, če je bilo razveljavljeno potrjeno o izvršljivosti, če je zaradi poteka časa zastarala pravica do izterjave itd.), pa ni videti razloga, da bi se stroški izvršbi naložili davčnemu organu oziroma predlagatelju izvršbe. V tem primeru je bila namreč davčna izvršba upravičeno začeta, in sicer iz razloga opustitve dolžnikove dolžnosti plačati obveznost na podlagi tedaj veljavnega izvršilnega naslova. Upravičenost izvršbe je torej vselej treba presojati glede na dejansko stanje, ki je obstajalo v trenutku uvedbe izvršbe (tj. na dan izdaje sklepa o davčni izvršbi). Le-to je tudi edino ustrezno z vidika presoje pravilnosti in zakonitosti izdanega sklepa o davčni izvršbi (tako tudi sodbi Upravnega sodišča Republike Slovenije, št. III U 163/2017-9 in III U 93/2021-19).

Ob zgoraj navedenem je treba dodati, da je pritožba v davčnem postopku praviloma nesuspendivna, pri čemer je Ustavno sodišče Republike Slovenije že odločilo, da je pri izvrševanju upravnih odločb v primeru, če gre za pomembne javne koristi ali nujne ukrepe, treba dopustiti takojšnjo izvršitev brez suspendivnega učinka na izdano odločbo. Pri tem je v davčnih zadevah javna korist izražena v tem, da bi neplačilo odmerjene davčne obveznosti in s tem povezani izpad fiskalnih dohodkov v predvidenem času njihovega pritoka pomenil težke posledice za uresničevanje nalog države in lokalne skupnosti (tako npr. odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. U-I-297/95 z dne 28. oktobra 1998). Davčni organ ima torej vso podlago, da za neporavnano davčno obveznost začne postopek davčne izvršbe, tudi če odmerna odločba na primer še ni pravnomočna, saj pritožba ne zadrži njene izvršitve (prvi odstavek 87. člena ZDavP-2).

Dolžnik se lahko davčni izvršbi in posledično stroškom davčne izvršbe vselej izogne, če ravna v skladu z izvršilnim naslovom (četudi se s slednjim ne strinja) in odmerjeno obveznost pravočasno poravna (pri čemer se ne sme zanemariti niti dejstvo, da ima tudi možnost predlagati odlog, odpis ali obročno plačilo). Če se izvršilni naslov odpravi naknadno, dolžnik v tem primeru ne bo trpel nobenih negativnih posledic, saj mu bo plačani davek (skupaj z obrestmi) vrnjen. Če pa se dolžnik samovoljno odloči, da obveznosti, ki temelji na izvršljivem izvršilnem naslovu, ne bo poravnal, in so hkrati izpolnjeni tudi vsi drugi pogoji za začetek davčne izvršbe, je krivda za stroške davčne izvršbe, ki nastanejo kot posledica izdanega sklepa o davčni izvršbi, na njegovi strani, in to ne glede na morebitno kasneje odpadlo podlago za izterjavo. Na pomen krivde pri presoji upravičenosti do povračila stroškov davčne izvršbe je sicer opozorila tudi že sodna praksa (glej npr. sodbo Upravnega sodišča RS, št. I U 1680/2012).

K 36. členu

Veljavni peti in šesti odstavek določata način obračunavanja obresti za primer, če je davčna izvršba zadržana do odločitve o pritožbi zoper sklep o izvršbi in se slednji ne ugotovi. Upoštevati je treba, da so obveznosti, za katere je davčna izvršba zadržana, že zapadle in izvršljive (izvršba ni odložena, temveč je zadržan le konkreten postopek). Zato se predlaga črtanje obeh odstavkov, ki urejata obresti za čas odloga (pravilno zadržanja izvršbe). Glede na to, da je dolžniku v tem primeru odobreno le zadržanje izvršbe s posameznim izvršilnim sredstvom in ne odlog celotne izvršbe, zadržanje izvršbe ne vpliva na izvršljivost obveznosti. Zato v času trajanja zadržanja po tem členu ni razloga za posebno obrestovanje, saj se za obveznosti, ki jih zavezanec ni plačal v predpisanem roku, za ves čas zamude obračunavajo zamudne obresti.

K 37. členu

Veljavni 158. člen ureja pravno sredstvo (ugovor), ki ga vloži tretja oseba, ki izkazuje za verjetno, da ima glede predmeta izvršbe pravico, ki izključuje izvršbo.

Veljavni drugi odstavek določa, da davčni organ – če oceni, da pravica osebe, ki je vložila ugovor do konca davčne izvršbe, ni verjetno izkazana – napoti osebo, da v osmih dneh od vročitve sklepa davčnega organa, s katerim je odločil o ugovoru, pri sodišču vloži tožbo zoper davčni organ, da je davčna izvršba na predmet izvršbe nedopustna. Če oseba ne predloži dokaza o vložitvi tožbe, se davčna izvršba nadaljuje.

S predlogom se še pred koncem (praviloma dolgotrajnega) postopka pred sodiščem predlaga možnost prodaje zarubljenega premoženja, na katerem tretji uveljavlja lastninsko pravico. Po predlogu četrtega odstavka davčni organ lahko tudi v primeru, ko se zaradi vložene tožbe zadrži davčna izvršba (prodaja spornih zarubljenih stvari), sporne zarubljene premičnine proda, če gre za hitro pokvarljivo blago, če je hramba povezana z nesorazmernimi stroški ali se vrednost premičnine zmanjšuje. Zaradi pravne varnosti tretje osebe se določi, da davčni organ pred prodajo od tretje osebe pridobi izjavo glede prodaje sporne zarubljene stvari pred zaključkom postopka pred sodiščem. Tretja oseba se tako lahko izjasni, ali se strinja, da davčni organ stvari proda ali ne. Če se ne strinja, ji davčni organ dovoli položitev varščine pod pogoji, ki jih določi davčni organ. Na primer, če gre za primere, ko bi se stvari prodajale iz razloga, ker je hramba povezana z nesorazmernimi stroški, zaradi česar ima tretja oseba, ki uveljavlja lastninsko pravico na stvari, možnost, da položi varščino, če s prodajo ne soglaša. Navedena rešitev je v korist tretji osebi, davčnemu zavezancu in davčnemu organu (tako se preprečijo naraščanje stroškov hrambe, škoda zaradi izgubljanja vrednosti zarubljene stvari ipd.). Če pa bo ugotovljeno, da je ugovor tretje osebe utemeljen, se prejeta kupnina z zamudnimi obrestmi po določbah Obligacijskega zakonika o neupravičeni pridobitvi povrne tretji osebi.

K 38. členu

2. točka 159. člena ZDavP-2 in 2. točka 101. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju med denarnimi prejemki, ki so izvzeti iz izvršbe, določata prejemke iz naslova odškodnine zaradi telesne poškodbe po predpisih o invalidskem zavarovanju. Sistemski zakon, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, to je Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo in 40/23 – ZČmIS-1), ne pozna takšnega poimenovanja prejemkov. Edini prejemki, ki jih Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije priznava in izplačuje, so invalidnine za telesno okvaro. Upoštevajoč navedeno se prejemki, izvzeti iz izvršbe, ustrezno poimenujejo.

V skladu z zdaj veljavno 6. točko 159. člena ZDavP-2 so iz davčne izvršbe izvzeti prejemki iz naslova nadomestila za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb. Glede na to, da je Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (Uradni list SRS, št. 41/83, Uradni list RS, št. 114/06 – ZUTPG, 122/07 – odl. US, 61/10 – ZSVarPre in 40/11 – ZSVarPre-A) prenehal veljati in je vsebina, ki jo je ta urejal (tudi pravica do nadomestila za invalidnost), zdaj urejena v Zakonu o socialnem vključevanju invalidov (Uradni list RS, št. 30/18, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP in 84/23 – ZDOsk-1), se s predlagano spremembo uredi sklic na ustrezní zakon.

S predlagano spremembo se spremeni 11. točka, na podlagi katere so iz davčne izvršbe izvzeti prejemki iz naslova sredstev, pridobljenih za odpravo posledic naravnih nesreč ali škode na področju kmetijstva, gozdarstva, ribištva, veterine ali na fitosanitarnem področju na podlagi predpisov, ki urejajo nesreče ali škode. Ob pripravi besedila Zakona o obnovi in Zakona o interventnih ukrepih zaradi poplav je bilo ugotovljeno, da bi bilo smiselno to določbo jasneje preoblikovati tako, da bi bila vsa sredstva, pridobljena za odpravo posledic naravnih nesreč ali škode na podlagi predpisov, ki urejajo odpravo naravnih nesreč, izključena iz davčne izvršbe. To pomeni, da je predlagana izključitev sredstev za škodo širša kot po veljavni ureditvi.

S predlagano spremembo se terminološko uskladi tudi vsebina 17. točke 159. člena ZDavP-2, ker se je spremenila pravna podlaga, ki je bila določena zanjo. Z novelo Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12,

39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23 in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljevanju: ZSV) se je črtalo poglavje V.B Poskusno izvajanje socialnovarstvene dejavnosti. Sprejete so bile spremembe, ki so bile nujno potrebne, da se je zagotovila pravna podlaga za nadaljnje izvajanje projektov, katerih pilotiranje se je zaključilo. Na podlagi sprejetja Programa evropske kohezijske politike za obdobje 2021–2027 (v nadaljnjem besedilu: Program) so bili podprti ukrepi z namenom spodbujanja socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki (ESS+). ZSV se je spremenil tako, da so pilotni projekti oziroma poskusno izvajanje socialnovarstvenih storitev zdaj uvrščeni kot redni projekti, ki se izvajajo na področju socialnega varstva, in sicer v isto poglavje ZSV, vendar s posodobljeno vsebino in novim naslovom, tj. V.B Ukrepi na področju socialnega varstva.

S predlagano spremembo se denarni prejemki, ki jih osebe prejmejo iz naslova vključenosti v ukrepe na področju socialnega varstva, izvzamejo iz izvršbe. Trenutno je v okviru ukrepov, ki se izvajajo na podlagi 79.č člena ZSV, izplačilo denarnih prejemkov predvideno le za ukrep socialne aktivacije. Osebe, ki se vključujejo v posamezne ukrepe, konkretno v ukrep socialne aktivacije, so upravičenci do denarne socialne pomoči, vpisani v evidenco brezposelnih oseb ali vpisani v evidenco oseb, ki so začasno nezaposljive, neaktivne osebe s kompleksno socialno problematiko, med drugim tudi ženske iz drugih kulturnih okolij in romske ženske. V skladu z določili ZSV je sprejet tudi podzakonski predpis, ki ureja predmetno materijo, tj. Pravilnik o določitvi pogojev za upravičenost ter višine in načina izplačila denarnih prejemkov, namenjenih osebami, vključenim v programe socialne aktivacije.

Razlogi za izvzem določenih prejemkov iz izvršbe so v posebni naravi in namenu teh prejemkov. Prejemki iz naslova vključenosti v ukrepe na področju socialnega varstva bi morali biti izvzeti iz izvršbe, kot to velja za denarna sredstva, prejeta iz naslova aktivne politike zaposlovanja, vključevanja v storitve za trg dela in zaradi iskanja zaposlitve po zakonu, ki ureja trg dela. V nasprotnem primeru bi bili udeleženci različnih programov, ki zasledujejo isti cilj – vključevanje na trg dela – postavljeni v neenakopraven položaj, saj gre tako v primeru ukrepov na področju socialnega varstva kot v primerih ukrepov aktivne politike zaposlovanja za posebno naravo in namen, ki pa v obeh primerih dodatno spodbujata udeležence k cilju zaposlovanja z denarnim transferjem. V primeru izvršbe je ta cilj izničen oziroma onemogočen.

V ukrepe na področju socialnega varstva se vključujejo osebe iz različnih ranljivih ciljnih skupin (dolgotrajno brezposelne osebe, neaktivne osebe, romske ženske, ženske iz drugih kulturnih okolij, osebe s težavami z odvisnostjo, osebe s težavami v duševnem zdravju, osebe z večjimi socialnimi in drugimi podobnimi težavami, starejši itd.), ki se spoprijemajo z velikim tveganjem revščine in socialne izključenosti. Čeprav smo danes priča izboljššanemu zaposlitvenemu položaju v Sloveniji in je na trgu dela trenutno vse več prostih delovnih mest, na katera se delovno zmožne osebe lahko prijavijo, je med uporabniki ukrepov na področju socialnega varstva večina takih, ki se spoprijemajo s kompleksnimi psihosocialnimi težavami in raznimi drugimi okoliščinami, ki so izvorni razlog za njihovo dolgotrajno (ali zelo dolgotrajno) brezposelnost in neaktivnost.

Skupni imenovalec vseh prejemkov, izvzetih iz izvršbe, je, da to niso osnovni prejemki, kot sta plača in pokojnina, temveč so dodatni, praviloma nižji prejemki, ki jih upravičenci prejemajo za zadovoljevanje nekaterih potreb, in so večinoma socialni korektiv, ker gre zlasti za uresničevanje načela socialne države po 2. členu Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90, 97, 99 in 75/16 – UZ70a). Če bi bili ti prejemki lahko predmet izvršbe brez omejitev, bi bil njihov socialni in varstveni korektiv izničen.

K 39. členu

V 243.a členu ZDavP-2, ki ureja opredelitev pojmov, se dodaja opredelitev izraza kršitve varstva podatkov, kot je opredeljena v Direktivi Sveta (EU) 2021/514 z dne 22. marca 2021 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja. Navedena direktiva v tem delu ni bila prenesena v novelo Zakona o davčnem postopku, kasneje pa je bilo s strani Evropske komisije pojasnjeno, da gre za opredelitev, ki je širša kot kršitev varstva osebnih podatkov, kot je opredeljena v Splošni uredbi o varstvu podatkov, saj se

nanaša tudi na vidike podatkov, ki niso osebni podatki. Nanaša se na širši koncept, poimenovan kršitev varnosti (angl. security breach).

K 40. členu

Sodišče EU je v združenih zadevah C-245/19 in C-246/19 presodilo, da državna zakonodaja, ki izključuje možnost, da bi oseba, ki ima informacije in ki ji pristojni državni organ izda odločbo, ki vsebuje odredbo za posredovanje teh informacij, zoper to odločbo vložila neposredno pravno sredstvo, ne spoštuje bistvene vsebine pravice do učinkovitega pravnega sredstva, zagotovljene s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, in da zato člen 52(1) Listine taki zakonodaji nasprotuje.

Glede na navedeno se s predlaganim členom ureja možnost pravnega sredstva zoper zahtevo davčnega organa za posredovanje podatkov iz 247. člena ZDavP-2. Ugovarjati je mogoče iz razlogov, da je zahteva nesorazmerna, ker davčni organ zahteva popolnoma neustrezne ali preobsežne podatke o zavezancu ali njegovih poslovnih partnerjih (kot v zgoraj omenjeni zadevi), pri tem pa ni izkazana pomembnost podatkov. 247. člen ZDavP-2 ureja izmenjavo podatkov na zaprosilo organa države prosilke, kar pomeni, da je ugovor možen samo v zvezi s podatki, ki jih davčni organ zahteva zaradi prejetega zaprosila pristojnega organa druge države članice EU.

Pred tem je tudi že v primeru *Berlioz* (zadeva C-682/15) sodišče odločilo, da je člen 1(1) in člen 5 Direktive 2011/16 treba razlagati tako, da verjetna pomembnost podatkov (angl. foreseeable relevance), za katere je ena država članica zaprosila drugo državo članico, pomeni pogoj, ki ga mora zaprosilo za informacije izpolnjevati, da se vzpostavi obveznost zaprosene države članice, da zaprosilo obravnava, ter s tem pogoj za zakonitost odredbe, ki jo je ta država članica naslovila na stranko, in sankcije, ki je bila tej naložena zaradi nespoštovanja te odredbe. Glede sodnega nadzora pa je sodišče poudarilo, da je, kar zadeva pogoj zakonitosti navedene odredbe, ki se nanaša na verjetno pomembnost zaprosenih informacij, sodni nadzor omejen na preverjanje očitnega neobstoja takšne pomembnosti.

Glede na navedeno se s predlogom novega 247.b člena v tem obsegu omogoča ugovarjanje prejeti zahtevi naslovniku zahteve, ki ni davčni zavezanec, in sicer v osmih dneh od prejema zahteve. Ugovarjati je mogoče samo iz razloga, da podatki niso pomembni. Standard pomembnosti podatkov (foreseeable relevance) je pravni standard mednarodne izmenjave podatkov, opredeljen tudi v ZDavP-2, kjer je določeno, da so za namene zaprosila iz 247. člena ZDavP-2 zaproseni podatki predvidoma pomembni, če v času vložitve zaprosila država prosilka meni, da v skladu z nacionalnim pravom obstaja razumna možnost, da bodo zaproseni podatki pomembni za davčne zadeve enega ali več davčnih zavezancev, ne glede na to, ali so identificirani z imenom ali kako drugače, ter so upravičeni za namene davčnega nadzora. Za izkazovanje, da so zaproseni podatki predvidoma pomembni, država prosilka v zaprosilu navede davčni namen, za katerega se podatki zahtevajo in podatke, potrebne za izvajanje nacionalnega prava.

K 41. členu

Podatke o kategorijah in obsegu avtomatične izmenjave podatkov že zdaj Evropski komisiji sporoča Generalni finančni urad Finančne uprave Republike Slovenije, ki je v 245. členu določen kot pristojni organ, ki je Centralni urad za zvezo po Direktivi za upravno sodelovanje. Zato se namesto Ministrstva za finance Republike Slovenije določa pristojni organ tudi za sporočanje Evropski komisiji.

Prav tako se pravilno zapiše besedilo prvega odstavka, in sicer tako, da se opusti uporaba točk, ki niso v skladu z državno nomotekniko.

K 42. členu

Slovenija na podlagi tega poglavja zakona in Uredbe o ratifikaciji Večstranskega sporazuma med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij o finančnih računih (Uradni list RS, št. 5/16) izmenjuje informacije o finančnih računih tudi z drugimi jurisdikcijami, ki niso države članice Evropske unije. Zato se z novim tretjim odstavkom jasno določa, da se izraz sodelujoča jurisdikcija nanaša na jurisdikcijo, s katero Republika Slovenija uporablja sporazum o avtomatični izmenjavi informacij o finančnih računih ter zagotavlja informacije iz

255.č člena ZDavP-2, in je ta jurisdikcija navedena na seznamu jurisdikcij, ki jim Republika Slovenija zagotavlja informacije o finančnih računih, objavljenem na spletni strani Ministrstva za finance Republike Slovenije.

K 43. členu

Ta določba dopolnjuje obstoječe pravilo o preprečevanju zlorab, ki je vsebovano v 74. členu ZDavP-2, tako da uvaja posebno pravilo o preprečevanju zlorab, ki se nanaša na preprečevanje izogibanja finančnih institucij, drugih oseb ali posrednikov pravilom v zvezi z izvajanjem postopkov dolžne skrbnosti in poročanja za namene avtomatične izmenjave informacije o finančnih računih, v skladu z OECD standardom avtomatične izmenjave informacij o finančnih računih.

K 44. členu

Na podlagi politične zaveze držav članic OECD, držav skupine G20 in držav članic Globalnega foruma za transparentnost in izmenjavo informacij za davčne namene k avtomatični izmenjavi informacij v zvezi z aranžmaji za izogibanje enotnemu standardu poročanja in nepreglednimi strukturami offshore je bil podpisan večstranski sporazum o avtomatični izmenjavi informacij v zvezi z aranžmaji za izogibanje enotnemu standardu poročanja in nepreglednimi strukturami offshore (v nadaljnjem besedilu: MDR MCAA).

Z MDR MCAA se tako zagotavlja izvajanje OECD vzorčnih pravil o obveznem razkritju aranžmajev za izogibanje enotnemu standardu poročanja (v nadaljnjem besedilu: aranžmaji CRS) in nepreglednih struktur offshore, ki jih je OECD/G20 Vključujoči okvir za BEPS (preprečevanje zmanjševanja davčne osnove in preusmerjanja dobička) sprejel 8. marca 2018. V skladu z MDR MCAA, ki je pomemben z vidika zagotavljanja davčne preglednosti in se sklepa na podlagi Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah, bo jurisdikcija, ki je prejela informacije o aranžmaju CRS ali nepregledni strukturi offshore v okviru obveznih razkritij, izmenjala takšne informacije z vsemi jurisdikcijami davčnega rezidentstva davčnih zavezancev, o katerih se poroča, ki izvajajo vzorčna pravila in so podpisnice MDR MCAA.

Za uveljavitev MDR MCAA je potrebna sprememba ZDavP-2, kot pravna podlaga za vzpostavitev obveznosti poročanja po OECD vzorčnih pravilih o obveznem razkritju aranžmajev CRS in nepreglednih strukturah offshore. Po spremembi zakona se bodo izpeljali potrebni postopki za ratifikacijo MDR MCAA.

Zato se z novim sedmim odstavkom 255.m člena določi, da se za sodelujočo jurisdikcijo šteje jurisdikcija, če se med pristojnima organoma te jurisdikcije in Republike Slovenije uporablja sporazum o avtomatični izmenjavi informacij v zvezi z aranžmaji za izogibanje enotnemu standardu poročanja in nepreglednimi strukturami offshore, v skladu s katerimi pristojni organ Republike Slovenije zagotavlja informacije iz 255.p člena tega zakona, in je ta jurisdikcija navedena na seznamu jurisdikcij, ki jim Republika Slovenija zagotavlja informacije v zvezi z aranžmaji za izogibanje enotnemu standardu poročanja in nepreglednimi strukturami offshore, objavljenem na spletni strani Ministrstva za finance Republike Slovenije.

K 45. členu

Z dopolnitvijo 255.p člena, ki določa obveznost poročanja o aranžmajih, se z novim drugim odstavkom določajo informacije o aranžmaju za izogibanje enotnemu standardu poročanja ali nepregledni strukturi offshore, ki jih je treba razkriti v skladu z OECD vzorčnimi pravili. Te informacije vključujejo podrobnosti o aranžmaju ali strukturi ter tudi o strankah in dejanskih uporabnikih tega aranžmaja ali strukture ter o vseh drugih posrednikih, ki sodelujejo pri zagotavljanju tega aranžmaja ali strukture. Zahteve za sporočanje v skladu z OECD vzorčnimi pravili so oblikovane tako, da zajamejo informacije, ki so najpomembnejše z vidika ocene tveganja in so tako nedvoumne, da davčnim upravam omogočijo določitev jurisdikcij, s katerimi bi si bilo treba takšne informacije izmenjati.

Glede na dopolnitev člena se ustrezno popravijo tudi sklici v drugem, tretjem in četrtem odstavku 255.p člena.

K 46. členu

Na podlagi politične zaveze držav članic OECD, držav skupine G20 in držav članic Globalnega foruma za transparentnost in izmenjavo informacij za davčne namene k avtomatični izmenjavi informacij o dohodkih,

pridobljenih prek digitalnih platform, je bil podpisan Večstranski sporazum med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij o dohodkih, pridobljenih prek digitalnih platform, s katerim se zagotavlja izvajanje vzorčnih pravil za poročanje operaterjev platform v zvezi s prodajalci v ekonomiji delitve in na poziv.

Avtomatična izmenjava informacij o dohodkih, pridobljenih z digitalnih platform med Slovenijo in jurisdikcijami, ki niso države članice EU in so objavljene na spletni strani Ministrstva za finance Republike Slovenije, se izvaja na podlagi Uredbe o ratifikaciji Večstranskega sporazuma med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij o dohodkih, pridobljenih z digitalnih platform (Uradni list RS, št. 116 z dne 17. 11. 2023).

Zato se z novim tretjim odstavkom 255.z člena določi, da se za sodelujočo jurisdikcijo šteje jurisdikcija, če se med pristojnima organoma te jurisdikcije in Republike Slovenije uporablja sporazum o avtomatični izmenjavi informacij o dohodkih, pridobljenih prek digitalnih platform, v skladu s katerim pristojni organ Republike Slovenije zagotavlja informacije iz 255.p člena tega zakona, in je ta jurisdikcija navedena na seznamu jurisdikcij, ki jim Republika Slovenija zagotavlja informacije o dohodkih, pridobljenih prek digitalnih platform, objavljenem na spletni strani Ministrstva za finance Republike Slovenije.

K 47. členu

Z novim a255.ao členom se določa obveznost pristojnega organa, da tudi pristojnim organom tretjih držav oziroma sodelujočih jurisdikcij, poleg državam članicam EU, sporoči informacije, ki so predmet avtomatične izmenjave na podlagi Uredbe o ratifikaciji Večstranskega sporazuma med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij o dohodkih, pridobljenih z digitalnih platform (Uradni list RS, št. 116 z dne 17. 11. 2023), s čimer je določen pravni okvir za izvajanje avtomatične izmenjave informacij o dohodkih, pridobljenih prek digitalnih platform med Republiko Slovenijo in tretjimi državami (sodelujočimi jurisdikcijami).

K 48. členu

Veljavni 260. člen ZDavP-2 določa postopek uveljavljanja znižanja ali oprostitve plačila davčnega odtegljaja oziroma ugodnosti, ki jih določa mednarodna pogodba o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Prejemnik dohodka, ki želi uveljaviti ugodnosti, mora že ob izplačilu dohodka plačniku davka predložiti zahtevek za zmanjšanje ali oprostitve davka, ki bi ga sicer plačal v skladu z zakonom o obdavčenju oziroma s tem zakonom. V tretjem odstavku veljavni 260. člen ZDavP-2 določa, da davčni organ izda odločbo v skladu z 82. členom tega zakona (odločba v enostavnih zadevah), če zahtevku v celoti ugodi. Če davčni organ ne ugodi zahtevku ali mu ne ugodi v celoti, izda odločbo. Ker pa takšno postopanje davčnega organa določajo že druga veljavna določila, posebno urejanje v tej določbi ni potrebno; v tretjem odstavku tako ostaja samo rok, v katerem mora davčni organ odločiti o zahtevku, ki ga davčnemu organu predloži plačnik davka, slovenski izplačevalec dohodka, po prejemu zahtevka prejemnika dohodka. Ta rok pa se glede na veljavno ureditev ne spreminja.

K 49. členu

265. člen ZDavP-2 določa pristojni organ za izvajanje mednarodnih pogodb (in drugega mednarodnega sodelovanja), in sicer določa, da je pristojni organ za opravljanje nalog iz prve do tretje alineje prvega odstavka navedenega člena v Republikli Sloveniji ministrstvo, pristojno za finance, hkrati pa določa, da lahko minister, pristojen za finance, za opravljanje posameznih nalog izmenjave podatkov in nudenja pomoči po mednarodnih pogodbah iz omenjenih alinej pooblasti Finančno upravo Republike Slovenije. Podobno drugi odstavek 265. člena ZDavP-2 določa, da je pristojni organ Republike Slovenije za postopke skupnega dogovarjanja s pristojnimi organi drugih držav po mednarodnih pogodbah, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, ministrstvo, pristojno za finance, minister, pristojen za finance, pa lahko za opravljanje (posameznih ali vseh) nalog v zvezi s postopki skupnega dogovora s pristojnimi organi drugih držav pooblasti Finančno upravo Republike Slovenije, kar Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem postopku nadalje dejansko tudi določa.

Ker se s pravilnikom ne smejo določati pristojni organi, se v zakonu za opravo teh nalog jasno določijo pristojnosti obeh organov, Ministrstva za finance Republike Slovenije in Generalnega finančnega urada Finančne uprave Republike Slovenije.

Predlog določa pristojnosti Ministrstva za finance Republike Slovenije. Ta opravlja naloge v zvezi z izvajanjem:

- mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja,

- mednarodnih pogodb o izmenjavi informacij za davčne namene,
- Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah in Protokola o spremembi Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah (Uradni list RS, št. 109/10 – MP in 22/10) ter
- Konvencije o odpravi dvojnega obdavčevanja v zvezi s preračunom dobička povezanih podjetij s Protokolom (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 12/07).

S predlogom spremembe se z ZDavP-2 določi, da je namesto za izvajanje posameznih nalog FURS neposredno pooblaščen za izmenjavo davčno relevantnih podatkov in upravno pomoč po navedenih pravnih podlagah, torej da je FURS pristojni organ za opravljanje nalog:

- izmenjave podatkov po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja in mednarodnih pogodbah o izmenjavi informacij za davčne namene;
- nudenja pomoči pri pobiranju davkov po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja;
- nudenja pomoči pri davčnih zadevah po Konvenciji o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah in Protokola o spremembi Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah in
- izvajanja postopkov skupnega dogovarjanja iz 256. člena tega zakona, ki se vodijo na podlagi zahteve davčnega zavezanca v zvezi s Konvencijo o odpravi dvojnega obdavčevanja v zvezi s preračunom dobička povezanih podjetij s Protokolom in mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja, kadar se zahteva nanaša na njene določbe, ki določajo pripis dobička stalni poslovni enoti podjetja države pogodbenice ter ugotavljanje in prilagoditev dobička med povezanimi podjetji držav pogodbenic (vključno z upoštevanjem transfernih cen).

K 50. členu

Ta določba dopolnjuje obstoječe pravilo o preprečevanju zlorab, ki je vsebovano v 74. členu tega zakona, tako da uvaja posebno pravilo o preprečevanju zlorab, ki se nanaša na preprečevanje izogibanja finančnih institucij, drugih oseb ali posrednikov pravilom v zvezi z izvajanjem postopkov dolžne skrbnosti in poročanja za namene izvajanja sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Združenih držav Amerike o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCA.

K 51. členu

Po veljavni ureditvi je davčni organ v postopku odmere dohodnine vezan na višino akontacije dohodnine, odmerjene z odločbo o odmeri akontacije dohodnine, ni pa vezan na višino in vrsto dohodka, ki sta bili ugotovljeni v postopku odmere akontacije dohodnine. Gre za stališče, ki ga je sprejelo Vrhovno sodišče Republike Slovenije v sklepu X Ips 9/2023 z dne 17. januarja 2024, Upravno sodišče Republike Slovenije pa ga upošteva v svoji praksi (sodba I U 904/2021 z dne 26. 2. 2024). Vrhovno sodišče v navedenem sklepu med drugim poudarja, da bi to moralo biti – če davčni zavezanec ne bi smel izpodbijati ugotovitev davčnega organa, na katerih temelji odmera dohodnine na letni ravni – jasno določeno v zakonu (tako, kot je npr. določeno, da je organ vezan na pravnomočno kazensko sodbo, 149. člen ZUP), sicer gre za razlago zakona, ki udejanja prekluzijo, ki nima podlage ne v določbah ZDoh-2 ne ZDavP-2.

Ob upoštevanju stališča Vrhovnega sodišča Republike Slovenije bi v praksi prihajalo do podvajanja ugotovitvenih postopkov. Da bi se izognili težavam v praksi, se zato predlaga dopolnitev veljavne ureditve. Predlog določa, da je davčni organ pri odmeri (letne) dohodnine vezan na višino akontacije dohodnine, odmerjene z odločbo o odmeri akontacije dohodnine. Poleg tega pa je pri izdaji odločbe o dohodnini vezan tudi na višino in vrsto dohodka, ki sta bili ugotovljeni v postopku odmere akontacije dohodnine. Poenostavljeno povedano davčni zavezanec (ki je sodeloval v postopku odmere akontacije in je že v okviru slednjega lahko uveljavljal tudi vse ugovore glede vrste in višine dohodka) s pritožbo ali drugimi pravnimi sredstvi zoper odločbo o letni odmeri dohodnine ne more izpodbijati višine akontacije, višine in vrste dohodka, torej tudi kvalifikacije dohodka, od katerega je bila z odločbo odmerjena akontacija dohodnine. S tem se uvaja zakonska prekluzija.

Davčni organ mora upoštevati navedeno pravilo tudi pri ponovni odmeri dohodnine, in sicer na podlagi dokončne odločbe, izdane v postopku nadzora pravilnosti izračunavanja in plačevanja akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (302. člen ZDavP-2).

K 52. členu

Predlagana ureditev novega dvanajstega odstavka 16. člena Zakona o dohodnini (tj. v noveli ZDoh-2AB) pomeni odstop od splošnega pravila brutenja, določenega v veljavnem devetem odstavku 16. člena ZDoh-2, in sicer se dohodek iz delovnega razmerja v naravi v obliki delnic ali deležev v družbi ne poveča s koeficientom davčnega odtegljaja, če plačnik davka v obračunu davčnega odtegljaja o tem obvesti davčni organ, ki na podlagi tega obvestila ugotovi akontacijo dohodnine oziroma dohodnino z odločbo. Odločitev o tem, ali se bo za dohodek v naravi v obliki delnic ali deležev uporabila ta izjema, je na izplačevalcu dohodka, ki je plačnik davka. Davčni organ na podlagi navedenega obvestila ugotovi akontacijo dohodnine oziroma dohodnino z odločbo, in sicer tako, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek.

Postopek izdaje odločbe se določi v predlogu tega zakona tako, da FURS na podlagi podatkov, ki jih plačnik davka predloži v okviru obračuna davčnega odtegljaja, v 30 dneh od prejema obvestila za davčnega zavezanca sestavi informativni izračun akontacije dohodnine, ki velja za njegovo napoved, če davčni zavezanec nanj v 15 dneh od vročitve ne vloži ugovora. Po poteku roka za vložitev ugovora in če davčni zavezanec nanj ne ugovarja, velja informativni izračun akontacije dohodnine za odločbo o odmeri akontacije dohodnine. V tem primeru velja, da se je odpovedal pritožbi.

Nadalje, prispevke za socialno varnost, za katere je zavezanec zavarovanec, v primeru iz dvanajstega odstavka ZDoh-2 izračuna davčni organ (ne pa plačnik davka) v odločbi, izdani na podlagi napovedi zavezanca (informativni izračun akontacije dohodnine). Prispevki, za katere je zavezanec zavarovanec, se v tem primeru izračunajo po postopku, določenem v tem členu predloga zakona (288.a).

S sedmim odstavkom 288.a člena se kljub siceršnji nedopustnosti odlaganja oziroma določanja obročnega plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in prispevkov za zdravstveno zavarovanje (nedopustnost prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje določa materialna zakonodaja na podlagi odločbe Ustavnega sodišča, št. U-I-281/09, nedopustnost prispevkov za zdravstveno zavarovanje pa je določena v Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – z določitvijo prenehanja veljavnosti Pravilnika o odpisu, obročnem plačilu in odlogu plačila dolga iz naslova prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje (Uradni list RS, št. 129/06)), predlaga, da se v teh primerih odlog oziroma obročno plačilo prispevkov za socialno varnost dopusti, saj v nasprotju z dejanskim stanjem, opisanim v navedeni odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije, kjer je z zahtevkom za odlog in obročno plačilo prispevkov, plačanih v obliki davčnega odtegljaja, razpolagal lahko le plačnik davka, vlogo za odlog oziroma obročno plačilo posebej določenih obveznosti vloži fizična oseba – delavec sam, ki tako samostojno razpolaga s svojo lastnino. Pri teh primerih je treba razlikovati tudi primere, v katerih je Ustavno sodišče Republike Slovenije presojalo ustavnost Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, od primerov, za katere se s tem predlogom dopušča odlog plačila prispevkov za socialno varnost. V teh primerih, ko predlog zakona dopušča odlog prispevkov, gre za posebne ugodnosti nagrajevanja. V primerih, ko je Ustavno sodišče Republike Slovenije presojalo ustavno skladnost, je vlogo za odlog lahko podal le delodajalec, ne pa fizična oseba – delavec, prejemnik dohodka, kot velja v primerih, v katerih se dopušča odstop.

Pri zgoraj navedenem odstopu brutenja in odstopu glede možnosti odlaganja oziroma dovolitve obročnega plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevkov za zdravstveno zavarovanje in prispevkov za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo je treba upoštevati tudi, da se z davčnimi ukrepi podpira razvoj trga dela, podpira pa se tudi razvoj nagrajevanja delavcev (predlaga se nova ureditev davčne obravnave dohodka iz zaposlitve (bonitete)), ki ga delavci prejmejo od svojega delodajalca, in sicer v obliki delnic ali deležev v tem delodajalcu, ki je gospodarska družba, vpisana v register inovativnih zagonskih podjetij.

K 53. členu

S predlogom se za 337. členom ZDavP-2 dodata nova 337.a in 337.b člen.

K 337.a členu

Predlog člena določa podlago za avtomatično dajanje podatkov v zvezi s posebno davčno obravnavo za dohodke delavcev inovativnih zagonskih podjetij iz 45.b člena ZDoh-2.

K 337.b členu

Predlog člena določa podlago za avtomatično dajanje podatkov, potrebnih za pobiranje davkov, iz Registra inovativnih zagonskih podjetij, ki ga vodi Slovenski podjetniški sklad.

K 54. členu

Gre za spremembo, povezano s spremembo 85.a člena ZDavP-2.

K 55. členu

Predlaga se, da tudi obveznost iz naslova prispevkov za socialno varnost, za katere je zavezanec zavarovanec, ugotovi davčni organ z odločbo, izdano na podlagi 288.a člena.

K 56. členu

S predlogom se dopolni pravna podlaga (prvi odstavek 61. člena ZDavP-2) za kazensko določbo za prekršek, ki ga stori posameznik, ki v davčni napovedi navede nepravilne podatke.

K 57. členu

Določa se prekrškovna določba za novi 337.a člen.

K 58. členu

Obstoječe kazenske določbe 400.a člena ne vključujejo globe za prekršek, storjen zaradi poročanja neresničnih, nepravilnih ali nepopolnih informacij, zato se predlaga dopolnitev 3. točke prvega odstavka in doda možnost sankcioniranja za to vrsto prekrška.

FURS izvaja nadzor nad tem, ali poročevalske finančne institucije v skladu z 255.b členom ZDavP-2 izvajajo postopke dolžne skrbnosti za identificiranje računov nerezidentov, zbirajo informacije o računih nerezidentov ter jih letno poročajo FURS v skladu s prilogo I in prilogo II Direktive 2014/107/EU in prilogo I OECD Enotnega standarda poročanja informacij o finančnih računih. Prav tako FURS preverja, ali poročevalske finančne institucije v skladu z 266.c členom Zakona o davčnem postopku izvajajo postopke dolžne skrbnosti iz priloge I Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Združenih držav Amerike o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCA za identificiranje računov ZDA, o katerih se poroča, in računov, ki jih imajo nesodelujoče finančne institucije, zbirajo informacije, za katere se zahteva poročanje po sporazumu, ter jih letno sporočajo pristojnemu organu.

Na podlagi že opravljenih nadzorov pri poročevalskih finančnih institucijah FURS ugotavlja, da so nepravilnosti povezane tudi s sporočanjem informacij, ki so po vsebini neresnične, nepravilne in nepopolne in praviloma izhajajo iz sistemskih napak pri zajemu podatkov pri posamezni poročevalski finančni instituciji. Primeroma gre lahko za napake pri poročanju vrednosti dohodkov in stanj na računu, ki so poročani v zvezi s posameznim finančnim računom (ni poročane vrednosti oziroma je vrednost napačna), napake pri poročanju obvladujočih oseb imetnikov računov (subjektom so pripisane obvladujoče osebe, ki s subjektom nimajo nikakršne povezave) ali pa napake, ki izhajajo iz napačnega poročanja v državo rezidentstva.

K 59. členu

Obstoječe kazenske določbe 400.b člena ne vključujejo globe za prekršek, storjen zaradi poročanja neresničnih, nepravilnih ali nepopolnih informacij, zato se predlaga dopolnitev 3. točke prvega odstavka in doda možnost sankcioniranja za to vrsto prekrška.

FURS izvaja nadzor nad tem, ali poročevalske finančne institucije v skladu z 255.b členom ZDavP-2 izvajajo postopke dolžne skrbnosti za identificiranje računov nerezidentov, zbirajo informacije o računih nerezidentov ter jih letno poročajo FURS v skladu s prilogo I in prilogo II Direktive 2014/107/EU in prilogo I OECD Enotnega standarda poročanja informacij o finančnih računih. Prav tako FURS preverja, ali poročevalske finančne institucije v skladu z 266.c členom Zakona o davčnem postopku izvajajo postopke dolžne skrbnosti iz priloge I Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Združenih držav Amerike o izboljšanju spoštovanja

davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCA za identificiranje računov ZDA, o katerih se poroča, in računov, ki jih imajo nesodelujoče finančne institucije, zbirajo informacije, za katere se zahteva poročanje po sporazumu, ter jih letno sporočajo pristojnemu organu.

Na podlagi že opravljenih nadzorov pri poročevalskih finančnih institucijah FURS ugotavlja, da so nepravilnosti povezane tudi s sporočanjem informacij, ki so po vsebini neresnične, nepravilne in nepopolne in praviloma izhajajo iz sistemskih napak pri zajemu podatkov pri posamezni poročevalski finančni instituciji. Primeroma gre lahko za napake pri poročanju vrednosti dohodkov in stanj na računu, ki so poročani v zvezi s posameznim finančnim računom (ni poročane vrednosti oziroma je vrednost napačna), napake pri poročanju obvladujočih oseb imetnikov računov (subjektom so pripisane obvladujoče osebe, ki s subjektom nimajo nikakršne povezave) ali pa napake, ki izhajajo iz napačnega poročanja v državo rezidentstva.

K 60. členu

V skladu s predlagano dopolnitvijo četrtega odstavka 125. člena pravica do vračila presežka DDV zastara v petih letih od predložitve obračuna DDV, v katerem je bil ugotovljen presežek DDV. S prehodno določbo se določi, da se navedena določba uporablja za obračune DDV, ki so bili predloženi po uveljavitvi tega zakona.

K 61. členu

Predlog tretjega odstavka 126. člena dopolnjuje veljavni člen, ki določa pravila glede pretrganja zastaranja pravice do vračila plačanega davka, tudi za vračilo presežka DDV.

Predlog petega odstavka 126. člena določa, da se zastaranje pravice do odmere davka zadrži za čas postopka skupnega dogovarjanja, čas, ki je pretekel pred zadržanjem, pa se všteje v zastaralni rok, ki ga odloča ta zakon.

S prehodno določbo se določi, da se spremenjeni tretji odstavek 126. člena zakona, ki se nanaša na pretrganje zastaranja pravice do vračila presežka DDV, uporablja za vse zadeve, glede katerih je postopek vračila ob uveljavitvi tega zakona v teku.

S prehodno določbo se določi, da se novi peti odstavek 126. člena uporablja za vse zadeve, glede katerih je postopek skupnega dogovarjanja ob uveljavitvi tega zakona v teku.

K 62. členu

S prehodno določbo se določi obveznost organa, ki je pristojen za vodenje registra inovativnih zakonskih podjetij. Ta mora do 31. marca 2025 davčnemu organu poslati podatke o podjetjih, vpisanih v register inovativnih zagonskih podjetij na dan 1. januarja 2025.

K 63. členu

S spremembo 265. člena se določa pristojnost FURS v ZDavP-2, zato se v Pravilniku o izvajanju Zakona o davčnem postopku, ki določa, da je za opravljanje teh nalog pooblaščen FURS, določi prenehanje določb.

K 64. členu

Predlaga se prehodno obdobje za začetek uporabe drugega odstavka 85.a člena za prilagoditev novi ureditvi, na podlagi katere bo finančna uprava vročala dokumente prek sistema eDavki tudi drugim davčnim zavezancem, če predložijo obračun davka, davčno napoved ali drugo vlogo v elektronski obliki prek sistema eDavki. Spremenjeni drugi odstavek 85.a člena zakona se začne uporabljati 1. januarja 2026.

Do začetka uporabe spremenjenega drugega odstavka 85.a člena se uporablja drugi odstavek 85.a člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 55/24 – odl. US).

K 65. členu

Določi se začetek veljavnosti zakona, to je naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Razlog za skrajšanje vakacijskega roka na naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije je, da mora davčna zakonodaja zaradi sprememb ZDoh-2 začeti veljati 1. januarja 2025, ob tem je treba do tega datuma zagotoviti tudi uveljavitev in začetek uporabe podzakonskih predpisov, potrebnih za izvajanje spremenjenih določb ZDoh-2.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja:

- obračunavanje, odmero, plačevanje, vračilo, nadzor in izvršbo davkov (v nadaljnjem besedilu: pobiranje davkov),
- pravice in obveznosti zavezancev ali zavezank za davek (v nadaljnjem besedilu: zavezanci za davek), državnih in drugih organov, ki so v skladu z zakonom pristojni za pobiranje davkov, ter drugih oseb v postopku pobiranja davkov,
- varovanje podatkov, pridobljenih v postopku pobiranja davkov, ter
- medsebojno pomoč pri pobiranju davkov in izmenjavi podatkov z drugimi državami članicami Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice EU), s tretjimi državami in ozemlji.

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prevzema vsebina naslednjih predpisov Evropske unije:

- Direktiva Sveta 2010/24/EU z dne 16. marca 2010 o vzajemni pomoči pri izterjavi terjatev v zvezi z davki, carinami in drugimi ukrepi, UL L 84, 31. 3. 2010 – s I. poglavjem četrtega dela tega zakona;
- Direktiva Sveta 2011/16/EU z dne 15. februarja 2011 o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja in razveljavitvi Direktive 77/799/EGS (UL L št. 64 z dne 11. 3. 2011, str. 1), spremenjena z Direktivo Sveta 2014/107/EU z dne 9. decembra 2014 o spremembi Direktive Sveta 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave podatkov na področju obdavčenja (UL L št. 359 z dne 16. 12. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/107/EU), Direktivo Sveta 2015/2376/EU z dne 8. decembra 2015 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave na področju obdavčenja (UL L št. 332/1 z dne 18. 12. 2015, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2015/2376/EU), Direktivo Sveta 2016/881/EU z dne 25. maja 2016 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave podatkov na področju obdavčenja (UL L št. 146 z dne 3. 6. 2016, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2016/881/EU), Direktivo Sveta 2016/2258/EU z dne 6. decembra 2016 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede dostopa davčnih organov do informacij o preprečevanju pranja denarja (UL L št. 342/1 z dne 16. 12. 2016, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2016/2258/EU), Direktivo Sveta 2018/822/EU z dne 25. maja 2018 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave informacij na področju obdavčenja v zvezi s čezmejnimi aranžmaji, o katerih se poroča (UL L št. 139 z dne 5. 6. 2018, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/822/EU) in Direktivo Sveta 2021/514/EU z dne 22. marca 2021 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja (UL L št. 104 z dne 25. 3. 2021, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2021/514/EU), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/16/EU) – z 39. členom ter II., III.B, III.C in III.Č poglavjem četrtega dela tega zakona;
- Direktiva Sveta 2015/2060/EU z dne 10. novembra 2015 o razveljavitvi Direktive Sveta 2003/48/ES o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti (UL L št. 301 z dne 18. 11. 2015, str. 1) – z II. poglavjem četrtega dela in 10. podpoglavjem I. poglavja petega dela tega zakona;
- Direktiva Sveta 2003/49 z dne 3. junija 2003 o skupnem sistemu obdavčevanja plačil obresti ter licenčnin med povezanimi družbami iz različnih držav članic, UL L 157 z dne 26. junija 2003, zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2004/76/ES z dne 29. aprila 2004 o spremembi Direktive 2003/49/ES glede možnosti določenih držav članic, da uporabijo prehodna obdobja za uvedbo skupnega sistema obdavčevanja plačil obresti ter licenčnin med povezanimi družbami iz različnih držav članic, UL L 157, 30. 4. 2004 – s členi 379, 380 in 381 tega zakona;
- Direktiva Sveta 2017/1852/EU z dne 10. oktobra 2017 o mehanizmih za reševanje davčnih sporov v Evropski uniji (UL L št. 265 z dne 14. 10. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2017/1852/EU) – s IV. poglavjem tega zakona;
- del Direktive Sveta (EU) 2016/1164 z dne 12. julija 2016 o določitvi pravil proti praksam izogibanja davkom, ki neposredno vplivajo na delovanje notranjega trga (UL L št. 193 z dne 19. julija 2016, str. 1).

3. člen (pobiranje davka)

(1) Pobiranje davka vključuje vse naloge državnih in drugih organov, pristojnih za pobiranje davkov, pravice in obveznosti zavezancev za davek in drugih oseb, določenih z zakonom o obdavčenju, zakonom, ki ureja finančno upravo, in tem zakonom, v zvezi z ugotavljanjem in izpolnitvijo davčne obveznosti zavezanca za davek, ki je določena s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju, vključno v zvezi z ugotavljanjem kršitev zakona o obdavčenju.

(2) Davek po tem zakonu je vsak denarni prihodek državnega proračuna, proračuna Evropske unije ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti, ki ne predstavlja plačila za opravljeno storitev ali dobavljeno blago in se plača izključno na podlagi zakonov o obdavčenju oziroma predpisov samoupravnih lokalnih skupnosti, izdanih na podlagi zakonov o obdavčenju.

(3) Če ni s tem zakonom drugače določeno, določbe tega zakona, ki se nanašajo na davek, veljajo tudi za:

- uvozne in izvozne dajatve, predpisane s predpisi Evropske unije,
- prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevke za zaposlovanje in prispevke za starševsko varstvo, uvedene v skladu z zakonom (v nadaljnjem besedilu: prispevek);
- nadomestila, intervencijske in druge ukrepe, ki so v celoti ali delno sistem financiranja Evropskega kmetijskega in jamstvenega sklada, vključno z zneski, pobranimi v zvezi s temi ukrepi.

(4) Obresti, stroški postopka pobiranja davkov, denarne kazni in globe ter stroški postopka o prekršku, ki jih odmeri oziroma izreka davčni organ, so pripadajoče dajatve, ki se štejejo za davek iz drugega odstavka tega člena, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(5) Za zakone o obdavčenju se štejejo zakoni, ki uvajajo in urejajo davčno obveznost, vključno s predpisi Evropske unije, ki se štejejo za del pravnega reda Slovenije.

14. člen (zavezujoča informacija)

(1) Generalni finančni urad lahko izda zavezancu za davek, pisno informacijo o davčni obravnavi njegovih nameranih transakcij oziroma nameranih poslovnih dogodkov (v nadaljevanju: nameravana aktivnost).

(2) Zavezanec za davek zahteva izdajo zavezujoče informacije z vlogo, ki mora poleg drugih sestavin vsebovati tudi:

1. natančen opis nameravane aktivnosti, zlasti:
 - opis njene ekonomske vsebine ter opis posameznih nameranih transakcij oziroma nameranih poslovnih dogodkov, ki vsebuje opis dejstev, zlasti: sredstva in storitve, na katere se nanašajo, njihovo pogostost, tipske udeležence, vrednost, in njihovo pravno opredelitev,
 - načrte zavezanca za davek v obsegu, ki pripomore k boljšemu razumevanju ekonomske vsebine nameravane aktivnosti, zlasti: načrt proizvodnje, prodaje in širitve poslovnih aktivnosti,
 - navedbo vprašanj glede nameravane aktivnosti v zvezi s predpisi iz tretjega odstavka 2. člena tega zakona oziroma opis davčne problematike, ki je razlog za vložitev zahteve,
 - navedbo določb predpisov iz prejšnje alineje, ki so po mnenju zavezanca za davek pomembne v konkretnem primeru,
 - mnenje zavezanca za davek o predvidenem učinku, ki naj bi jih imela nameravana aktivnost na njegove davčne obveznosti in
 - navedbo obstoječih stališč (npr. strokovna mnenja, komentarji, sodna praksa) znanih zavezancu za davek, ki podpirajo oziroma ne podpirajo njegovega mnenja iz prejšnje alineje.

2. izjavo zavezanca za davek o tem, ali je oziroma je bilo katerokoli vprašanje, povezano z zahtevo za izdajo zavezujoče informacije, pri zavezancu za davek ali pri z njim povezani osebi, po njegovem vedenju:
 1. predmet že predloženega obračuna davka oziroma davčne napovedi,
 2. obravnavano v že izdani zavezujoči informaciji,
 3. obravnavano v postopku davčnega nadzora,
 4. obravnavano v postopku s pravnimi sredstvi ali pred sodiščem.
3. dokumentacijo, ki predstavlja podlago ali na katero se sklicuje zavezanec za davek v zahtevi za izdajo zavezujoče informacije.

(3) Davčni organ mora najpozneje v 15 delovnih dneh od prejema popolne vloge zavezanca za davek obvestiti o tem, ali bo izdal zavezujočo informacijo.

(4) Davčni organ zavezanca za davek z dopisom obvesti, da ne bo izdal zavezujoče informacije, če:

- gre za že izvedeno aktivnost, pri čemer se šteje, da je aktivnost izvedena tudi, če zavezanec za davek ne more več enostransko vplivati na izvedbo aktivnosti,
- je katerokoli vprašanje, povezano z zahtevo za izdajo zavezujoče informacije, obravnavano v postopku davčnega nadzora oziroma v postopku s pravnimi sredstvi ali pred sodiščem, oziroma naj bi se nameravana aktivnost opravljala v nedoločenem prihodnjem času oziroma, če iz vloge za izdajo zavezujoče informacije ne izhaja resen namen izvedbe nameravane aktivnosti,
- bi priprava zavezujoče informacije zahtevala razlago predpisa, ki ni predpis iz tretjega odstavka 2. člena tega zakona,
- bi priprava zavezujoče informacije zahtevala ugotovitev dejstva, iz okoliščin pa izhaja, da tega dejstva v času obravnave zahteve za izdajo zavezujoče informacije, ni mogoče ugotoviti, zlasti: rezidentstvo, opravljanje dejavnosti, povezanost oseb,
- gre za vprašanje, povezano z oblikovanjem transfernih cen.

(5) Davčni organ mora izdati zavezujočo informacijo najpozneje v šestih mesecih od vročitve obvestila iz tretjega odstavka tega člena, s katerim je zavezanca za davek obvestil, da bo izdal zavezujočo informacijo. Zavezujoča informacija je v konkretnem primeru za davčni organ zavezujoča od njene vročitve zavezancu za davek dalje.

(6) Zavezujoča informacija ne zavezuje davčnega organa, če temelji na netočnih ali nepopolnih podatkih, ki jih je zavezanec za davek navedel v vlogi, ali če aktivnost zavezanca za davek nima v vlogi navedene ekonomske vsebine. V tem primeru davčni organ zavezujočo informacijo prekliche. Preklicana informacija nima pravnih učinkov.

(7) Davčni organ lahko izdano zavezujočo informacijo nadomesti, če naknadno ugotovi, da je pri njeni izdaji nepravilno uporabil materialno pravo, in je bila izdana v zvezi z nameravano aktivnostjo, ki je ponavljajoče narave oziroma v času preklica še ni dokončana. Zavezujoča informacija v tem primeru zavezuje davčni organ glede aktivnosti, ki jih je zavezanec za davek izvedel do dneva vročitve nadomestne zavezujoče informacije.

(8) Vse stroške v zvezi z izdajo zavezujoče informacije nosi zavezanec za davek.

(9) Obliko in način izdajanja zavezujočih informacij iz tega člena in višino stroškov določi minister, pristojen za finance.

21. člen **(razkritje podatkov o plačanih prispevkih)**

Davčni organ vsaki fizični osebi na njeno zahtevo razkrije podatke o prispevkih za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevkih za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevkih za zaposlovanje oziroma prispevkih za starševsko varstvo, ki jih je zanj plačal oziroma jih je dolžan plačati njegov delodajalec ali druga oseba.

28. člen **(razkritje podatkov zaradi davčne izvršbe)**

Davčni organ sme razkriti podatke o posameznem zavezancu za davek, ki so davčna tajnost, zaradi postopka davčne izvršbe. Razkriti se smejo samo podatki, potrebni za izvajanje davčne izvršbe.

58. člen **(plačnik davka)**

(1) Pravna oseba oziroma združenje oseb (vključno z družbo civilnega prava) po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, se šteje za plačnika davka, če je v skladu z zakonom o obdavčenju rezident Republike Slovenije ali nerezident Republike Slovenije (ki ima v skladu z zakonom o obdavčenju poslovno enoto nerezidenta v Republiki Sloveniji ali ima v skladu s predpisi, ki urejajo ustanovitev in poslovanje v Republiki Sloveniji, podružnico v Republiki Sloveniji), ter če je hkrati:

1. oseba, ki v svoje breme izplača dohodek, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj;
2. družba za upravljanje ali drug upravljavec investicijskega sklada, ki izplača dohodek iz investicijskega sklada, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj;
3. borznoposredniška družba, družba za upravljanje ali drug upravljavec, ki na podlagi pogodbe o gospodarjenju s finančnimi instrumenti za račun stranke prejme dohodek od naložb denarnega dobroimetja stranke v finančne instrumente, ki ni dohodek iz 7. točke tega odstavka, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj;
4. upravnik večstanovanjske stavbe, ki za račun etažnih lastnikov stavbe prejme dohodek, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj;
5. organizator prireditve, in sicer tudi če dohodka, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj (oziroma bi se izračunaval, odtegoval in plačeval, če bi dohodek izplačala oseba iz 1. točke tega odstavka), ne izplača v svoje breme;
6. oseba, ki za tuj račun prejme dohodek, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj (oziroma bi se izračunaval, odtegoval in plačeval, če bi dohodek izplačala oseba iz 1. točke tega odstavka), če oseba, ki jo dohodek bremeni, ni plačnik davka v skladu s predhodnimi točkami tega odstavka ali dvanajstim odstavkom tega člena;
7. oseba, ki za tuj račun prejme dohodek iz finančnih instrumentov, izdanih v nematerializirani obliki (v nadaljnjem besedilu: nematerializirani finančni instrumenti), od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj, ali
8. druga oseba, ki za tuj račun prejme dohodek, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj, ko oseba, ki jo tak dohodek bremeni, ne pozna in glede na okoliščine primera ne more poznati upravičenca do dohodka, če tako predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se, če:

1. oseba iz 1. točke prvega odstavka tega člena izplača dohodek osebi iz 4., 5. ali 8. točke prvega odstavka tega člena, za plačnika davka šteje oseba iz 4., 5. ali 8. točke prvega odstavka tega člena;
2. oseba iz 1. ali 6. točke prvega odstavka tega člena izplača dohodek iz nematerializiranih finančnih instrumentov osebi iz 7. točke prvega odstavka tega člena, za plačnika davka šteje oseba iz 7. točke prvega odstavka tega člena;

3. oseba iz 7. točke prvega odstavka tega člena izplača dohodek iz nematerializiranih finančnih instrumentov drugi osebi iz 7. točke prvega odstavka tega člena, za plačnika davka šteje druga oseba;
4. oseba iz 1. ali 2. točke prvega odstavka tega člena izplača dohodek osebi iz 3. točke prvega odstavka tega člena, za plačnika davka šteje oseba iz 3. točke prvega odstavka tega člena.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za plačnika davka ne šteje diplomatsko-konzularno predstavništvo tuje države v Republiki Sloveniji in predstavništvo mednarodne organizacije v Republiki Sloveniji. Diplomatsko-konzularno predstavništvo tuje države v Republiki Sloveniji ali predstavništvo mednarodne organizacije v Republiki Sloveniji se lahko odloči, da prevzame obveznosti plačnika davka. O takšni odločitvi mora obvestiti davčni organ in davčne zavezance, ki jim izplačuje dohodke.

(4) Plačnik davka lahko pooblasti pravno osebo oziroma združenje oseb (vključno z družbo civilnega prava) po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost – razen nerezidenta Republike Slovenije v skladu z zakonom o obdavčenju, ki v skladu z zakonom o obdavčenju nima poslovne enote nerezidenta v Republiki Sloveniji, ali v skladu s predpisi, ki urejajo ustanovitev in poslovanje v Republiki Sloveniji, nima podružnice v Republiki Sloveniji – da v njegovem imenu izpolni obveznost iz 59. člena tega zakona. Za ravnanje druge osebe odgovarja plačnik davka, kot da bi obveznost izpolnjeval sam.

(5) Osebe, ki so plačniki davka po 2., 3. in 4. točki drugega odstavka tega člena, morajo izplačevalcem dohodka pred izplačilom dohodka predložiti izjavo o tem, da bodo s prejemom dohodka postali plačniki davka. V izjavi morajo navesti tudi pravilno količino finančnih instrumentov, iz katerih pravice izvršujejo za tuj račun. Če pravice iz finančnih instrumentov izvršujejo tudi za svoj račun, morajo v izjavi navesti tudi pravilno količino finančnih instrumentov, iz katerih pravice izvršujejo zase. Za plačnika davka se štejejo le za dohodek, ki ga prejmejo za tuj račun.

(6) Izjave iz prejšnjega odstavka mora prejemnik izjav hraniti najmanj deset let po poteku leta, v katerem je bil izplačan dohodek, na katerega se izjava nanaša.

(7) Oseba, ki se po drugem odstavku tega člena ne šteje za plačnika davka, mora davčnemu organu hkrati s plačilom dohodka dostaviti podatke o plačilu dohodka osebi, ki se po drugem odstavku tega člena šteje za plačnika davka, vključno s podatki za identifikacijo obeh oseb. Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejše določbe glede vrste, oblike in načina dajanja podatkov na tej podlagi. Obveznost dostave podatkov po tem odstavku ne velja za izdajatelja nematerializiranega finančnega instrumenta v primeru, ko dohodek iz nematerializiranega finančnega instrumenta, ki ima vir v Republiki Sloveniji, plača na fiduciarni denarni račun Centralne klirinško depotne družbe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ga prejme za tuji račun. Obveznost dostave podatkov po tem odstavku v primeru, ko Centralna klirinško depotna družba s sedežem v Republiki Sloveniji dohodek plača svojim posamičnim članom, ki ga prejmejo za tuj račun, zajema tudi podatke o izdajatelju in dohodku, prejetem od izdajatelja.

(8) Ne glede na 6. točko prvega odstavka tega člena se oseba, ki za račun fizične osebe prejme dohodek od fizične osebe, šteje za plačnika davka le, če je:

1. oseba, ki za račun fizične osebe nerezidenta prejme dohodek z virom v Sloveniji;
2. oseba, ki za račun fizične osebe rezidenta prejme dohodek z virom izven Slovenije;
3. upravnik večstanovanjske stavbe, ki za račun etažnih lastnikov stavbe, ki so fizične osebe, prejme dohodek, ki bremeni fizično osebo.

(9) Plačniki davka po 6. točki prvega odstavka ter po 1. in 2. točki osmega odstavka tega člena se ne štejejo za plačnika davka po II. poglavju petega dela tega zakona.

(10) Ne glede na peti odstavek tega člena lahko minister, pristojen za finance, upošteva vrsto dejavnosti, ki jo opravljajo plačniki davka, ter način izplačevanja dohodka, predpiše primere, ko predlaganje izjav pred izplačilom dohodka ni obvezno.

(11) Če se družba za upravljanje ali upravljavec druge države članice EU ali tretje države ne šteje za plačnika davka po prvem odstavku tega člena, vendar upravlja v Republiki Sloveniji oblikovani oziroma ustanovljeni investicijski sklad, in izplača dohodek iz investicijskega sklada, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj, se za plačnika davka šteje skrbnik premoženja investicijskega sklada, ki za sklad opravlja skrbniške storitve. Družba za upravljanje ali upravljavec mora skrbniku zagotoviti vse podatke, ki jih skrbnik potrebuje za izpolnjevanje obveznosti plačnika davka in z njimi ne razpolaga. Družba za upravljanje ali upravljavec in skrbnik morata določiti, kdo od njiju se šteje za plačnika davka, in ko se za plačnika šteje skrbnik, določiti tudi način zagotavljanja podatkov v pogodbi, ki jo skleneta še preden začne skrbnik opravljati skrbniške storitve za sklad.

(12) Za plačnika davka od dohodkov iz zaposlitve se šteje tudi fizična oseba, ki te dohodke izplača kot delodajalec po zakonu, ki ureja delovna razmerja, če je rezident Republike Slovenije.

61. člen **(davčna napoved)**

(1) Davčni zavezanec mora v davčni napovedi navesti podatke, ki so potrebni za odmero davka in davčni nadzor, vključno z osebnimi in drugimi podatki, potrebnimi za identifikacijo davčnega zavezanca in drugih oseb, v zvezi s katerimi davčni zavezanec uveljavlja določeno davčno ugodnost.

(2) Obliko in podatke, ki jih mora davčni zavezanec navesti v davčni napovedi za posamezne vrste davkov, predpiše minister, pristojen za finance, razen če je z zakonom o obdavčenju drugače določeno.

(3) K vložitvi davčne napovedi morajo biti davčni zavezanci pozvani z javnim pozivom, če ni z zakonom o obdavčenju drugače določeno. Poziv k vložitvi davčne napovedi davčni organ objavi najpozneje 60 dni pred iztekom roka za vložitev davčne napovedi.

(4) Davčni zavezanec mora vložiti davčno napoved pri davčnem organu na način in v rokih, predpisanih s tem zakonom za posamezne vrste davkov ali z zakonom o obdavčenju.

(5) Ne glede na četrti odstavek tega člena se napoved lahko vloži tudi na enotnih vstopnih točkah, ki jih na podlagi zakona, ki ureja splošni upravni postopek, z uredbo določi Vlada.

(6) Če je tako določeno s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju, davčni organ ugotovi davek v odmerni odločbi, ne da bi bila davčna napoved vložena, če gre za davke, ki se odmerjajo od letne osnove.

64. člen **(popravljanje davčne napovedi)**

Davčni zavezanec lahko popravi davčno napoved najpozneje do vročitve odmerne odločbe.

70. člen **(stvarna pristojnost)**

(1) Za odločanje v davčnem postopku na prvi stopnji je stvarno pristojna Finančna uprava Republike Slovenije.

(2) Za odločanje na drugi stopnji je v zadevah iz prvega odstavka tega člena stvarno pristojno Ministrstvo za finance.

(3) Stvarna pristojnost tujih davčnih organov je določena z mednarodno pogodbo, ki jo je Republika Slovenija uveljavila z zakonom.

79. člen **(stroški postopka)**

(1) Vsakega zavezanca za davek bremenijo stroški, ki jih ima zaradi davčnega postopka kot so: stroški za prihod, zamuda časa in izgubljeni zaslužek.

(2) Stroški davčnega organa, kot so: potni stroški uradnih oseb, stroški za oglase, obrazce in podobno, ki nastanejo v postopku, začetem po uradni dolžnosti, bremenijo davčni organ, ki je začel davčni postopek.

(3) Stroški davčnega postopka, kot so: izdatki za upravne takse, pravno zastopanje in strokovno pomoč, izdatki za priče, izvedence, tolmače in ogled gredo v breme davčnega organa, če se je postopek končal ugodno za zavezanca za davek, oziroma v breme zavezanca za davek, če se je postopek zanj končal neugodno.

(4) Če se ugotovitve davčnega organa ne razlikujejo od predloženega obračuna oziroma vložene napovedi ali carinske deklaracije, krijeta davčni organ in zavezanec za davek vsak svoje stroške.

(5) Če so bile v postopku davčnega inšpekcijskega nadzora ugotovljene nepravilnosti, ki imajo za posledico višjo davčno obveznost, trpi stroške postopka iz tretjega odstavka tega člena zavezanec za davek.

(6) Višino najvišjega povračila stroškov pravnega zastopanja in strokovne pomoči določi minister, pristojen za finance.

(7) Ne glede na prvi do četrti odstavek tega člena plača stroške postopka v vsakem primeru udeleženec v postopku, če jih je povzročil po svoji krivdi.

80. člen **(izrek odmerne odločbe)**

(1) Izrek odmerne odločbe mora vsebovati:

1. davčnega zavezanca oziroma plačnika davka, če sta različni osebi;
2. vrsto davka;
3. davčno osnovo;
4. davčno stopnjo;
5. znesek odmerjenega davka in obresti, izračunanih do dneva izdaje odločbe;
6. znesek plačanih(-e) akontacij(-e) davka;
7. rok plačila davka in obresti;
8. račun, na katerega se plača;
9. navedbo, da pritožba ne zadrži izvršitve odločbe in
10. navedbo, da bo davek v primeru, če ne bo plačan v določenem roku, prisilno izterjan.

(2) V izreku odmerne odločbe se odloči tudi o stroških postopka.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se v izreku odmerne odločbe ne navedeta davčna osnova in davčna stopnja, če gre za odločbo o vračilu davka ali, če glede na vrsto davka, v skladu z zakonom o obdavčenju, tega ni mogoče navesti.

(4) Če davčni organ v odmerni odločbi ugotovi, da je treba vrniti določen znesek davka, mora izrek odločbe, poleg podatkov iz prvega odstavka tega člena, vsebovati tudi znesek davka, ki se vrne, in rok ter način vračila davka.

(5) Izrek odločbe v enostavnih zadevah, v katerih davčni organ pri odločanju v celoti upošteva davčno napoved, uradne podatke ali ugotovi strankini zahtevi, lahko vsebuje le davčno osnovo, stopnjo davka in znesek odmerjenega oziroma vrnjenega davka, če ta zakon ne določa drugače.

81. člen **(obrazložitev odločbe v enostavnih zadevah)**

V enostavnih zadevah, v katerih davčni organ pri odločanju v celoti upošteva podatke iz davčne napovedi, obračuna davka, carinske deklaracije, drugega dokumenta ali uradne podatke ali ugotovi strankini zahtevi, lahko vsebuje obrazložitev odločbe samo kratko obrazložitev strankine vloge in sklicevanje na predpise, na podlagi katerih je bilo o stvari odločeno, če ni s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju drugače določeno.

82. člen **(odločba v enostavnih zadevah)**

(1) V enostavnih zadevah iz 81. člena lahko vloga oziroma dokument predstavlja odločbo, kar davčni organ ugotovi ali odmeri z odtisom štampljke na tej vlogi oziroma dokumentu in navede predpise, na podlagi katerih je bilo v zadevi odločeno. Poleg štampljke mora biti podpis pooblaščen osebe.

(2) V carinskih zadevah se za odločbo v enostavnih zadevah šteje vloga oziroma dokument, na kateri sta žig in podpis pooblaščen osebe.

85. člen **(vročitev)**

(1) Vse odločbe in sklepi ter drugi dokumenti, od katerih vročitve začne teči rok, razen odločb, sklepov in drugih dokumentov, ki se izdajo v postopku davčnega nadzora in v postopku davčne izvršbe ter odločb o obročnem plačilu davka po 101., 102. in 103. členu tega zakona, se vročajo z navadno vročitvijo. Vročitev je opravljena 15. dan od dneva odpreme, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Odločbe, izdane na podlagi sedmega odstavka 267. člena tega zakona se vročajo z osebno vročitvijo.

(3) Če davčni zavezanec ne plača davka v roku oziroma v roku ne izpolni druge obveznosti, mu davčni organ vroči odločbo, sklep ali drug dokument z osebno vročitvijo, če ta zakon ne določa drugače.

(4) Če je potrebno opraviti vročitev tako, da se dokument objavi na oglasni deski organa in na enotnem državnem portalu e-uprava, v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, se v primeru, če dokument vsebuje podatke, ki se štejejo za davčno tajnost, na oglasni deski organa in na enotnem državnem portalu e-uprava, namesto dokumenta objavi zgolj obvestilo o dokumentu, ki vsebuje osnovne podatke iz dokumenta, brez podatkov, ki se štejejo za davčno tajnost. V obvestilu se navede osebno ime, letnico rojstva, oziroma firmo zavezanca za davek, njegov naslov, opravilno številko

in datum dokumenta, ki se vroča, datum objave na oglasni deski in portalu ter finančni urad, ki je dokument izdala.

85.a člen **(elektronsko vročanje prek portala eDavki)**

(1) Davčni organ pravnim osebam, samostojnim podjetnikom posameznikom in posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost, vroča dokumente prek informacijskega sistema Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: portal eDavki).

(2) Davčni organ vroča dokumente prek portala eDavki tudi drugim davčnim zavezancem, če se prijavijo v sistem elektronskega vročanja prek omenjenega portala. Prijava velja do odjave iz sistema elektronskega vročanja, ki se opravi prek portala eDavki. Vročitev dokumenta velja za opravljeno, če je bila odjava dana, ko je bil dokument že odložen in je davčni zavezanec že prejel obvestilo iz tretjega odstavka tega člena o prejemu dokumenta.

(3) Davčni organ odloži dokument, ki ga je treba vročiti, v portal eDavki in prek njega obvesti zavezanca za davek, da je prejel dokument, ki mu ga je treba vročiti. Informativno sporočilo o elektronsko odloženem dokumentu zavezanec za davek prejme tudi na elektronski naslov, če ga je sporočil organu.

(4) Zavezanec za davek dokument prevzame s portala eDavki tako, da na elektronski način, kot na primer z uporabo uporabniškega imena in gesla, dokaže svojo istovetnost in prevzame dokument v elektronski obliki ter elektronsko podpiše vročilnico.

(5) Vročitev velja za opravljeno z dnem, ko zavezanec za davek z elektronskim podpisom vročilnice prevzame dokument. Če dokumenta ne prevzame v 15 dneh od dneva, ko mu je bilo obvestilo puščeno prek portala eDavki, velja vročitev za opravljeno z dnem pretoka tega roka. Portal eDavki dokument po preteku šestih mesecev od dneva vročitve izbriše, zavezanec za davek pa ga lahko prevzame pri davčnem organu.

(6) Če ima zavezanec za davek pooblaščenca za vročanje, se dokument temu vroči tako, da se odloži na portal eDavki, pooblaščenca za vročanje pa se pošlje informativno sporočilo iz tretjega odstavka tega člena. Glede vročitve dokumenta pooblaščenca za vročanje se uporabljata četrti in peti odstavek tega člena.

(7) Podrobnejši način elektronskega vročanja določi minister, pristojen za finance.

(8) Ta člen se ne uporablja, če zakon o obdavčenju določa drugače.

86. člen **(rok za vložitev pritožbe)**

(1) Pritožba se lahko vloži v roku 15 dni od vročitve odločbe, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Pritožba zoper odmerno odločbo, izdano v davčnem inšpekcijskem nadzoru, se lahko vloži v roku 30 dni od vročitve odločbe.

(3) Pritožba zoper sklep, s katerim se zavrže pritožba zoper odmerno odločbo, izdano v davčnem inšpekcijskem nadzoru, se lahko vloži v roku 15 dni od vročitve sklepa.

(4) Če zavezanec za davek med tekom roka za pritožbo iz prvega, drugega oziroma tretjega odstavka tega člena umre, ne da bi vložil pritožbo, lahko pritožbo v roku iz prvega, drugega oziroma tretjega odstavka tega člena, ki teče od pravomočnosti sklepa o dedovanju, vložijo njegovi pravni nasledniki.

(5) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi za ugovor zoper informativni izračun dohodnine.

87. člen **(suspenzivni učinek pritožbe)**

(1) Pritožba ne zadrži izvršitve odmerne odločbe, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Davčni organ po uradni dolžnosti do odločitve o pritožbi odloži davčno izvršbo, če oceni, da bi bilo pritožbi mogoče ugoditi.

(3) Če se pritožbi ne ugodijo, se za čas, ko je davčnemu zavezancu – fizični osebi odložena izvršba, obračunajo obresti. Obrestna mera za izračun obresti znaša 2 % letno.

(4) Če se pritožbi ne ugodijo, se za čas, ko je davčnemu zavezancu, ki ni fizična oseba, odložena izvršba, obračunajo obresti. Obrestna mera za izračun obresti znaša 2 % letno oziroma v višini referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči, ki jo objavi Evropska komisija, če je ta na dan izdaje odločbe višja od 2 %.

88. člen **(odprava in razveljavitev oziroma sprememba odločbe po nadzorstveni pravici)**

(1) Davčni organ po nadzorstveni pravici odpravi odmerno odločbo v petih letih od dneva, ko je bila odločba vročena zavezancu za davek:

1. če jo je izdal stvarno nepristojen organ;
2. če je bila v isti stvari že prej izdana pravomočna odločba, s katero je bila ta stvar drugače rešena.

(2) Odmerno odločbo lahko davčni organ po nadzorstveni pravici odpravi, razveljavi ali spremeni v petih letih od dneva, ko je bila odločba vročena zavezancu za davek, če je z njo prekršen materialni zakon.

96. člen **(zamudne obresti)**

(1) Od davkov, ki jih zavezanec za davek ni plačal v predpisanem roku, se plačajo zamudne obresti po 0,0274 odstotni dnevni obrestni meri.

(2) Vlada lahko spremeni višino obrestne mere iz prvega odstavka tega člena, če se spremenijo gospodarske razmere v državi.

(3) Od zamudnih obresti, ki jih zavezanec za davek ni plačal, in od denarnih kazni, glob ter stroškov postopka pobiranja davka se zamudne obresti ne zaračunavajo.

(4) Od obresti, zaračunanih na podlagi 95. in 104. člena, drugega odstavka 87. člena ter četrtega odstavka 157. člena tega zakona, se od zapadlosti dolga naprej obračunajo obresti po obrestni meri iz prvega odstavka tega člena.

(5) V primeru pobiranja prispevkov za osebe javnega prava znesek, do katerega se zamudne obresti ne zaračunajo, določi prejemnik teh prispevkov.

99. člen

(obresti od preveč odmerjenega davka ali neupravičeno odmerjenega davka)

(1) Zavezancu za davek pripadajo od neupravičeno odmerjenega in plačanega, preveč odmerjenega in plačanega ali neupravičeno nevrnjenega davka obresti, ki se obračunajo v skladu s 96. členom tega zakona. Zavezancu za davek pripadajo v primeru neupravičeno odmerjenega oziroma preveč odmerjenega in plačanega davka obresti od dneva plačila davka, v primeru neupravičene zavrnjene zahteve za vračilo davka pa od poteka 30 dnevnega roka po vročitvi odločbe, s katero je bila zavezancu za davek neupravičeno zavrnjena zahteva za vračilo davka.

(2) Zavezancu za davek, ki v skladu z zakonom sam izračunava davek, ne pripadajo obresti po prvem odstavku tega člena.

(3) V primerih iz 97. člena tega zakona zavezancu za davek pripadajo zamudne obresti, če davčni organ ni vrnil davka v predpisanem roku. V tem primeru tečejo zamudne obresti od naslednjega dne po poteku predpisanega roka za vračilo. Zamudne obresti se obračunajo v skladu s 96. členom tega zakona.

(4) V primerih iz 97. člena tega zakona zavezancu za davek pripadajo zamudne obresti tudi od plačanih zamudnih obresti, kadar davčni organ ne vrne preveč plačanih ali neupravičeno plačanih zamudnih obresti v zakonskih rokih za vračilo davka.

101. člen

(odpis, delni odpis, odlog in obročno plačevanje davka za fizične osebe)

(1) Davčni organ lahko dovoli odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.

(2) Vlogo za odpis oziroma delni odpis, odlog oziroma obročno plačilo davka mora davčni zavezanec vložiti pri davčnem organu. Davčni organ odloči o zahtevku na podlagi podatkov iz svojih evidenc in podatkov iz evidenc drugih organov, ki jih lahko pridobi, ter predloženih dokazov davčnega zavezanca.

(3) Davčni organ odloči o odpisu, odlogu oziroma obročnem plačilu v roku 30 dni od dneva prejema popolne vloge.

(4) Podrobnejše kriterije za odpis, delni odpis, obročno plačilo in odlog plačila po tem členu ter obliko in podatke, ki jih mora davčni zavezanec navesti v vlogi, določi minister, pristojen za finance, upoštevaje raven zadovoljevanja minimalnih življenjskih potreb, ki omogočajo preživetje in so določene s predpisi na področju socialnega varstva.

(5) Davčni organ ne more odobriti odpisa, delnega odpisa, odloga in obročnega plačevanja davka v skladu s tem členom za akontacije davka in davčni odtegljaj, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(6) Ta člen se ne uporablja za samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, in sicer za davke, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti. Za davek, ki se nanaša na opravljanje dejavnosti, se ne šteje poračun dohodnine na letni ravni.

(7) Davčni organ ne more odobriti odpisa ali delnega odpisa v skladu s tem členom osebam iz prejšnjega odstavka, ki prenehajo opravljati dejavnost, za davke, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti, in fizične osebe, ki odgovarjajo za obveznosti družb, za davke, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti družbe. Za davek, ki se nanaša na opravljanje dejavnosti, se ne šteje poračun dohodnine na letni ravni.

(8) Če davčni zavezanec, ki mu je bilo dovoljeno obročno plačilo, zamudi s plačilom posameznega obroka, z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki. Davčni organ v odločbi, s katero dovoli obročno plačilo davka, davčnega zavezanca opozori na posledice zamude.

(9) Z odpisom oziroma delnim odpisom po tem členu davčna obveznost v celoti oziroma delno preneha.

102. člen

(odlog in obročno plačevanje davka v primerih hujše gospodarske škode)

(1) Davčni organ lahko dovoli odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi davčnemu zavezancu zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog in obročno plačevanje davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode.

(2) Davčni organ lahko v primerih preventivnega finančnega prestrukturiranja ali poenostavljene prisilne poravnave po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in postopke prisilnega prenehanja, dovoli obročno plačilo davka v največ 60 mesečnih obrokih, če zavezanec za davek predloži pravnomočni sklep, s katerim je potrjen sporazum o finančnem prestrukturiranju, ali sklep o potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi.

(3) Vlogo za odlog plačila oziroma obročno plačevanje davka mora davčni zavezanec vložiti pri davčnem organu. Davčni organ odloči na podlagi podatkov iz svojih evidenc in podatkov iz evidenc drugih organov, ki jih lahko pridobi, ter predloženih dokazov davčnega zavezanca, iz katerih so razvidne okoliščine za nastanek hujše gospodarske škode.

(4) Davčni organ odloči o odlogu oziroma obročnem plačilu v roku 30 dni od dneva prejema popolne vloge.

(5) Davčni organ ne more odobriti odloga in obročnega plačevanja davka v skladu s tem členom za akontacije davka ali davčni odtegljaj, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(6) Določbe tega člena se uporabljajo za davčne zavezance, ki so pravna oseba oziroma združenje oseb, vključno z družbo civilnega prava po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost. Za samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, se določbe tega člena uporabljajo za davke, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti.

(7) Podrobnejše kriterije in način ugotavljanja hujše gospodarske škode določi minister, pristojen za finance.

(8) Če davčni zavezanec, ki mu je bilo dovoljeno obročno plačilo, zamudi s plačilom posameznega obroka, z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki. Davčni organ v odločbi, s katero dovoli obročno plačilo davka, davčnega zavezanca opozori na posledice zamude.

106. člen
(odpis davka pri stečajih in prisilnih poravnava)

- (1) Davčni organ odpiše davek, ki ga v postopku stečaja ni bilo mogoče izterjati.
- (2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se davek ne odpiše kadar se je nad davčnim zavezancem končal postopek osebnega stečaja. Davek, ki v postopku osebnega stečaja ni bil plačan, se odpiše le na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o odpustu obveznosti.
- (3) Davek iz prvega odstavka tega člena se odpiše z dnem vpisa sklepa o zaključku stečajnega postopka v ustrezen register, davek iz drugega odstavka tega člena pa z dnem pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti.
- (4) Davčni organ odpiše davek, glede katerega v postopku prisilne poravnave ni bilo potrjeno znižano poplačilo, in sicer z dnem pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave.
- (5) Z odpisom po tem členu davčna obveznost preneha.
- (6) Če se razveljavi potrjena prisilna poravnava ali odpust obveznosti oziroma najde premoženje zavezanca, ki je s stečajem prenehal, se ponovno vzpostavi tudi obveznost za plačilo odpisanega davka, ki je bil odpisan v skladu s tretjim ali četrtem odstavkom tega člena.

110. člen
(omejitev uporabe določb tega poglavja)

- (1) 101., 102. in 103. člen tega zakona se ne uporablja za prispevke za zdravstveno zavarovanje, za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in za obveznosti, za katere davčni organ opravlja samo izvršbo in ne vodi knjigovodskih davčnih evidenc o odmeri teh obveznosti.
- (2) 101., 102. in 103. člen tega zakona se ne uporabljajo za globe, stroške postopka o prekršku ter druge denarne nedavčne obveznosti, razen če zakon določa drugače.
- (3) Po začetku postopka zaradi insolventnosti ni mogoče voditi postopkov po 101., 102. in 103. členu tega zakona za obveznosti, na katere v skladu z zakonom, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje, učinkuje postopek zaradi insolventnosti.

111. člen
(zavarovanje)

- (1) Davčni organ zahteva zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti pred izdajo odločbe ali potekom roka za predložitev obračuna davka (v nadaljnjem besedilu: zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti) oziroma zavarovanje plačila v primeru odloga ali obročnega plačila davčne obveznosti (v nadaljnjem besedilu: zavarovanje plačila davčne obveznosti), če je tako določeno z zakonom o obdavčenju, ali če na podlagi podatkov iz uradnih evidenc oziroma drugih podatkov, ki jih davčni organ pridobi o zavezancu za davek, utemeljeno pričakuje, da bo izpolnitev oziroma plačilo davčne obveznosti onemogočeno ali precej oteženo.
- (2) Davčni organ zavaruje izpolnitev davčne obveznosti pred izdajo odločbe ali po poteku roka za predložitev obračuna davka, če obračun davka ni bil predložen, kadar pričakovana davčna obveznost presega 50.000 eurov.
- (3) Davčni organ zahteva zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti oziroma zavarovanje plačila davčne obveznosti s sklepom. Sklep mora biti obrazložen.

(4) Zoper sklep iz tretjega odstavka tega člena je dovoljena pritožba, ki se v roku osmih dni vloži pri davčnem organu, ki je sklep izdal. Pritožba zoper sklep ne zadrži njegove izvršitve.

123. člen **(poplačilo iz sredstev zavarovanja)**

Če zavezanec za davek ne izpolni oziroma ne plača davčne obveznosti v predpisanem roku, davčni organ unovči predloženi instrument zavarovanja.

125. člen **(zastaranje)**

(1) Pravica do odmere davka zastara v petih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, obračunati, odtegniti in odmeriti.

(2) Pravica do odmere davka na promet nepremičnin in davka na darilo zastara v desetih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, pravica do odmere davka na dediščine pa zastara v desetih letih od pravnomočnosti sklepa o dedovanju.

(3) Pravica do izterjave davka zastara v petih letih od dneva, ko bi ga bilo treba plačati. V primeru naknadno ugotovljene obveznosti v davčnem nadzoru, teče relativni rok zastaranja pravice do izterjave davka od dneva izvršljivosti odmerne odločbe.

(4) Pravica zavezanca za davek do vračila plačanega davka, ki ga ni bil dolžan plačati, zastara v petih letih od dneva, ko ga je plačal oziroma od pridobitve pravnega naslova, s katerim je bilo ugotovljeno, da ga ni bil dolžan plačati.

126. člen **(pretrganje in zadržanje zastaranja)**

(1) Tek zastaranja pravice do odmere davka pretrga vsako uradno dejanje davčnega organa z namenom odmere davka in o katerem je zavezanec za davek obveščen.

(2) Tek zastaranja pravice do izterjave davka pretrga vsako uradno dejanje davčnega organa z namenom davčne izvršbe in o katerem je bil dolžnik obveščen.

(3) Tek zastaranja pravice do vračila plačanega davka pretrga vsako uradno dejanje davčnega organa ali vsako dejanje, ki ga zavezanec za davek opravi pri davčnem organu z namenom, da doseže vračilo davka.

(4) Po pretrganju začne zastaranje znova teči in se čas, ki je pretekel pred pretrganjem, ne šteje v zastaralni rok, ki ga določa ta zakon.

(5) Zastaranje pravice do izterjave se zadrži za čas, ko davčni organ zaradi zakonskih razlogov ali teka sodnih postopkov ne more opraviti davčne izvršbe. Čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok, ki ga določa ta zakon.

(6) Ne glede na določbe o zastaranju pravice do odmere in izterjave, davčna obveznost preneha, ko poteče deset let od dneva, ko je prvič začelo teči, razen če je bilo zastaranje pravice do izterjave zadržano. V tem primeru se čas zadržanja ne šteje v čas zastaralnega roka.

(7) Ne glede na določbe o zastaranju pravice do vračila davka, za davčni organ obveznost za vračilo davka preneha, ko poteče deset let od dneva, ko bi moral biti davek vrnjen, razen v primeru, ko je tožnik s tožbo uspel. V tem primeru se čas sodnih postopkov ne šteje v čas zastaralnega roka.

126.a člen (poplačilo davčnega dolga, zavarovanega s hipoteko)

(1) Ne glede na določbo šestega odstavka 126. člena tega zakona davčna obveznost, razen zamudnih obresti, ne preneha, če je davčni dolg zavarovan s hipoteko in če je pred potekom zastaranja pravice do izterjave vložen predlog za izvršbo na nepremičnino.

(2) Davčna obveznost iz prejšnjega odstavka preneha s poplačilom iz prodaje nepremičnine v izvršilnem postopku.

140. člen (zapisnik)

(1) Davčni organ v desetih dneh po končanem davčnem inšpekcijskem nadzoru sestavi zapisnik, ki ga vroči davčnemu zavezancu. Zapisnik vsebuje ugotovljeno dejansko stanje, ki vključuje vsa dejstva in okoliščine, pomembne za odločbo. V zapisniku se zavezanca za davek opozori glede možnosti in upoštevanja novih dejstev in dokazov iz drugega odstavka tega člena. Na zapisnik lahko zavezanec za davek da pripombe najpozneje v 20 dneh po vročitvi zapisnika, o čemer mora biti zavezanec za davek v zapisniku poučen. Rok za pripombe se podaljša na prošnjo, ki jo vloži zavezanec za davek pred iztekom roka, če so podani upravičeni razlogi za podaljšanje. O podaljšanju roka se odloči s sklepom. Ponovno podaljšanje roka ni dovoljeno.

(2) Zavezanec za davek lahko v pripombah k zapisniku iz prvega odstavka tega člena predlaga nova dejstva in dokaze, vendar mora obrazložiti, zakaj jih ni navedel že pred izdajo zapisnika. Davčni organ sestavi dodatni zapisnik v 30 dneh po prejemu pripomb, če te vplivajo na višino davčne obveznosti. Nova dejstva in dokazi se upoštevajo le, če so obstajali pred izdajo zapisnika in jih zavezanec za davek upravičeno ni mogel navesti ter predložiti pred izdajo zapisnika. Glede vročanja in vlaganja pripomb k dodatnemu zapisniku se uporablja prvi odstavek tega člena.

145. člen (izvršilni naslovi)

(1) Davčna izvršba se opravi na podlagi izvršilnega naslova.

(2) Izvršilni naslovi iz prvega odstavka tega člena so:

1. izvršljiva odločba o odmeri davka;
2. izvršljiv obračun davka;
3. izvršljiva tuja odločba, ali drug ustrezen akt, ki ima naravo izvršilnega naslova, in ga davčni organ prejme v izvršbo na podlagi četrtega dela tega zakona;
4. izvršljiv sklep davčnega organa;
5. izvršljiv plačilni nalog;
6. izvršljiva odločba o prekršku;
7. izvršljiva sodba sodišča, izdana v zadevah prekrškov;
8. izvršljiv sklep sodišča, izdan v zadevah prekrškov;
9. seznam izvršilnih naslovov, v katerem mora biti za posamezen izvršilni naslov naveden datum izvršljivosti ter znesek davka in zamudnih obresti za vsako vrsto davka posebej;
10. izvršljiv sklep sodišča o potrditvi prisilne poravnave v delu, ki se nanaša na davke in druge dajatve, ki se skladno z davčnimi predpisi štejejo za davek;

11. izvršljiv notarski zapis, s katerim je bila v zavarovanje plačila davčne obveznosti ustanovljena zastavna pravica na premoženju.

(3) Obračun davka postane izvršljiv, ko poteče rok za plačilo davka po obračunu davka, ki je predpisan z zakonom.

152. člen **(stroški davčne izvršbe)**

(1) Dolжник plača vse stroške davčne izvršbe.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena stroške davčne izvršbe, za katero se dokaže, da ni bila upravičena, plača davčni organ, ki je izdal sklep o izvršbi. V tem primeru davčni organ povrne dolžniku stroške davčne izvršbe v 30 dneh od dneva, ko je ugotovil, da izvršba ni bila upravičena.

(3) V primeru izterjave obveznosti iz 156. člena tega zakona nosi stroške neupravičene izvršbe predlagatelj izvršbe.

(4) Minister, pristojen za finance, določi višino stroškov davčne izvršbe.

157. člen **(pritožba zoper sklep o izvršbi)**

(1) Zoper sklep o izvršbi je dovoljena pritožba.

(2) Pritožbo se vložijo v osmih dneh od vročitve sklepa o izvršbi pri davčnem organu, ki je izdal sklep o izvršbi.

(3) Pritožba ne zadrži začete davčne izvršbe.

(4) Ne glede na tretji odstavek tega člena davčni organ po uradni dolžnosti do odločitve o pritožbi zadrži začeto davčno izvršbo, če oceni, da bi bilo pritožbi mogoče ugoditi.

(5) Če se pritožbi ne ugodijo, se za čas, ko je dolžniku – fizični osebi odložena izvršba, obračunajo obresti. Obrestna mera za izračun obresti znaša 2 % letno.

(6) Če se pritožbi ne ugodijo, se za čas, ko je dolžniku, ki ni fizična oseba, odložena izvršba, obračunajo obresti. Obrestna mera za izračun obresti znaša 2 % letno oziroma je v višini referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči, ki jo objavi Evropska komisija, če je ta na dan izdaje odločbe višja od 2 %.

(7) S pritožbo zoper sklep o izvršbi ni mogoče izpodbijati samega izvršilnega naslova.

158. člen **(ugovor tretjega zoper sklep o izvršbi)**

(1) Kdor izkaže za verjetno, da ima na predmetu davčne izvršbe pravico, ki preprečuje izvršbo, lahko vložijo ugovor zoper sklep o izvršbi pri davčnem organu, ki je izdal sklep o izvršbi. Ugovor se lahko vložijo do konca davčne izvršbe.

(2) Če davčni organ oceni, da pravica osebe iz prejšnjega odstavka, ki preprečuje izvršbo, ni verjetno izkazana, napoti to osebo, da v 8 dneh od vročitve sklepa iz četrtega odstavka tega člena pri sodišču vložijo tožbo zoper davčni organ da je davčna izvršba na predmet izvršbe nedopustna. Če oseba ne predloži dokaza o vložitvi tožbe, se davčna izvršba nadaljuje.

(3) Z vložitvijo tožbe iz prejšnjega odstavka se zadrži prodaja spornih zarubljenih stvari, in sicer do zaključka postopka pred sodiščem. Sodišče o tožbi po tem členu odloča prednostno.

(4) Davčni organ odloči o ugovoru s sklepom.

159. člen **(denarni prejemki, ki so izvzeti iz davčne izvršbe)**

Iz davčne izvršbe so izvzeti:

1. prejemki iz naslova zakonite preživnine in odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal;
2. prejemki iz naslova odškodnine zaradi telesne poškodbe po predpisih o invalidskem zavarovanju;
3. prejemki iz naslova denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke;
4. prejemki iz naslova starševskega dodatka, pomoči ob rojstvu otroka, otroškega dodatka, dodatka za veliko družino in dodatka za nego otroka po zakonu, ki ureja družinske prejemke;
5. prejemki iz naslova štipendije in pomoči učencem in študentom ter plačilo za opravljeno obvezno praktično delo v vzgojno izobraževalnem procesu;
6. nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb;
7. sredstva za nego in pomoč, ki se v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ne upoštevajo kot dodatek pri prejemniku tega prejemka;
8. prejemki od občasnega dela invalidov, ki niso v delovnem razmerju in so vključeni v programe po predpisih, ki urejajo socialno varstvo, in po predpisih, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov;
9. denarna sredstva pomoči potrebnim, ki jih zagotavljajo humanitarne organizacije, ki imajo tak status po zakonu, ki ureja humanitarne organizacije;
10. oskrbnine in enkratni prejemki ob prvi namestitvi otroka v rejniško družino po zakonu, ki ureja izvajanje rejniške dejavnosti;
11. sredstva, pridobljena za odpravo posledic naravnih nesreč ali škode na področju kmetijstva, gozdarstva, ribištva, veterine ali fitosanitarnem področju na podlagi predpisov, ki urejajo nesreče ali škode;
12. nepovratna denarna sredstva in denarna sredstva, pridobljena na podlagi ugodnih posojil ali poslov z jamstvi, ki se štejejo kot oblike državnih pomoči po zakonu, ki ureja pomoč družbam v težavah, razen kadar so sredstva pridobljena v zvezi z opravljanjem dejavnosti, kakor je določena v 46. členu Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US in 50/14), ali v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kakor je določena v 69. členu Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US in 50/14);
13. denarna sredstva, prejeta iz naslova aktivne politike zaposlovanja, vključevanja v storitvi za trg dela in zaradi iskanja zaposlitve po zakonu, ki ureja trg dela;
14. denarna sredstva, ki jih izplača Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije po zakonu, ki ureja Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, razen nagrade za preseganje kvote po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov;
15. prejemki iz naslova veteranskega dodatka po zakonu, ki ureja varstvo vojnih veteranov;
16. prejemki iz naslova invalidnine, dodatka za posebno invalidnost in invalidskega dodatka po zakonu, ki ureja vojne invalide;
17. denarna sredstva, prejeta iz naslova vključenosti osebe v poskusno izvajanje socialnovarstvene dejavnosti po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

243.a člen **(opredelitev pojmov)**

Izrazi, uporabljeni v tem poglavju, pomenijo:

1. država prosilka je država članica EU, ki vloži zaprosilo za pomoč;
2. upravno sodelovanje pri obdavčevanju je skupni pojem, ki se nanaša na izmenjavo podatkov, prisotnost v davčnih uradih, sočasni davčni nadzor, zaprosilo za vročitev, vse to zaradi pravilne odmere davka;
3. zaprosilo za sodelovanje je skupni pojem, ki se nanaša na vse oblike upravnega sodelovanja iz prejšnje točke;
4. centralni urad za zvezo je organ, ki je po tem zakonu pristojen za stike z drugimi državami članicami EU na področju upravnega sodelovanja in stike z Evropsko komisijo v zvezi z izvajanjem Direktive Sveta 2011/16/EU;
5. omrežje CCN je skupna platforma, ki temelji na skupnem komunikacijskem omrežju (CCN), ki ga je razvila Evropska unija za zagotavljanje vseh prenosov z elektronskimi sredstvi med pristojnimi organi na področju carin in obdavčevanja;
6. avtomatična izmenjava podatkov je sistematično pošiljanje vnaprej opredeljenih podatkov o rezidentih drugih držav članic brez njenega predhodnega zaprosila v vnaprej določenih rednih časovnih presledkih in sistematično sporočanje vnaprej opredeljenih podatkov rezidentov in drugih podatkov drugi državi članici brez predhodnega zaprosila v vnaprej določenih rednih časovnih presledkih;
7. vnaprejšnje davčno stališče s čezmejnimi učinkom pomeni vsako pisno informacijo, ki jo davčni organ izda ali spremeni za določeno osebo ali skupino oseb, ki ima pravico, da se nanj sklicuje, ne glede na to, ali se dejansko uporabi. Pisna informacija vsebuje razlago davčne zakonodaje v zvezi s čezmejno transakcijo ali vprašanjem, ali gre pri dejavnostih, ki jih oseba opravlja v drugi jurisdikciji, za stalno poslovno enoto, ter se izda pred izvedbo transakcij ali dejavnosti v drugi jurisdikciji, pri katerih bi lahko šlo za stalno poslovno enoto, ali pred vložitvijo davčne napovedi za obdobje, v katerem je bila izvedena transakcija ali niz transakcij ali so bile izvedene dejavnosti;
8. vnaprejšnji cenovni sporazum pomeni vsak dogovor, kot je opredeljen v 14.a členu tega zakona, ki ga izda ali spremeni davčni organ za določeno osebo ali skupino oseb, ki ima pravico, da se nanj sklicuje, ne glede na to, ali se dejansko uporabi;
9. osrednja podatkovna zbirka je zbirka držav članic EU za upravno sodelovanje na področju obdavčevanja, kjer se za izpolnitev obveznosti glede avtomatične izmenjave podatkov o vnaprejšnjih davčnih stališčih s čezmejnimi učinkom in o vnaprejšnjih cenovnih sporazumih ter o čezmejnih aranžmajih, o katerih se poroča, beležijo podatki;
10. čezmejni aranžma pomeni aranžma, ki zadeva več kot eno državo članico EU ali državo članico EU in tretjo državo, pri čemer je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:
 - vsi udeleženci v aranžmaju niso rezidenti za davčne namene v isti jurisdikciji,
 - vsaj eden od udeležencev v aranžmaju je hkrati rezident za davčne namene v več kot eni jurisdikciji,
 - eden ali več udeležencev v aranžmaju izvaja dejavnosti v drugi jurisdikciji prek stalne poslovne enote, ki se nahaja v navedeni jurisdikciji, in aranžma predstavlja celotno poslovanje stalne poslovne enote ali njegov del,
 - eden ali več udeležencev v aranžmaju izvaja dejavnost v drugi jurisdikciji, v kateri ni rezident za davčne namene in nima stalne poslovne enote,
 - tak aranžma bi lahko vplival na avtomatično izmenjavo informacij ali identifikacijo upravičenega lastništva;pri tem pa aranžma vključuje tudi niz aranžmajev, in lahko obsega več delov;
11. čezmejni aranžma, o katerem se poroča, pomeni vsak čezmejni aranžma, ki ima vsaj eno od prepoznavnih značilnosti iz Priloge IV Direktive 2011/16/EU (v nadaljnjem besedilu: Priloga IV);
12. prepoznavna značilnost pomeni lastnost ali značilnost čezmejnega aranžmaja, ki nakazuje morebitno tveganje za izogibanje davkom, kot so naštet v Prilogi IV;
13. zadevni davčni zavezanec pomeni udeleženca v aranžmaju, ki se mu čezmejni aranžma, o katerem se poroča, da na voljo za izvajanje ali ki je tak aranžma pripravljen izvajati oziroma je že izvedel njegov prvi del;

14. tržni aranžma pomeni čezmejni aranžma, ki je zasnovan, dan na tržišče, pripravljen za izvajanje ali dan na voljo za izvajanje, ne da bi ga bilo treba bistveno prilagoditi za uporabo;
15. posebej prilagojeni aranžma pomeni vsak čezmejni aranžma, ki ni tržni aranžma.

253.b člen
(obveščanje in poročanje Evropski komisiji)

(1) Ministrstvo, pristojno za finance, na način, kot ga določi Evropska komisija:

- a) Evropsko komisijo obvešča o podatkih iz prvega odstavka 248. člena tega zakona, s katerimi razpolaga in jih lahko s pristojnimi organi drugih držav članic EU izmenjuje avtomatično v skladu s tem zakonom, ter
- b) Evropski komisiji najmanj enkrat letno sporoča statistične podatke o obsegu avtomatične izmenjave podatkov iz prvega in tretjega odstavka 248., 248.b in 248.č člena tega zakona ter informacije o upravnih in drugih stroških in koristih, povezanih z opravljenimi izmenjavami, ter vse morebitne spremembe, tako za davčne uprave kot tudi za tretje osebe.

(2) Ministrstvo, pristojno za finance, Evropsko komisijo obvesti tudi o vseh spremembah glede razpoložljivosti podatkov iz prvega odstavka 248. člena tega zakona ali glede obsega avtomatične izmenjave podatkov, če se ta spremeni zaradi dodatnih dogovorov z drugimi državami članicami EU ali na podlagi mednarodne pogodbe s tretjo državo.

(3) Ministrstvo, pristojno za finance, Evropsko komisijo obvesti tudi o spremembah v zvezi s seznamom subjektov oziroma računov, ki bi jih bilo treba obravnavati kot neporočevalske finančne institucije oziroma kot izključene račune, če se ta spremeni zaradi spremembe statusa neporočevalske finančne institucije ali statusa računa kot izključenega računa.

255.a člen
(opredelitev pojmov)

(1) Pojmi, uporabljeni v tem poglavju, imajo enak pomen, kot ga določa oddelek VIII Priloge I Direktive 2014/107/EU.

(2) Za namene izvajanja tega poglavja zakona se pojem država članica, kot je uporabljen v opredelitvi izrazov v oddelku VIII priloge I Direktive 2014/107/EU, nanaša na vsako državo ali jurisdikcijo, ki ni Slovenija.

(3) Po tem poglavju se za finančno institucijo rezidentko Slovenije šteje finančna institucija, kot je opredeljena v 266.b členu tega zakona.

255.b člen
(obveznosti dolžne skrbnosti, zbiranja in poročanja informacij)

(1) Poročevalske finančne institucije Slovenije izvajajo postopke dolžne skrbnosti za identificiranje računov nerezidentov, zbirajo informacije o računih nerezidentov, ter jih letno sporočajo pristojnemu organu v skladu s Prilogo I in Prilogo II Direktive 2014/107/EU in tem zakonom.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek za investicijske oziroma pokojninske sklade brez pravne osebnosti obveznosti po tem zakonu izpolnjuje in zanje odgovarja družba za upravljanje ali drug upravljavec, ki upravlja investicijski sklad, oziroma upravljavec pokojninskega sklada.

(3) Obveznost pregleda, identifikacije in poročanja, kot za račune, o katerih se poroča, velja za vse račune, ki jih vodi poročevalska finančna institucija Slovenije.

(4) Poročevalska finančna institucija Slovenije lahko postopke dolžne skrbnosti, ki veljajo za račune visoke vrednosti, uporabi za račune nižje vrednosti.

(5) Iz dokumentacije poročevalske finančne institucije Slovenije oziroma tretje osebe iz 255.e člena tega zakona, ki jo vodi v zvezi z izvajanjem postopkov dolžne skrbnosti in zbiranjem informacij iz prvega odstavka tega člena, morajo biti razvidni postopki, po katerih so bile informacije zbrane. Dokumentacija, vključno s samopotrdili in dokaznimi listinami, se hrani deset let od poteka leta, na katero se nanaša, na način iz 32. člena tega zakona.

(6) Oseba, ki poročevalski finančni instituciji Slovenije predloži samopotrdilo iz Priloge I Direktive 2014/107/EU, v potrdilu navede resnične, pravilne in popolne podatke.

255.m člen (opredelitev pojmov)

(1) Pojmi, uporabljeni v tem poglavju, imajo enak pomen, kot je določen v 243.a členu tega zakona.

(2) Za namene tega poglavja pojem povezano podjetje pomeni osebo, ki je povezana z drugo osebo na enega od naslednjih načinov:

1. oseba je udeležena pri upravljanju druge osebe tako, da je v položaju z znatnim vplivom na to drugo osebo;
2. oseba je udeležena pri nadzoru nad drugo osebo z deležem glasovalnih pravic, ki presega 25 %;
3. oseba je udeležena v kapitalu druge osebe z imetništvom kapitala, ki neposredno ali posredno presega delež 25 %;
4. oseba je upravičena do 25 % ali več dobička druge osebe.

(3) Če je v skladu s prejšnjim odstavkom pri upravljanju, nadzoru ali v kapitalu oziroma dobičku iste osebe udeležena več kot ena oseba, se vse osebe štejejo za povezana podjetja. Če je pri upravljanju, nadzoru ali v kapitalu oziroma pri dobičku več kot ene osebe udeležena ista oseba, se vse osebe štejejo za povezana podjetja.

(4) Oseba, ki deluje skupaj z drugo osebo v zvezi z glasovalnimi pravicami ali imetništvom kapitala, se obravnava kot udeležena pri vseh glasovalnih pravicah ali lastništvu kapitala druge osebe. Pri posredni udeležbi se izpolnjevanje zahtev iz 3. točke drugega odstavka tega člena določi tako, da se pomnožijo deleži v kapitalu po zaporednih stopnjah. Za osebo z več kot 50 % glasovalnih pravic se šteje, da ima 100 % glasovalnih pravic.

(5) Posameznik in njegovi družinski člani se štejejo za eno osebo.

(6) Za družinskega člana iz prejšnjega odstavka se šteje: zakonec ali oseba, s katero posameznik živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, enake pravne posledice kot zakonska zveza, otrok, posvojenec in pastorek ali otrok osebe, s katero posameznik živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, enake pravne posledice kot zakonska zveza, prednik ali potomec posameznika ali njegovega zakonca, zakonec prednika ali potomca zavezanca ali njegovega zakonca, bratje in sestre oziroma polbratje in polsestre ter posvojenci in posvojitelji.

255.p člen (obveznost poročanja o čezmejnih aranžmajih)

(1) Posredniki pristojnemu organu predložijo naslednje podatke o čezmejnih aranžmajih, o katerih se poroča, s katerimi razpolagajo:

1. identifikacijo posrednikov in zadevnih davčnih zavezancev, vključno z njihovim imenom, datumom in krajem rojstva (če gre za posameznika), rezidentstvom za davčne namene, davčno številko ter, če je primerno, osebami, ki so povezana podjetja zadevnega davčnega zavezanca;
2. podrobnosti o prepoznavnih značilnostih iz Priloge IV, zaradi katerih se o čezmejnem aranžmaju poroča;
3. povzetek vsebine čezmejnega aranžmaja, o katerem se poroča, vključno z navedbo imena, pod katerim je znan, če takšno ime obstaja, ter abstraktnim opisom zadevnih poslovnih dejavnosti ali aranžmajev, ne da bi to privedlo do razkritja poslovne, industrijske ali poklicne skrivnosti oziroma poslovnega procesa niti razkritja podatkov, ki bi bilo v nasprotju z javnim redom;
4. datum, ko je ali bo storjen prvi del pri izvajanju čezmejnega aranžmaja, o katerem se poroča;
5. podrobnosti o določbah nacionalnega prava, ki so podlaga za čezmejni aranžma, o katerem se poroča;
6. vrednost čezmejnega aranžmaja, o katerem se poroča;
7. identifikacijo države članice EU zadevnega davčnega zavezanca in morebitnih drugih držav članic EU, ki bi jih verjetno zadeval čezmejni aranžma, o katerem se poroča;
8. identifikacijo morebitne druge osebe v državi ali jurisdikciji, na katero bi verjetno vplival čezmejni aranžma, o katerem se poroča, ob navedbi, s katerimi državami ali jurisdikcijami je ta oseba povezana.

(2) Posredniki iz prvega odstavka 255.o člena predložijo podatke iz prejšnjega odstavka v 30 dneh od:

1. dneva po tem, ko je tržni aranžma na voljo za izvajanje,
2. dneva po tem, ko je posebej prilagojeni aranžma pripravljen za izvajanje, ali
3. dneva, ko se izvede kakršna koli aktivnost, ki kaže na namero o izvajanju aranžmaja ali pomeni začetek izvajanja aranžmaja.

(3) Posredniki iz drugega odstavka 255.o člena tega zakona predložijo podatke iz prvega odstavka tega člena v 30 dneh od dneva po tem, ko so neposredno ali prek drugih oseb zagotovili pomoč oziroma svetovanje.

(4) V primeru tržnih aranžmajev posrednik vsake tri mesece predloži redno poročilo, ki glede na predhodno poročilo vsebuje nove podatke iz 1., 4., 7. in 8. točke prvega odstavka tega člena.

255.z člen

(opredelitev pojmov in smiselna uporaba določb glede poročanja)

(1) Pojmi, uporabljeni v tem poglavju, imajo enak pomen, kot ga določa oddelek I Priloge V Direktive 2011/16/EU, razen če so v tem poglavju opredeljeni drugače.

(2) To poglavje se smiselno uporablja tudi za poročanje operaterjev platform za namene avtomatične izmenjave podatkov med pristojnim organom in pristojnimi organi jurisdikcij, ki niso države članice.

(3) Prodajalec, o katerem se poroča, pomeni katerega koli aktivnega prodajalca, razen izključenega prodajalca, ki je rezident Republike Slovenije ali jurisdikcije, v katero se poroča ali je dal v najem nepremičnino, ki se nahaja v Republiki Sloveniji ali v jurisdikciji, v katero se poroča.

(4) Številka za davčne namene pomeni identifikacijsko številko davčnega zavezanca ali funkcijski ekvivalent identifikacijske številke davčnega zavezanca, izdane s strani države članice EU ali jurisdikcije, kjer je prodajalec rezident.

(5) Subjekt iz točke 1.C oddelka I priloge V Direktive 2011/16/EU vključuje tudi samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki opravlja dejavnost.

(6) Poročevalno obdobje pomeni koledarsko leto, za katero je poročanje zaključeno v skladu z 255.ac členom tega zakona.

260. člen
(znižanje ali oprostitev plačila davčnega odtegljaja)

(1) Če plačnik davka izplača dohodek, ki je v skladu z mednarodno pogodbo obdavčen po nižji stopnji, kot je določena z zakonom o obdavčenju oziroma s tem zakonom, ali je izplačani dohodek v skladu z mednarodno pogodbo oproščen davka v Republiki Sloveniji, prejemnik dohodka, z namenom, da izkoristi ugodnosti, določene v mednarodni pogodbi, plačniku davka predloži izpolnjen ustrezen zahtevek za zmanjšanje ali oprostitev davka, ki bi ga sicer plačal v skladu z zakonom o obdavčenju oziroma s tem zakonom.

(2) Prejemnik dohodka mora plačniku davka predložiti zahtevek iz prvega odstavka tega člena, preden je dohodek izplačan.

(3) Plačnik davka predloži izpolnjen zahtevek davčnemu organu. Če davčni organ zahtevku v celoti ugodí, izda odločbo v skladu z 82. členom tega zakona. Če davčni organ ne ugodí zahtevku, ali mu ne ugodí v celoti, izda odločbo. Davčni organ odloči o zahtevku najpozneje v 15 dneh od prejema zahtevka.

(4) Plačnik davka lahko izplača dohodek in obračuna davek po nižji stopnji, kot je določena z zakonom o obdavčenju oziroma s tem zakonom, ali da od tega dohodka ne izračuna in ne odtegne davka, šele ko prejme s strani davčnega organa odobren zahtevek.

(5) Plačnik davka mora davčnemu organu za vsako izplačilo dohodka predložiti nov zahtevek.

(6) Ne glede na peti odstavek tega člena lahko davčni organ v primerih, ko plačnik davka izplačuje dohodek v rednih časovnih presledkih, odobri ugodnosti v skladu s tem členom za daljše časovno obdobje.

265. člen
(pristojni organ)

(1) Pristojni organ za opravljanje nalog:

- izmenjave podatkov po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja in mednarodnih pogodbah o izmenjavi informacij za davčne namene;
- v okviru nudenja pomoči pri pobiranju davkov po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja in
- v okviru nudenja pomoči pri davčnih zadevah po Konvenciji o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah in Protokola o spremembi Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah (Uradni list RS, št. 109/10 – MP, št. 22/10)

je v Republiki Sloveniji ministrstvo, pristojno za finance. Minister, pristojen za finance, lahko pooblasti Finančno upravo Republike Slovenije za opravljanje posameznih nalog izmenjave podatkov in nudenja pomoči po teh pogodbah.

(2) Pristojni organ Republike Slovenije za postopke skupnega dogovarjanja s pristojnimi organi drugih držav po mednarodnih pogodbah, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, je ministrstvo, pristojno za finance. Minister, pristojen za finance, lahko pooblasti Finančno upravo Republike Slovenije za opravljanje (posameznih ali vseh) nalog v zvezi s postopki skupnega dogovora s pristojnimi organi drugih držav.

266.c člen
(obveznosti dolžne skrbnosti, zbiranja in poročanja informacij)

(1) Poročevalska finančna institucija Slovenije izvaja postopke dolžne skrbnosti iz priloge I sporazuma za identificiranje računov ZDA, o katerih se poroča, in računov, ki jih imajo nesodelujoče finančne institucije, zbira informacije, za katere se zahteva poročanje po sporazumu, ter jih letno sporoča pristojnemu organu, kot je določeno v tem poglavju.

(2) Obveznost iz prejšnjega odstavka velja tudi za neporočevalsko finančno institucijo Slovenije, če njena obveznost poročanja v zvezi z računi, ki jih vodi, izhaja iz določb sporazuma.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena za investicijske oziroma pokojninske sklade brez pravne osebnosti obveznosti po sporazumu in tem zakonu izpolnjuje in zanje odgovarja družba za upravljanje ali drug upravljavec, ki upravlja investicijski sklad, oziroma upravljavec pokojninskega sklada.

(4) Obveznost pregleda, identifikacije in poročanja kot za račune ZDA, o katerih se poroča, velja za vse račune, ki jih vodi poročevalska finančna institucija Slovenije, razen če se poročevalska finančna institucija Slovenije odloči, da bo uporabila izjemo glede obveznosti pregleda, identifikacije ali poročanja za račune ZDA, o katerih se poroča, ki velja po sporazumu za določene račune, in sicer glede vseh računov ali ločeno glede katerekoli jasno določene skupine računov. O taki izbiri obvesti pristojni organ.

(5) Minister, pristojen za finance, lahko v skladu z odstavkom C oddelka I priloge I sporazuma določi, da lahko poročevalske finančne institucije Slovenije namesto postopkov, določenih v prilogi I sporazuma, uporabljajo postopke, opisane v ustreznih predpisih finančnega ministrstva ZDA.

(6) Minister, pristojen za finance, lahko v skladu z odstavkom F oddelka VI priloge I sporazuma določi, da se lahko poročevalske finančne institucije zanesejo na postopke dolžne skrbnosti, ki jih izvajajo tretje osebe, kot to dopuščajo ustrezni predpisi finančnega ministrstva ZDA.

(7) Iz dokumentacije poročevalske finančne institucije Slovenije oziroma tretje osebe iz 266.f člena tega zakona, ki jo vodi v zvezi z izvajanjem postopkov dolžne skrbnosti in zbiranjem informacij iz prvega odstavka tega člena, morajo biti razvidni postopki, po katerih so bile informacije zbrane. Dokumentacija, vključno s samopotrdili in dokaznimi listinami, se hrani 10 let od poteka leta, na katero se nanaša, na način iz 32. člena tega zakona. Če hramba dokaznih listin ni možna v izvorniku, se te kopirajo in hranijo v elektronski obliki.

272. člen
(upoštevanje akontacij dohodnine)

(1) Od dohodnine, odmerjene za posamezno davčno leto, se odšteje akontacija dohodnine.

(2) Kadar se akontacija dohodnine izračuna z obračunom davčnega odtegljaja, se odšteje odtegnjen davčni odtegljaj.

(3) Kadar akontacijo dohodnine izračuna davčni zavezanec sam z davčnim obračunom, se odšteje obračunana akontacija, razen v primeru ponovne odmere dohodnine zaradi odločbe, izdane v inšpekcijskem nadzoru.

(4) Kadar se akontacija dohodnine izračuna z odločbo davčnega organa in pri ponovni odmeri dohodnine zaradi odločbe, izdane v davčnem inšpekcijskem nadzoru, se od dohodnine, odmerjene za posamezno davčno leto, odšteje z odločbo odmerjena akontacija dohodnine.

353.a člen
(predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost)

(1) Predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost za zavezance za prispevke za socialno varnost, določene s tem členom zakona, sestavi davčni organ.

(2) Davčni organ sestavi predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost za zavezance za prispevke za socialno varnost, za katere so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. so sami zavarovanci;
2. morajo sami izračunati in plačati prispevke za socialno varnost v obračunu prispevkov za socialno varnost in
3. davčni organ razpolaga s podatki za določitev osnove za plačilo prispevkov za socialno varnost.

(3) Oblika in vsebina predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost je enaka vsebini in obliki obračuna prispevkov za socialno varnost, ki jo v skladu s prvim odstavkom 352. člena tega zakona predpiše minister, pristojen za finance.

(4) Davčni organ predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost vroči zavezancu za prispevke elektronsko prek portala eDavki najpozneje do 10. v mesecu za pretekli mesec. Ne glede na peti odstavek 85.a člena tega zakona vročitev velja za opravljeno z dnem, ko je davčni organ odložil predizpolnjeni obračun prispevkov za socialno varnost v portal eDavki.

(5) Predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost velja za obračun prispevkov za socialno varnost zavezanca za prispevke za socialno varnost iz 352. člena tega zakona, če zavezanec za prispevke za socialno varnost ne odda obračuna prispevkov za socialno varnost (v elektronski obliki prek portala eDavki) najpozneje do roka iz prvega odstavka 353. člena tega zakona.

(6) Če zavezancu za prispevke za socialno varnost predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost ni bil vročen v roku iz četrtega odstavka tega člena ali če so podatki v predizpolnjenem obračunu prispevkov za socialno varnost nepravilni ali nepopolni, mora prek portala eDavki predložiti obračun prispevkov za socialno varnost v roku iz prvega odstavka 353. člena tega zakona.

395. člen
(hujši davčni prekrški posameznikov)

Z globo od 400 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, če:

1. v davčni napovedi ali obračunu davka navede neresnične ali nepravilne ali nepopolne podatke (prvi odstavek 10. člena);
2. v nasprotju z zakonom razkrije podatke, ki so davčna tajnost, ali jih sporoči tretjim osebam ali jih uporablja oziroma omogoči, da jih uporablja tretja oseba (16. člen);
3. na zahtevo davčnega organa ne da podatkov ali dokumentacije, s katero razpolaga, oziroma je ne hrani v skladu s tem zakonom (41. člen);
- 3.a na poziv davčnega organa ne predloži prijave premoženja ali je ne predloži na predpisan način ali v prijavi navaja neresnične podatke (69. člen);
- 3.b (**črtana**);
4. ne predloži obračuna prispevkov za socialno varnost oziroma ga ne predloži na predpisan način oziroma v predpisanih rokih oziroma v obračunu prispevkov za socialno varnost navede neresnične, nepopolne ali nepravilne podatke (prvi odstavek 10. člena, 352., 353. člen);
5. ne predloži davčnega obračuna oziroma ga ne predloži na predpisan način oziroma v predpisanih rokih oziroma v davčnem obračunu navede neresnične, nepopolne ali nepravilne podatke (prvi odstavek 10. člena, tretji odstavek 297. člena, drugi odstavek 369. člena);
6. kot plačnik davka ne vodi evidenc o dohodkih in odtegnjenih davkih po posameznem davčnem zavezancu (31. in 32. člen);

7. kot plačnik davka ne izračuna, odtegne ali ne plača davčnega odtegljaja za davčnega zavezanca v skladu z zakonom (59. člen).

397. člen
(davčni prekrški v zvezi z opravljanjem dejavnosti)

(1) Z globo od 800 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 3.200 do 30.000 eurov, če:

1. ne predloži davčnega obračuna ali ne predloži davčnega obračuna na predpisan način oziroma v predpisanih rokih (tretji do peti odstavek 51. člena, 297., 297.a, 297.b, 307. člen in 356. do 369. člen);
- 1.a ne vloži davčne napovedi na predpisan način ali v predpisanem roku (četrti odstavek 61. člena);
2. ne predloži obračuna davčnega odtegljaja ali ne predloži obračuna davčnega odtegljaja na predpisan način oziroma v predpisanih rokih (četrti, peti in deveti odstavek 57. člena, 284., 307.g, 336. člen, drugi in tretji odstavek 352. člena, drugi odstavek 353. člena, 374. člen);
3. ne predloži izjave oziroma ne navede ali ne navede pravilno količine finančnih instrumentov (peti odstavek 58. člena);
4. izjave ne hrani do poteka predpisanega roka (šesti odstavek 58. člena in četrti odstavek 383.c člena);
5. prejemnik izjave ne dostavi davčnemu organu podatkov o prenosu obveznosti plačnika davka ali podatkov ne dostavi v zakonsko določenem roku (sedmi odstavek 58. člena);
6. kot plačnik davka ne izračuna, odtegne ali ne plača davčnega odtegljaja za davčnega zavezanca v skladu z zakonom (59., 260. člen, prvi odstavek 283. člena, 285. člen, prvi odstavek 305. člena, četrti odstavek 313. člena, prvi odstavek 317. člena, prvi odstavek 321. člena, prvi, tretji in četrti odstavek 325. člena, drugi in tretji odstavek 352. člena, 353., 374. člen, drugi odstavek 383.c člena in drugi odstavek 383.e člena);
- 7. (črtana)**
8. v davčni napovedi ali obračunu davka navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi odstavek 10. člena);
9. ne vodi ali ne hrani poslovnih knjig in evidenc v skladu s tem zakonom ali jih ne vodi dobro in pravilno oziroma na način, ki zagotavlja podatke za ugotovitev davčnih obveznosti (31. in 32. člen ter peti odstavek 308. člena);
10. kot plačnik davka ne vodi evidenc o dohodkih in o odtegnjenih davkih po posameznem davčnem zavezancu (tretji odstavek 31. člena);
- 10.a ne vzpostavi, vodi ali hrani seznama izdanih računov pri prodaji lastnih izdelkov iz predelave lastnih pridelkov ali ga ne vodi dobro in pravilno oziroma na način, ki zagotavlja nadzor izpolnjevanja pogojev za obravnavo dohodkov kot dohodkov v zvezi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo ali ne predloži ustreznih zbirnih podatkov iz seznama izdanih računov ali jih ne predloži davčnemu organu v predpisanem roku in na predpisan način (drugi, tretji in četrti odstavek 316.a člena);
- 10.b ne izdaja ustreznih računov (prvi odstavek 316.a člena);
11. ne obvesti davčnega organa, kje se po prenehanju davčnega zavezanca hrani dokumentacija oziroma kdo hrani dokumentacijo (šesti odstavek 32. člena);
12. ne navede davčne številke na davčni napovedi ali obračunu davka (34. člen);
13. v nasprotju s tem zakonom izplača dohodek fizični osebi, ki ni predložila svoje davčne številke, oziroma ne zagotovi potrebnih podatkov o nerezidentu (drugi in šesti odstavek 35. člena);
14. v nasprotju z zakonom ne nakazuje plačila za dobavljeno blago ali opravljene storitve ter druga plačila na transakcijske račune prejemnikov (prvi odstavek 36. člena);
 - 14.a v nasprotju z zakonom oseba iz 31. člena tega zakona pri ponudniku plačilnih storitev nima odprtega transakcijskega računa (tretji odstavek 37. člena);
15. ne zagotovi na predpisan način izpisov iz elektronsko vodenih poslovnih knjig ali evidenc oziroma ne omogoči dostopa ali vpogleda v svoje elektronsko vodene knjige ali evidence ali v programsko ter strojno opremo ali v baze podatkov ali ne zagotovi pristnosti izdanih dokumentov izdajatelja ter celovitosti vsebine izdanih dokumentov (prvi do tretji odstavek in peti odstavek 38. člena zakona);

16. davčnemu organu na njegovo zahtevo ne da na razpolago dokumentacije o elektronskem sistemu za vodenje poslovnih knjig in evidenc ali ne dokumentira vsake spremembe elektronske rešitve v časovnem zaporedju na predpisan način (šesti in sedmi odstavek 38. člena);
17. davčnemu organu v nasprotju z zakonom ne da na razpolago podatkov iz evidenc, zbirk podatkov, registrov ali drugih evidenc, ki jih vodi, ali ne omogoči davčnemu organu vpogleda v svojo dokumentacijo ali dokumentacijo, s katero razpolaga povezana oseba (prvi in drugi odstavek 39. člena in 40. člen);
18. v nasprotju z zakonom razkrije podatke, ki so davčna tajnost, ali jih sporoči tretjim osebam ali jih uporablja oziroma omogoči, da jih uporablja tretja oseba (16. člen);
19. **(črtana);**
20. na poziv davčnega organa ne predloži ali ne predloži v predpisanem roku in na predpisan način seznama premoženja ali na seznamu navede nepopolne in neresnične podatke (147. člen);
21. ne omogoči davčnemu organu vpogleda v sef (185. člen);
22. uporablja zarubljeno premoženje v nasprotju z zakonom (prvi in tretji odstavek 186. člena);
23. odtuji, poškoduje, uniči ali kako drugače onemogoči unovčitev zarubljene premoženja (prvi odstavek 187. člena);
24. ne izračuna ali ne predloži izračuna akontacije davka davčnemu organu v skladu z zakonom (drugi odstavek 298., 307.a člen in sedmi odstavek 371. člena);
25. ne priglasi sprememb članov kmečkega gospodinjstva, uporabnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč ali panjev ali jih ne priglasi v predpisanem roku (peti odstavek 304. člena);
26. **(črtana);**
27. **(črtana);**
28. uveljavlja oprostitev od katastrskega dohodka v nasprotju z odločbo davčnega organa ali ne sporoči razlogov za prenehanje oprostitve od katastrskega dohodka (šesti odstavek 314. člena);
- 28.a v nasprotju z zakonom ne prijavi kmetijskih in gozdnih zemljišč ter pridelka vina izven Republike Slovenije, jih ne prijavi v predpisanem roku ali prijavi neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (316.b člen);
29. zavezanca ne obvesti pisno o tem, da odlog ugotavljanja davčne obveznosti po zakonu, ki ureja dohodnino, ni odobren (sedmi odstavek 331. člena);
30. zavezanca ne obvesti pisno o odložitvi ugotavljanja davčne obveznosti (deveti odstavek 331. člena);
31. lastnikom ne pošlje vseh podatkov, ki so potrebni za ugotavljanje njihovih morebitnih davčnih obveznosti iz preoblikovanja (332. člen);
32. davčnemu zavezancu ob unovčitvi investicijskega kupona podsklada pri krovnem skladu oziroma ob prejemu izplačila sorazmernega dela likvidacijske mase ob likvidaciji podsklada ne dostavi izpisa iz evidence spremljanja prehodov med podskladi istega krovnega sklada s potrebnimi podatki (332.a člen);
33. davčnemu organu ali davčnemu zavezancu v nasprotju z zakonom ne dostavi podatkov, potrebnih za pobiranje dohodnine, ali ne dostavi teh podatkov v predpisanih rokih ali na predpisan način ali v dostavljenih podatkih navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi odstavek 10. člena, osmi odstavek 331. člena, prvi, drugi, četrti in sedmi odstavek 337. člena, 338. člen, prvi in tretji odstavek 339. člena ter 340.b člen);
34. **(črtana);**
35. **(črtana);**
36. ne predloži obračuna prispevkov za socialno varnost ali ne predloži obračuna prispevkov za socialno varnost na predpisan način oziroma v predpisanih rokih (prvi in tretji odstavek 353. člena);
37. davčnega organa ne obvesti o nameravani spremembi davčnega obdobja (prvi in drugi odstavek 372. člena);
38. davčnemu organu ne predloži dokazil in dokumentov ali jih ne predloži na predpisan način oziroma v predpisanih rokih (prvi odstavek 375. člena);
39. zavezanec ne zagotovi in na zahtevo davčnega organa ne predloži zahtevanih dokazil (376.a člen);
40. ne predloži dokumentacije o povezanih osebah, obsegu in vrsti poslovanja z njimi ter o določitvi primerljivih tržnih cen oziroma tega ne predloži na predpisan način oziroma v določenih rokih (382. člen);
41. družba za upravljanje skrbniku ne zagotovi podatkov, ki jih skrbnik potrebuje za izpolnjevanje obveznosti plačnika davka in z njimi ne razpolaga (enajsti odstavek 58. člena);

42. družba za upravljanje in skrbnik ne določita, kdo od njiju se šteje za plačnika davka, oziroma ne določita tudi načina zagotavljanja podatkov v pogodbi (enajsti odstavek 58. člena);
43. pred izdajo vezanih knjig računov od davčnega organa ne pridobi identifikacijske oznake za namene izdaje vezanih knjig računov ali pred izdajo vezanih knjig računov davčnemu organu ne posreduje podatkov o serijskih številkah vezanih knjig računov (drugi odstavek 31.a člena);
44. davčnemu organu ne poroča o veljavnosti in spremembah kritičnih predpostavk in prilagoditvah, opravljenih skladno z merili, določenimi z APA sporazumom ali v poročilu ali obvestilu ne navede resničnih, pravih in popolnih podatkov (14.c člen);
45. poročevalec ne predloži poročila po državah ali ga ne predloži na predpisani način oziroma v predpisanih rokih (drugi odstavek 255.i člena);
46. ne predloži ali ne predloži v predpisanem roku podatkov o čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča, oziroma ne predloži rednega poročila ali ga ne predloži v roku (prvi, drugi, tretji in četrti odstavek 255.p člena);
47. ne obvesti drugega posrednika ali zadevnega davčnega zavezanca o uporabi privilegija zaupnosti in o obveznosti poročanja (drugi odstavek 255.s člena);
48. ne predloži podatkov o čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča, ali jih ne predloži v predpisanem roku oziroma jih ne predloži za vsako leto, ko aranžma uporablja (prvi in drugi odstavek 255.š člena ter četrti odstavek 255.t člena).

(2) Z globo v višini od 400 do 4.000 eurov se za prekrške iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo v višini od 600 do 4.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se odgovorna oseba pravne osebe za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo 800 do 4.000 eurov.

400.a člen

(davčni prekrški, ki jih storijo poročevalske finančne institucije ali drugi subjekti oziroma osebe v zvezi z izvajanjem sporazuma iz VI. poglavja četrtega dela tega zakona)

(1) Z globo od 1.600 do 25.000 eurov se kaznuje za prekršek poročevalska finančna institucija, če:

1. ne izvaja postopkov dolžne skrbnosti iz priloge I sporazuma, ne zbira informacij, za katere se zahteva poročanje po sporazumu in tem zakonu, ter jih ne sporoča pristojnemu organu (prvi in drugi odstavek 266.c člena);
2. ne vodi dokumentacije, iz katere so razvidni postopki, po katerih je zbrala informacije, oziroma je ne hrani skladno z določbami tega zakona (sedmi odstavek 266.c člena);
3. pristojnemu organu ne sporoča informacij glede računov, o katerih se poroča, jih ne sporoča pravočasno ali v sporočilu ne navede ustrezne valute oziroma ne sporoči, da v zadevnem koledarskem letu ni identificirala računov, o katerih se poroča (prvi, drugi, tretji in četrti odstavek 266.d člena ter drugi odstavek 266.g člena).

(2) Z globo od 400 do 4.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba poročevalske finančne institucije.

(3) Z globo od 1.600 do 25.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje družba za upravljanje oziroma upravljavec, ki upravlja investicijski oziroma pokojninski sklad brez pravne osebnosti.

(4) Z globo od 400 do 4.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba družbe za upravljanje oziroma upravljavca, ki upravlja investicijski oziroma pokojninski sklad brez pravne osebnosti.

400.b člen

(davčni prekrški, ki jih storijo poročevalske finančne institucije Slovenije ali drugi subjekti oziroma osebe v zvezi z izvajanjem III.A poglavja četrtega dela tega zakona)

(1) Z globo od 1.600 do 25.000 eurov se kaznuje za prekršek poročevalska finančna institucija Slovenije, če:

1. ne izvaja postopkov dolžne skrbnosti in ne zbira informacij, za katere se zahteva poročanje (prvi odstavek 255.b člena);
2. ne vodi dokumentacije, iz katere so razvidni postopki, po katerih je zbrala informacije, oziroma je ne hrani skladno z določbami tega zakona (četrti odstavek 255.b člena);
3. pristojnemu organu ne sporoča informacij glede računov, o katerih se poroča, ali jih ne sporoča pravočasno ali v sporočilu ne navede ustrezne valute oziroma ne sporoči, da v zadevnem koledarskem letu ni identificirala računov, o katerih se poroča (prvi, drugi in tretji odstavek 255.č člena in drugi odstavek 255.f člena).

(2) Z globo od 400 do 4.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba poročevalske finančne institucije Slovenije.

(3) Z globo od 1.600 do 25.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje družba za upravljanje oziroma upravljavec, ki upravlja investicijski oziroma pokojninski sklad brez pravne osebnosti.

(4) Z globo od 400 do 4.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba družbe za upravljanje oziroma upravljavca, ki upravlja investicijski oziroma pokojninski sklad brez pravne osebnosti.